

ลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา

มิถุนายน 2555

ลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา

มิถุนายน 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา

มิถุนายน 2555

ธินาพัฒน์ รัตนเวชชาพัฒน์. (2555). *ลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์, อาจารย์ ดร.อรอนพ โพธิสุข.

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 6 ด้าน คือ จิตใจรักการแสวงหาความรู้ วิสัยทัศน์กว้างไกล การพึ่งตนเอง ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ทักษะด้านการเรียนรู้ และทักษะการใช้ภาษา และ 2) เปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ ชั้นปี กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 512 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของไลเคิร์ต จำนวน 83 ข้อ แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งโดยรวมและเป็นรายด้าน 6 ด้าน คือ จิตใจรักการแสวงหาความรู้ วิสัยทัศน์กว้างไกล การพึ่งตนเอง ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ทักษะด้านการเรียนรู้ และทักษะการใช้ภาษา อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ ชั้นปี กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ดังต่อไปนี้

2.1 นิสิตชายและนิสิตหญิง มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านจิตใจรักการแสวงหาความรู้ วิสัยทัศน์กว้างไกล และทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

2.2 นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีที่ต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 นิสิตที่กำลังศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาต่างก็มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีลักษณะ

ความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านจิตใจรักการแสวงหาความรู้ การพึ่งตนเอง ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ทักษะด้านการเรียนรู้ และทักษะการใช้ภาษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล ไม่พบความแตกต่าง

2.4 นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิต มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านทักษะการใช้ภาษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

THE CHARACTERISTICS OF LIFELONG LEARNERS AT SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

AN ABSTRACT

BY

NICHAPHAT RATTANAWETCHAPHAT

Presented in Partial Fulfillment of the Requirement for the
Master of Education Degree in Higher Education
at Srinakharinwirot University

June 2012

Nichaphat Rattanawetchaphat. (2012). *The Characteristics of Lifelong Learners at Srinakharinwirot University*. Master thesis, M.Ed. (Higher Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Asst.Prof. Dr.Suchada Suthummaraksa, Dr. Annop Phothisuk.

The purposes of this research were 1) to study the characteristics of lifelong learners of undergraduate students at Srinakharinwirot University in overall and six aspects, consisting of inquiring mind, vision, self dependent, data analysis skill, learning skill and language skill and 2) to compare the characteristics of lifelong learners of students at Srinakharinwirot University in overall and six aspects classified by gender, classes, disciplines, and academic achievement. The 512 undergraduate students, who were studying in the second semester of the 2011 academic year at Srinakharinwirot University were the sample group of this research. The instrument use for data collection was a five-rating scale questionnaire with 83 items and the reliability of .96. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, arithmetic means, standard deviation, t-test, one way analysis of variance and Scheffe's test.

The results of the study were as follows:

1. The characteristics of lifelong learners of undergraduate students at Srinakharinwirot University in overall and all of the six aspects were at the high level.

2. When comparing the characteristics of lifelong learners of undergraduate students at Srinakharinwirot University in overall and each of six aspects classified by gender, classes, disciplines, and academic achievement, it was found that:

- 2.1 There was a statistically significant difference between male and female students in the overall aspect of the characteristics of lifelong learners at .05 level. When considering each of the six aspects, it was found that students' characteristics in the area of inquiring mind, vision, and data analysis skill were statistically significant different at .05 level.

- 2.2 There was no significant difference in the characteristics of lifelong learners both in overall and each of six aspects among students in different classes of study.

- 2.3 The characteristics of lifelong learners in overall aspect of students with different disciplines were statistically significant different at .05 level. When considering each of the six aspects, it was found that the characteristics of lifelong learners in the area of

inquiring mind, vision, self dependent, data analysis skill, and learning skill were statistically significant different at .05 level.

2.4 The characteristics of lifelong learners in overall aspect of students with different level of academic achievement were statistically significant different at .05 level. When considering each of the six aspects, it was found that the characteristics of lifelong learners in the area of language skill were statistically significant different at .05 level.

ปริญญาานิพนธ์

เรื่อง

ลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ของ

นิชาพัฒน์ รัตนเวชชาพัฒน์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่ เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2555

คณะกรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์)

(อาจารย์ ดร.สมสุข ธีระพิจิตร)

..... กรรมการ

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.อรรณพ โพธิสุข)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.อรรณพ โพธิสุข)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุลคู่)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาบัตรฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติดา สุธรรมรักษ์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญาบัตร อาจารย์ ดร.อรรถนพ โพธิ์สุข กรรมการควบคุมปริญญาบัตร ที่ท่านทั้งสองได้เสียสละเวลาอันมีค่าที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และกำลังใจ ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในปริญญาบัตรฉบับนี้ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนานรงค์ ดร.จารุวรรณ สกุลคู่ ดร.สุวพร ตั้งสมวรวงษ์ ดร.จิตต์ภิญญา ชุ่มสาย ณ อยุธยา รองศาสตราจารย์ ดร.สมบุญฤทธิ์ ชิตพงษ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2554 ทุกคน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณพ่อจะเด็ด รัตนเวชชาพัฒน์ คุณแม่บรรทม รัตนเวชชาพัฒน์ และอาจารย์ทุกท่าน ที่คอยสนับสนุน ห่วงใยดูแลและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยในการทำปริญญาบัตรฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ธิดาพัฒน์ รัตนเวชชาพัฒน์

สารบัญ

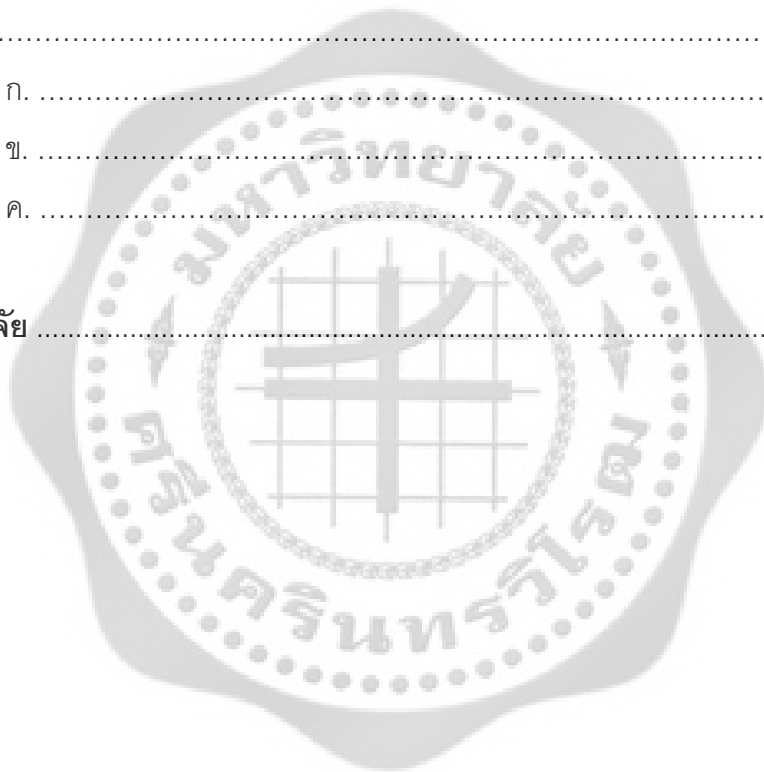
บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	7
ความสำคัญของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
ประชากรในการวิจัย	7
ตัวแปรที่ศึกษา	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
สมมติฐานในการวิจัย	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต	12
ความเป็นมาของการเรียนรู้ตลอดชีวิต	12
ความหมายของการเรียนรู้ตลอดชีวิต	16
ความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต	19
แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต	20
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต	29
เอกสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับ ตัวแปรและการศึกษาตลอดชีวิต.....	33
งานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาตลอดชีวิต	33
เพศ.....	35
ชั้นปีที่กำลังศึกษา	36
กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา	37
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	38
การจัดการการศึกษาขั้นอุดมศึกษา ระดับปริญญาตรี ตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542	39
การจัดการเรียนการสอน	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	41
ประวัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	41
โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง	41
วิทยาลัยวิชาการศึกษา	41
หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	43
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	46
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	46
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	50
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	52
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	52
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	81
ความมุ่งหมายของการวิจัย	81
สมมติฐานในการวิจัย	81
วิธีการดำเนินการวิจัย	81
การวิเคราะห์ข้อมูล	82
สรุปผลการวิจัย	82
การอภิปรายผล	83

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ)	
ข้อเสนอแนะ	92
บรรณานุกรม	94
ภาคผนวก	106
ภาคผนวก ก.	107
ภาคผนวก ข.	109
ภาคผนวก ค.	119
ประวัติย่อผู้วิจัย	126

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
2 จำนวนและค่าร้อยละของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา	53
3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม และ เป็นรายด้าน	55
4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะความเป็นผู้ความเป็น ผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านจิตใจรักการแสวงหาความรู้ เป็นรายชื่อ	56
5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านนิสัยทัศนิกกว้างไกล เป็นรายชื่อ	57
6 ลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการพึ่งตนเองเป็นรายชื่อ	59
7 ลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ด้านทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายชื่อ	60
8 ลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ด้านทักษะด้านการเรียนเป็นรายชื่อ	62
9 ลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านทักษะการใช้ภาษา เป็นรายชื่อ	63
10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและ เป็นรายด้านจำแนกตามเพศ	64
11 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและ ในแต่ละด้าน จำแนกตาม ชั้นปีที่ศึกษา	65

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและ ในแต่ละด้าน จำแนกตาม กลุ่มสาขาวิชาที่กำลังศึกษา	67
13 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและ ในแต่ละด้าน จำแนกตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	69
14 การเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม เพศ	70
15 การเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตาม ชั้นปีที่ศึกษา	71
16 การเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตาม กลุ่มสาขาวิชา	72
17 การทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับ ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านจิตใ้รักการแสวงหาความรู้ เป็นรายคู่	74
18 การทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับ ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการพึ่งตนเอง เป็นรายคู่	74
19 การทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับ ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นรายคู่	75
20 การทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับ ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านทักษะด้านการเรียนรู้ เป็นรายคู่	76
21 การทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับ ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านทักษะการใช้ภาษาเป็นรายคู่	76
22 การทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับ ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม ทั้ง 6 ด้านเป็นรายคู่	77

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
23 การเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตาม ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	78
24 การทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับ ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านทักษะการใช้ภาษา เป็นรายคู่	79
25 การทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับ ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม เป็นรายคู่	80
26 ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Congruency) ของข้อคำถาม จำนวน 83 ข้อ..	120
27 ค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม	122

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 แบบจำลองคุณลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต	24
---	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อมวลมนุษยชาติ เพราะการศึกษาเปรียบเสมือนดวงประทีปส่องนำชีวิต เป็นประตูของความสำเร็จ รัฐบาลไทยตระหนักในความสำคัญของการศึกษา จึงได้บัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 18 ไว้ว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุน ให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้ และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่างๆ เ่งรัดพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรม (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550) รวมทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 มาตรา 6 ได้ระบุว่า การจัดการการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 8 ระบุว่า การจัดการในการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้ 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้คำจำกัดความของ การศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ว่า การฝึกฝน การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษา ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือ การจัดการศึกษาตลอดชีวิต และการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิต และสังคมบูรณาการอย่างสมดุลระหว่าง ปัญญาธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรม เป็นการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อคนไทยทั้งปวง มุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่วัยการศึกษาระดับพื้นฐาน และพัฒนาความรู้ความสามารถ เพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ โดยให้สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ตามความต้องการของผู้เรียนและสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่า การศึกษา

เป็นกระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคม เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองและพึ่งกันเองได้ (วารสารการศึกษาไทย. 2547: 59)

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 อาจกล่าวได้ว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิตมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น สุมาลี สังข์ศรี กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาที่เกิดขึ้นในตัวบุคคล อันเป็นผลมาจากการได้รับความรู้ หรือประสบการณ์จากการจัดการศึกษา หรือจากกิจกรรมในชีวิตที่สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาตลอดชีวิตที่เป็นกระบวนการจัดการศึกษาที่ผสมการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์ เวลาและสถานที่ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตามความต้องการและความสุขใจ เพื่อมุ่งพัฒนาบุคคลอย่างเต็มศักยภาพ ให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์อย่างเพียงพอต่อการดำรงชีวิตการประกอบอาชีพ และการปรับตัวเข้ากับสภาพสังคม สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสม ในทุกช่วงชีวิต (สุมาลี สังข์ศรี. 2544: 3)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 33) อธิบายถึง คุณลักษณะของผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตว่า หลักการเรียนรู้ตลอดชีวิตถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ได้ผล ควรส่งเสริมผู้เรียนให้เป็นผู้มีลักษณะเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการสร้างแรงจูงใจ พร้อมทั้งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เหตุผลและความจำเป็นในการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความรักที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถในการเรียนรู้ หรือแสวงหาความรู้ รู้จักวิธีการเรียนรู้ และสามารถทำการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพควบคู่กันไป ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้ สถานศึกษาทุกระดับ ควรได้ปลูกฝังให้เป็นนิสัยติดตัวผู้เรียนไปจนตลอดชั่วชีวิต สอดคล้องกับ เกียรติศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543: 5) ที่กล่าวว่า การนำการเรียนรู้ตลอดชีวิต มากำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมีบทบาทในการเสริมสร้างปัญญาของประชาชน ให้มีความเจริญงอกงามทางด้านวิชาการ และก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงทุกขณะ และให้ความก้าวทันกับวิทยาการใหม่อย่างต่อเนื่องตลอดช่วงวัยของชีวิต มีศักยภาพในการนำพาประเทศให้หลุดพ้นจากภาวะวิกฤติ และรักษาคุณภาพของสังคมให้มีความเป็นปึกแผ่น คงไว้ซึ่งเสถียรภาพ และความมั่นคงของประเทศชาติ การเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับยุคที่มีความก้าวหน้าของวิทยาการด้านเทคโนโลยีและโทรคมนาคม การเรียนรู้ของบุคคลในสหรัชมารชัใหม่เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยใช้ความรู้เป็นฐาน จึงไม่ได้จำกัดอยู่เพียงเฉพาะช่วงใดช่วงหนึ่งของชีวิต และจำกัดเพียงการเรียนการสอนเฉพาะในห้องเรียนและสถานศึกษาเท่านั้นการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นบ่อเกิดของปัญญา ซึ่งบุคคลที่มีปัญญาจะสามารถพลิกผันสถานการณ์วิกฤติให้กลายเป็นโอกาสได้ แต่การเรียนรู้ที่ไม่ใช่เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมไม่อาจก้าวทันกับวิทยาการสมัยใหม่ที่ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องทุกขณะ ทำให้ไม่สามารถปรับตัวให้มี

ความพร้อมสำหรับเผชิญกับสถานการณ์ในสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นกลไกนำพาให้คนพัฒนาคุณภาพของตนอยู่เสมอ หากประเทศใดประชาชนเรียนรู้ตลอดชีวิต ทรัพยากรมนุษย์ของประเทศนั้น ย่อมมีคุณภาพดีกว่าประเทศอื่นๆ สอดคล้องกับ สำเริง บุญเรืองรัตน์ (2540: 51) กล่าวถึง การศึกษาตลอดชีวิต ว่าการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) เป็นแนวคิดที่ได้รับการกล่าวถึงและให้ความสำคัญมาเป็นเวลานาน ดังปรากฏในงานของ จอห์น ดุย ที่กล่าวว่า เมื่อชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงการศึกษาก็ต้องมีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับชีวิตคน ในวรรณคดีสมัยสุโขทัยก็ได้เสนอความคิดทางการศึกษาที่สำคัญ คือ การให้การศึกษาแก่เด็ก และให้มีการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดไปจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็ต้องเรียนรู้อยู่เสมอ ซึ่งก็คือการศึกษาตลอดชีวิตนั่นเอง

การส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถทำได้โดยการสร้างและพัฒนาให้เกิดขึ้นในระบบการศึกษา โดยใช้หลักสูตรที่เป็นไปตามหลักการของการศึกษาตลอดชีวิตเป็นเครื่องมือสำคัญ (นิตยา สำเร็จผล. 2547: 3; อ้างอิงจาก Cropley. 1977: 49 – 50) สอดคล้องกับ แคนดี และ โอลิเยรี (จิตต์ภิญญา ชุมสาย ณ อยุธยา. 2551: 33; อ้างอิงจาก Candy; & Oleary. 1994: 38) ได้กล่าวถึง เหตุผลความจำเป็นในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรีว่า บัณฑิตเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจำเป็นต้องเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกับบุคคลอื่นในสังคม การเรียนรู้ดังกล่าวแบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ การเรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในสถานที่ทำงาน การเรียนรู้เพื่อหาความเชี่ยวชาญและความก้าวหน้าในอาชีพ การศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาหรือการศึกษาในสาขาอื่นจากสถาบันอุดมศึกษา และการศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ

การที่นิสิตระดับปริญญาตรี มีความสนใจแสวงหาความรู้ ถือเป็นลักษณะพื้นฐานสำหรับการเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต และมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในสังคม สถาบันอุดมศึกษา จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนานิสิตให้มีลักษณะเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ดังที่ อุดุลย์ วิริยเวชกุล (2552: 27 – 32) ให้ความเห็นว่า สถาบันอุดมศึกษา ควรนำแนวคิดเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิตมาใช้ในการพัฒนา โดยผู้ที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสนใจติดตามแนวโน้มเกี่ยวกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต องค์การเรียนรู้และสังคมการเรียนรู้กับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสถาบันอุดมศึกษา เพื่อนำไปกำหนดนโยบายให้ชัดเจนและผลักดันให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งต้องพิจารณาแสวงหาวิธีการที่จะนำไปสู่ การจัดการเรียนการสอน หรือประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2489 โดย ม.ล. ปิ่น มาลากุล ซึ่งดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมสามัญศึกษาในขณะนั้น มีความคิดที่จะจัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูที่มีมาตรฐาน ในปี พ.ศ. 2496 กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษา ณ สถานที่เดียวกับโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง และแต่งตั้ง หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยวิชาการศึกษาอีกหนึ่งตำแหน่ง

ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศรวมโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร เข้ากับวิทยาลัยวิชาการศึกษา และให้เรียกชื่อว่า “วิทยาลัยวิชาการศึกษา” ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2496 เมื่อศาสตราจารย์ ดร. สูดใจ เหล่าสุนทร ดำรงตำแหน่งอธิการวิทยาลัยวิชาการศึกษาเห็นว่า การดำเนินงานของวิทยาลัยวิชาการศึกษา มีความคล่องตัวอยู่สูงมาก จึงได้ร่าง พ.ร.บ. ยกฐานะวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยวิชาการศึกษา การพิจารณาดำเนินไปจนกระทั่ง วันที่ 15 มกราคม 2517 คณะรัฐมนตรีมีมติให้ยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัย สำนักราชเลขาธิการ สำนักพระราชวัง ได้มีหนังสือแจ้งวิทยาลัยวิชาการศึกษาทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อมหาวิทยาลัยว่า “ศรีนครินทรวิโรฒ” การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีหน้าที่ในการ จัดการศึกษาและให้บริการทางวิชาการ รวมทั้งเข้าไปมีส่วนร่วมกับสังคมในการสืบสานและสร้างเสริมภูมิปัญญาให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยยึดหลักจริยธรรมทางวิชาการ และ หลักการให้การศึกษาแก่ประชาชน (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2554: 13 - 16)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยมุ่งพัฒนานิสิตให้มีอัตลักษณ์ 9 ประการ คือ 1) เรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้ทุกกลมหายใจเข้าออก ย่อมช่วยให้เราฉลาด รอบรู้ เป็นคนดี และปรับตัวได้ 2) คิดเป็นทำเป็น ช่วยให้เราคิด พุด และทำ เป็นสิ่งเดียวกัน ไม่ใช่ดีแต่พูด 3) หนักเอาเบาสู้ ชีวิตต้องทำงานหนัก รับผิดชอบ ทุมเทเสี่ยสละ เราจะประสบผลสำเร็จอย่างแน่นอน 4) รู้กาลเทศะ เป็นหนึ่งในวัฒนธรรมของความเป็นคนไทย กาลใด เทศใด ที่เราควรกระทำ ควรพูด ควรแสดงออกอย่างเหมาะสม 5) เปี่ยมจิตสำนึกสาธารณะ “มศว คือผู้ให้ เราจึงภาคภูมิใจในความเป็น มศว” จาคะ ย่อมเป็นหนึ่งในปัจจัยของความเจริญงอกงามในชีวิต 6) มีทักษะสื่อสาร กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก มีศักยภาพในการถ่ายทอดความรู้ความสามารถ 7) อ่อนน้อมถ่อมตน อีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญยิ่งของ “ความเป็นไทย” รวงข้าวที่มีเมล็ดเต็มแต่ยอมโน้มลงสู่ดิน รวงข้าวลีบยอมชูคอสู่อ่างฟ้า 8) งามด้วยบุคลิก บุคลิกภาพที่สง่างามทั้งร่างกาย พุทธิกรรม จิตใจ ย่อมเป็นเสน่ห์และบอกความเป็นตัวตนของเรา 9) พรี้อมด้วยศาสตร์และศิลป์ พัฒนาสมองให้เต็มศักยภาพทั้งสองด้าน การวนเวียนอยู่ในศาสตร์ของตนเองเท่านั้น ย่อมคุดตันทางปัญญา “การศึกษาคือความเจริญงอกงาม” ชีวิตไม่ใช่เพื่อการศึกษา แต่การศึกษาคือชีวิต ชีวิตและการศึกษาเป็นสิ่งเดียวกัน การศึกษาไม่ใช่วิชา การศึกษาไม่ใช่ข้อมูล แต่การศึกษาคือไฟแห่งชีวิต ขอทุกคนใช้ไฟให้เป็นคุณ อย่าใช้ไฟให้เป็นโทษ แล้วโลกใบนี้จะสีเขียวและเจริญงอกงามอย่างแน่นอน (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2554: ออนไลน์) จากอัตลักษณ์ทั้ง 9 ประการที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นคุณลักษณะที่สำคัญอย่างยิ่ง ที่จะปลูกฝังให้เกิดกับนิสิต สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีเรื่องลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของ แคนดี ครีเบิร์ต และ โอลิเยร์ ทำการศึกษาวิจัยกับประชากร ซึ่งเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ประกอบด้วยลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต 5 ด้าน คือ 1) จิตใจรักการแสวงหาความรู้ 2) วิสัยทัศน์กว้างไกล 3) การพึ่งตนเอง 4) ทักษะด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และ 5) ทักษะ

ในการเรียนรู้ ของ แคนดี้ ครีเบิร์ต และ โอลีเยรี่ (Candy ,Crebert; & Oleary. 1994: 38 – 44) นูรณาการ เข้ากับแนวคิดสมรรถนะหลักสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคณะกรรมการสหภาพยุโรป (Commission of the European Communities. 2005: 13) ซึ่ง กล่าวถึง ทักษะการใช้ภาษาประจำชาติและภาษาสากล ไว้อย่างชัดเจน ว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อการมีลักษณะของผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต นอกจากนั้น จากงานวิจัยของ จิตต์ภิญญา ชุมสาย ณ อยุธยา (2551) เกี่ยวกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปี สุดท้าย โดยได้จำแนกลักษณะของผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี เป็น 6 ด้าน คือ จิตใจรัก การแสวงหาความรู้ วิสัยทัศน์กว้างไกล ดำเนินภารกิจต่างๆ โดยการพึ่งตนเอง ทักษะด้านการวิเคราะห์ ข้อมูล ทักษะด้านการเรียนรู้ และทักษะการใช้ภาษา จากอัตลักษณ์ทั้ง 9 ประการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงกำหนดแนวทางในการศึกษาลักษณะของผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 6 ด้าน โดยทั้งนี้จากการสัมภาษณ์อาจารย์ และนิสิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพบปัญหาที่ อาจสรุปได้ ดังนี้

ด้านจิตใจรักการแสวงหาความรู้ จากการสัมภาษณ์ กวีวุฒิ อเนกสิทธิกิจ (2553: สัมภาษณ์) นิสิตระดับปริญญาตรีบางคนยังมีปัญหาเกี่ยวกับ การแสวงหาความรู้ เช่น ไม่ชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ขาด การติดตามความเคลื่อนไหวของข้อมูล ข่าวสาร สาระความรู้ต่างๆ นอกจากนี้ อาจารย์ประจำภาควิชา สุขศึกษากมลมาลย์ วิรัตน์เศรษฐสิน (2553: สัมภาษณ์) กล่าวว่า นิสิตส่วนใหญ่ยังมีปัญหา ในเรื่องของ ความอยากรู้ความอยากเห็น ขาดความกระตือรือร้นที่จะหาความรู้เพิ่มเติม เช่น เมื่ออาจารย์สอนจบใน ชั้นเรียน นิสิตจะไม่มีการตั้งคำถามนอกประเด็นจากที่อาจารย์สอน

ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล จุฑามาส นนทะวงษ์ และ วรชมล เสนาะคำ (2553: สัมภาษณ์) ให้ ความเห็นว่า นิสิตบางส่วนขาดการนำความรู้ไปใช้อย่างสร้างสรรค์ และปรับปรุงแก้ไขสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้น มักมีอคติกับเรื่องที่ตนไม่ชอบ ไม่ริเริ่มที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่ตนไม่ชอบเพื่อที่จะได้นำไปเป็นแนวคิด และแนวทาง ในการแก้ปัญหา และการเปลี่ยนแปลงใน และ วัฒนา สุทธิพันธุ์ (2553: สัมภาษณ์) อาจารย์ประจำภาควิชา พลศึกษา คณะพลศึกษา ให้ความเห็นว่ นิสิตในระดับปริญญาตรีบางคน ยังมีปัญหาในเรื่องของการมี วิสัยทัศน์ เช่น ขาดการบูรณาการเชื่อมโยงความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของ สถานการณ์ และบางส่วนยังไม่สามารถนำความรู้ไปใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้น

ในด้านการพึ่งตนเอง จากการสัมภาษณ์ สุวิพชญ์ อธิมุตติกุล (2553: สัมภาษณ์) ให้ความเห็นว่ นิสิตบางส่วนยังมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการภารกิจส่วนตัว เช่น ขาดการกำหนดจุดมุ่งหมายและขาดการวางแผน ในการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ ได้ ส่วน ธนาภาสย์ พรหมน้อย (2553: สัมภาษณ์) กล่าวว่า มีการตั้งเป้าหมายในการเรียนแต่ไม่ได้ดำเนินการตามแผนที่ตั้งไว้ จะให้ความสำคัญกับการทำ กิจกรรมมากเกินไป และไม่รู้ว่าตนเองมีข้อบกพร่องด้านใด ไม่รู้วิธีในการแก้ไขปัญหา นอกจากนั้น รุ่งทิภา แยมรุ่ง (2553: สัมภาษณ์) อาจารย์ประจำสาขาวิชาประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กล่าวว่า นิสิตที่ศึกษาในระดับปริญญาตรีบางคนไม่กำหนดแผนสำหรับการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย และเมื่อพบกับอุปสรรคมักจะย่อท้อต่ออุปสรรคซึ่งพาคคนอื่นให้แก่ปัญหาต่างๆ ให้ตนเอง

ด้านทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล กวีวุฒิ อเนกสิทธิกิจ (2553: สัมภาษณ์) กล่าวว่า นิสิตบางส่วนยังมีปัญหาเกี่ยวกับการเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้วิธี และยังมีทักษะการแสวงหาข้อมูล บางท่านไม่สามารถตั้งคำถาม เพื่อสอบถามข้อมูลที่ตนอยากรู้ได้ และไม่สามารถอ่านข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ได้ ทุกรูปแบบ และขาดทักษะการสรุปความและขยายความ นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์ กมลมาลย์ วิรัตน์เศรษฐสิน (2553: สัมภาษณ์) อาจารย์ประจำภาควิชาสุขศึกษาคณะพลศึกษา กล่าวว่า นิสิตที่ศึกษาในระดับปริญญาตรีบางท่านยังไม่มีทักษะด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และต้องเพิ่มทักษะการตั้งคำถามให้ตรงประเด็น ตรงกับที่ตนเองต้องการที่จะรู้ และบางคนขาดความสามารถในสรุปความและขยายความจากข้อมูลที่มีสภาพการณ์ที่แตกต่างกันได้

ในด้านทักษะด้านการเรียนรู้ จากการสัมภาษณ์ ชุตินาถ ใฝ่ฟ้าเลิศกุล (2553: สัมภาษณ์) อธิบายว่า นิสิตส่วนใหญ่ยังมีปัญหาเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ เช่น ไม่เรียนรู้จากข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายศึกษาค้นคว้าเฉพาะในตำราเรียน และยังขาดความสนใจกับความรู้ที่อยู่รอบๆ ตัว เช่น นอกจากวิชาที่เรียนแล้ว ก็ไม่สนใจที่จะศึกษาค้นคว้าความรู้อย่างอื่นให้หลากหลาย นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์ กมลมาลย์ วิรัตน์เศรษฐสิน (2553: สัมภาษณ์) อาจารย์ประจำภาควิชาสุขศึกษาคณะพลศึกษา กล่าวว่า นิสิตบางคนขาดวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ไม่สามารถจัดลำดับความสำคัญของความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตได้ และไม่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้

ในด้านการใช้ภาษา จากการสัมภาษณ์ สุวิพิชญ์ อธิมุตติกุล (2553: สัมภาษณ์) กล่าวว่า นิสิตส่วนใหญ่ มีทักษะในการใช้ภาษาไทยได้ดีในเรื่องของการพูด การอ่าน การฟัง จะมีปัญหาบ้างก็อาจจะเป็นปัญหาการใช้คำพูด และการเขียนของวัยรุ่นที่มีการใช้คำพูดที่เป็นศัพท์วัยรุ่น ในส่วนทักษะการใช้ภาษาสากลนั้น การอ่าน ได้ดีพอประมาณ ส่วนทักษะการฟัง การพูด และการเขียน จะต้องมีการฝึกฝน และศึกษาเพิ่มเติมอีก

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาลักษณะของความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 6 ด้าน คือ ด้านจิตใจรักการแสวงหาความรู้ ด้านนิสัยทัศนกว้างไกล ด้านการพึ่งตนเอง ด้านทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านทักษะด้านการเรียนรู้ และด้านทักษะการใช้ภาษา เพื่อเป็นแนวทางหรือนำเสนอต่อผู้บริหารงานวิชาการ งานกิจการนิสิต ในการพิจารณานำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแผนส่งเสริมและพัฒนาลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิต และช่วยให้เกิดการพัฒนาคุณภาพนิสิต ในด้านบุคลิกภาพ ให้เป็นผู้ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ พร้อมที่จะเรียนรู้ตลอดเวลา และเป็นที่พึงประสงค์ของสังคม เพื่อให้เป็นดังความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ที่กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาจะต้องเป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เป็นการศึกษาตลอดชีวิต สำหรับปวงชน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อ

1. ศึกษาลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 6 ด้าน คือ จิตใจรักการแสวงหาความรู้ วิสัยทัศน์กว้างไกล การพึ่งตนเอง ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ทักษะด้านการเรียนรู้ และทักษะการใช้ภาษา
2. เปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ ชั้นปีที่ศึกษา กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยช่วยให้ คณาจารย์ นิสิต และผู้ที่เกี่ยวข้องได้ข้อมูลเกี่ยวกับ ลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ใช้เป็นแนวทางในการนำความรู้ที่ได้ ไปพัฒนากรอบการดำเนินงาน หรือยุทธศาสตร์การจัดการเรียนการสอน ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน และนิสิตสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรม ตลอดจนให้เอื้อต่อการส่งเสริมพัฒนานิสิตระดับปริญญาตรีให้เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ในส่วนของผู้บริหารสามารถนำไปใช้ เป็นสารสนเทศเพื่อทบทวนนโยบาย การจัดการศึกษา ปรับปรุงหลักสูตร และจัดสภาพแวดล้อมให้ตอบสนองต่อการพัฒนานิสิต ให้เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคปกติ ชั้นปี ที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 11,012 คน โดยจำแนกเป็นนิสิตปริญญาตรีที่ศึกษาอยู่ใน 3 กลุ่มจาก 12 คณะวิชา ดังนี้ คือ กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย คณะมนุษยศาสตร์ จำนวน 1,833 คน คณะสังคมศาสตร์ จำนวน 1,905 คน คณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 613 คน คณะศิลปกรรมศาสตร์ จำนวน 1,000 คน กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ ประกอบด้วย คณะแพทยศาสตร์ จำนวน 463 คน คณะทันตแพทยศาสตร์ จำนวน 190 คน คณะเภสัชศาสตร์ จำนวน 300 คน คณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 228 คน คณะสหเวชศาสตร์ จำนวน 195 คน คณะพลศึกษา จำนวน 1,127 คน กลุ่มวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ประกอบด้วย คณะวิทยาศาสตร์ จำนวน 2,129 คน คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 1,029 รวมจำนวนทั้งสิ้น ทั้งมหาวิทยาลัยเท่ากับ 11,012 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่
 - 1.1 เพศ จำแนกเป็น
 - 1.1.1 ชาย
 - 1.1.2 หญิง
 - 1.2 ชั้นปีที่ศึกษา จำแนกเป็น
 - 1.2.1 ชั้นปีที่ 1
 - 1.2.2 ชั้นปีที่ 2
 - 1.2.3 ชั้นปีที่ 3
 - 1.2.4 ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า
 - 1.3 กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา จำแนกเป็น
 - 1.3.1 วิทยาศาสตร์สุขภาพ ประกอบด้วย
 - 1.3.1.1 คณะแพทยศาสตร์
 - 1.3.1.2 คณะทันตแพทยศาสตร์
 - 1.3.1.3 คณะเภสัชศาสตร์
 - 1.3.1.4 คณะพยาบาลศาสตร์
 - 1.3.1.5 คณะสหเวชศาสตร์
 - 1.3.1.6 คณะพลศึกษา
 - 1.3.2 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประกอบด้วย
 - 1.3.2.1 คณะวิทยาศาสตร์
 - 1.3.2.2 คณะวิศวกรรมศาสตร์
 - 1.3.3 กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ประกอบด้วย
 - 1.3.3.1 คณะมนุษยศาสตร์
 - 1.3.3.2 คณะสังคมศาสตร์
 - 1.3.3.3 คณะศึกษาศาสตร์
 - 1.3.3.4 คณะศิลปกรรมศาสตร์
 - 1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำแนกเป็น
 - 1.4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม มากกว่า 3.00

ขึ้นไป

1.4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ตั้งแต่ 2.01 – 3.00

1.4.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 ลงไป

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบด้วยลักษณะ 6 ด้าน คือ จิตใจรักการแสวงหาความรู้ วิสัยทัศน์กว้างไกล การพึ่งตนเอง ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ทักษะด้านการเรียนรู้ และทักษะการใช้ภาษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเรื่องลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของ แคนดี้ ครีเบิร์ต และ โอเลียรี่ (Candy, Crtbert; & Oleary) เป็นทางในการศึกษาลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยศึกษาลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต 5 ด้าน คือ 1) จิตใจรักการแสวงหาความรู้ 2) วิสัยทัศน์กว้างไกล 3) การพึ่งตนเอง 4) ทักษะด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และ 5) ทักษะในการเรียนรู้ รวมทั้งอาศัยแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะหลักสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคณะกรรมการสหภาพยุโรป (Commission of the European Communities) ซึ่ง กล่าวถึง ทักษะการใช้ภาษาประจำชาติและภาษาสากลว่า เป็นสิ่งสำคัญต่อการมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒใน 6 ด้าน ประกอบด้วย

1. จิตใจรักการแสวงหาความรู้
2. วิสัยทัศน์กว้างไกล
3. การพึ่งตนเอง
4. ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล
5. ทักษะด้านการเรียนรู้
6. ทักษะการใช้ภาษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ลักษณะของผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต** ของนิสิตระดับปริญญาตรี ในงานวิจัยนี้ หมายถึง ความสามารถ ทักษะ เจตคติ ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่แสดงถึงความพร้อมและศักยภาพที่จะเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องในทุกช่วงวัยของชีวิต ประกอบด้วยลักษณะต่างๆ 6 ด้าน ได้แก่

1.1 **ด้านจิตใจรักการแสวงหาความรู้** ในงานวิจัยนี้ หมายถึง ลักษณะที่แสดงว่า เป็นผู้ที่รักในการเรียนรู้ กระตือรือร้นที่จะหาความรู้เพิ่มเติม สามารถคิดวิเคราะห์ ไม่เชื่ออะไรง่ายๆ สามารถทำ

ความเข้าใจกับข้อมูลได้อย่างรอบด้านและรู้จักประเมินตนเอง

1.2 ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล ในงานวิจัยนี้ หมายถึง ลักษณะที่แสดงว่า เป็นผู้ที่มีความสามารถ ในการบูรณาการเชื่อมโยงความรู้ในสาขาต่างๆ ระบุได้ว่าเหตุการณ์นั้นๆ เกี่ยวข้องกับความรู้ในสาขาใดบ้าง อธิบายเหตุการณ์โดยใช้ความเหมือน และความแตกต่างของความรู้จากสาขาต่างๆ ได้ นำความรู้ไปใช้ อย่างสร้างสรรค์ นำความรู้ไปใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้น คำนึงถึงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น จากการนำความรู้ไปใช้ และสามารถปรับวิสัยทัศน์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง คาดคะเนสภาพ การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง

1.3 ด้านการพึ่งตนเอง ในงานวิจัยนี้ หมายถึง ลักษณะที่แสดงว่าเป็นผู้ทำงานได้ด้วยตนเอง ปฏิบัติภารกิจต่างๆ โดยเต็มกำลังความสามารถของตน ใช้ความรู้ความสามารถของตนอย่างอิสระ ไม่ย่อท้อ ต่ออุปสรรค สามารถจัดการภารกิจส่วนตัวได้ เช่น กำหนดจุดมุ่งหมายในการดำเนินชีวิตได้อย่างสอดคล้อง และเหมาะสมกับสภาพการณ์ กำหนดแผนสำหรับการปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการดำเนินชีวิต ได้อย่างสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพการณ์ กำหนดแผนสำหรับการปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ ปฏิบัติภารกิจให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

1.4 ด้านทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ในงานวิจัยนี้ หมายถึง ลักษณะที่แสดงว่าเป็นผู้ที่สามารถ เข้าถึงแหล่งข้อมูลและสารสนเทศที่มีคุณค่าได้ สามารถตั้งคำถาม สามารถสรุปความ และขยายความจาก ข้อมูลที่มีสภาพการณ์ที่ต่างกันได้ สามารถตรวจสอบข้อมูลที่รับรู้ สามารถอ่านข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ทั้งข้อความ สถิติ กราฟ แผนภูมิ แผนภาพ ตาราง และสามารถประเมินข้อมูลตามหลักเหตุผล

1.5 ด้านทักษะด้านการเรียน ในงานวิจัยนี้ หมายถึง ลักษณะที่แสดงว่า เป็นผู้มีความพร้อม ในการเรียนรู้จากข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย บอกข้อจำกัดในการเรียนรู้แต่ละแบบได้ เลือกวิธีการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับบริบทได้หลากหลาย สามารถประยุกต์ใช้วิธีการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ อธิบาย ความแตกต่าง ของการเรียนรู้แบบพื้นฐานกับแบบนำไปปฏิบัติ จัดลำดับความสำคัญของความรู้ที่เกี่ยวข้อง กับการดำรงชีวิตได้ ประยุกต์ใช้ความรู้ทั้งระดับพื้นฐาน และระดับนำไปปฏิบัติ ในสถานการณ์ต่างๆ ได้ อย่างเหมาะสม

1.6 ด้านทักษะการใช้ภาษา ในงานวิจัยนี้ หมายถึง ลักษณะที่แสดงว่า เป็นผู้สามารถใช้ภาษาไทย ในการแสวงหาความรู้ได้อย่างคล่องแคล่ว เช่น ใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสาร ใช้ภาษาไทย เพื่อการศึกษา การเรียนรู้ได้ และสามารถใช้ภาษาสากลในการแสวงหาความรู้ในระดับที่สามารถสื่อสารได้ เช่น ใช้ภาษา อังกฤษในการติดต่อสื่อสารในระดับที่สื่อความหมายได้ ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อศึกษาเรียนรู้ได้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้เฉลี่ยสะสมสุดท้ายของนิสิตระดับปริญญาตรี โดยพิจารณาคะแนนเฉลี่ยสะสม ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำแนกออกเป็น 3 ระดับ คือ

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมมากกว่า 3.00

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.00 – 3.00

2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมน้อยกว่า 2.00

3. **กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา** หมายถึง สาขาวิชาหลักๆ ที่เปิดและจัดให้มีการเรียนการสอน โดยเป็นกลุ่มสาขาที่นิติระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่กำลังศึกษาอยู่ จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

3.1 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ประกอบด้วย คณะแพทยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์ และคณะพลศึกษา

3.2 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประกอบด้วย คณะวิทยาศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์

3.3 กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ประกอบด้วย คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ และคณะศิลปกรรมศาสตร์

สมมติฐานในการวิจัย

1. นิสิตชายกับนิสิตหญิง มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน
2. นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวม และเป็นรายด้านแตกต่างกัน
3. นิสิตที่กำลังศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวม และเป็นรายด้านแตกต่างกัน
4. นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต
 - 1.1 ความเป็นมาของการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)
 - 1.2 ความหมายของการเรียนรู้ตลอดชีวิต
 - 1.3 ความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต
 - 1.4 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต
 - 1.5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต
2. เอกสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตลอดชีวิต
3. การจัดการการศึกษาขั้นอุดมศึกษา ระดับปริญญาตรี ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
4. การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต

1.1 ความเป็นมาของการเรียนรู้ตลอดชีวิต(Lifelong Learning)

ปัจจุบันคำว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางว่าเป็นแนวคิดพื้นฐานของการปฏิรูประบบการศึกษาและการฝึกอบรม นักการศึกษามีความเห็นว่าการเรียนรู้ตลอดชีวิต ไม่ใช่ความคิดใหม่ เนื่องจากหากศึกษาวัฒนธรรมของ แอฟริกา เอเชีย และอาหรับ จะพบว่า ได้ให้ความสำคัญกับความต่อเนื่องของการเรียนรู้ในแนวดิ่ง (Vertical Articulation) หรือความจำเป็นในการที่จะต้องเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่มาแต่ดั้งเดิม เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของแต่ละบุคคลและสังคม จุดกำเนิดของคำว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับคำว่า การศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) ซึ่งมีการใช้ในภาษาอังกฤษเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1920 โดยมีจุดเริ่มต้นจากการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ (Adult Education) ในกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย และยังคงมีความเกี่ยวข้องกับคำว่า การกลับมาศึกษาใหม่ (Recurrent Education) และ การศึกษาต่อเนื่อง (Continuing Education)

ในปี พ.ศ. 1960 ซึ่งเป็นช่วงที่ทั่วโลกมีการตื่นตัวในการพัฒนาเศรษฐกิจ ได้มีการให้ความสำคัญเชิงนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาตลอดชีวิต โดยกำหนดอุดมการณ์ (Ideology) ของ การศึกษาตลอดชีวิต

หรือ การศึกษาทั่วไป (General Education) ขึ้นเป็นครั้งแรก เพื่อช่วยในการเพิ่มศักยภาพของบุคคลให้สูงขึ้นโดยเปิดโอกาสให้เข้ารับการอบรมหรือเรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆ เพิ่มเติม มีการนำคำว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิตมาใช้ในช่วงต้นทศวรรษ 70 โดยมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับคำว่า การกลับมาศึกษาใหม่ ดังจะเห็นได้จากบทความต่างๆ ที่ตีพิมพ์ในช่วงเวลานั้น เช่น Recurrent Education : A Strategy for Lifelong Learning (OECD: Organization for Economic Cooperation and Development. 1973) และ Recurrent Education and Lifelong Learning (Schuler; & Megarry. 1979) อย่างไรก็ตาม แนวคิดของการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีความแตกต่างจากแนวคิดของการกลับมาศึกษาใหม่อย่างเห็นได้ชัด (นิตยา สำเร็จผล. 2547: 11 – 12; อ้างอิงจาก Hasan. 1996: 33)

ในปี ค.ศ. 1972 ได้มีการเผยแพร่รายงานการเรียนรู้เพื่อชีวิต (Fauve Report : Learning to be) ที่พยายามจะสร้างแนวคิดของการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งให้ความสำคัญกับสิทธิ และความจำเป็นที่แต่ละบุคคลจะต้องเรียนรู้ เพื่อทำให้เกิดการพัฒนาสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมและการเมืองของตน โดยในรายงานได้เสนอให้ การศึกษาตลอดชีวิต เป็นมโนทัศน์หลัก รายงานฉบับนี้เน้นให้เห็นว่า แม้ว่าการศึกษาตลอดชีวิตจะได้รับการยอมรับและยกย่องในวัฒนธรรมหลากหลายทั่วโลก แต่ยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดให้การศึกษาตลอดชีวิตเป็นมโนทัศน์พื้นฐานในนโยบายทางการศึกษา โดยต้องทำให้ปัจเจกบุคคลพยายามรักษาสภาพของการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นกุญแจสำคัญที่ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ต่อไป (นิตยา สำเร็จผล. 2547: 14; อ้างอิงจาก Medel-Anonuevo, Carolyn; et al. 2001: 1)

ต่อมาได้เกิดการเรียกร้องให้มีการอธิบายความหมายของมโนทัศน์การศึกษาตลอดชีวิต และแนวทางการปฏิบัติให้ชัดเจนยิ่งขึ้น คณะกรรมการบริหารทางการศึกษาของยูเนสโก (UNESCO Institute for Education, UIE) จึงได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ค.ศ. 1972 ได้ทำการศึกษาวิจัยประเด็นการศึกษาตลอดชีวิตรวมทั้งจัดพิมพ์ผลงานและการวิจัยหลายฉบับ เช่น หนังสือเรื่อง พื้นฐานของการศึกษาตลอดชีวิต (Foundation of Lifelong Education) ซึ่งเขียนโดยเดฟ (R.H Dave) ในปี ค.ศ. 1976 รายงานผลการศึกษารื่องการศึกษาตลอดชีวิต และการประเมินผล (Lifelong Education and Evaluation Practice) โดย สเกเยอร์ และ เดฟ (Skager; & Dave) ในปี ค.ศ. 1978 และรายงานผลการศึกษารื่อง การวิเคราะห์หนังสือเรียนที่ตอบสนองการศึกษาตลอดชีวิต (School Textbooks and Lifelong Education) โดยฮัมเมล (Hummel) ในปี ค.ศ. 1988 เป็นต้น

ในปี ค.ศ. 1990 อัตราการว่างงานในประเทศต่างๆ ทั่วโลกอยู่ในระดับสูงมาก จึงได้มีการนำเอาแนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตมาใช้ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ว่างงานได้เข้าฝึกอบรมและรับความรู้ใหม่ๆ เพิ่มเติม ซึ่งถือเป็นการสร้างโอกาสที่จะได้รับการจ้างงานอีกครั้งหนึ่ง โดยในปี ค.ศ. 1992 ประธานาธิบดี บิล คลินตัน ของสหรัฐอเมริกา ได้จุดประกายเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิต และกระตุ้นให้ทั่วโลกตระหนักถึงความสำคัญของความเชื่อมต่อระหว่างโรงเรียนและการศึกษาผู้ใหญ่ รวมทั้งมีการรณรงค์เกี่ยวกับแนวคิดของการเรียนรู้

ตลอดชีวิตที่เน้นว่า ถือเป็นเรื่องจำเป็นที่หน่วยงานต่างๆ ต้องจัดให้พนักงานได้รับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง ต่อมาในปี ค.ศ. 1997 ได้กำหนดนโยบายการศึกษาในการให้ความสนับสนุนทางด้านภาษีและงบประมาณ ที่จะทำให้สามารถตอบสนองผู้เรียนทุกช่วงอายุ ดังจะเห็นได้ในประเด็นที่เก้า ที่กล่าวว่า ในศตวรรษที่ 21 เราต้องขยายขอบฟ้าของการเรียนรู้ให้เป็นตลอดช่วงชีวิต ประชาชนของเราทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในช่วงอายุใด จะต้องได้รับโอกาสในการเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ (นิตยา สำเร็จผล. 2547: 14; อ้างอิงจาก Mabel. 2000: 4 – 5)

หลังจากได้มีการกำหนดปีแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของยุโรป ขึ้นในปี ค.ศ. 1996 ได้มีความเคลื่อนไหวในประเทศต่างๆ ทั่วโลก เช่น รัฐมนตรีการศึกษาจากประเทศสมาชิกขององค์การ เพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Cooperation and Development: OECD) ได้ตกลงร่วมกันในการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของปวงชน ในปี ค.ศ.1997 คณะที่ปรึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่องและการเรียนรู้ตลอดชีวิตแห่งสหราชอาณาจักร (National Advisory Group for ศตวรรษที่ 21 (Fryer Report: Lifelong Learning for the Twenty-first Century) เพื่อนำเสนอรัฐมนตรีว่าการ Continuing Education and Lifelong Learning, Nagcell) ได้เผยแพร่รายงาน ในประเด็น การเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่ และเป็นข้อเสนอให้หลอมรวมการเรียนรู้ตลอดชีวิตกับการเรียนรู้ในที่ทำงานเพื่อปรับปรุงความสามารถในการทำงานและ ทำให้โอกาสในการจ้างงานมากขึ้น วิทยาลัยศรัทธาของรายงานมากขึ้น ซึ่งจะทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น เกิดความเป็นหนึ่งเดียวกันในสังคม (Social Cohesion) (Elliot. 1999: 104 – 105)

ในปีเดียวกัน คณะกรรมการการแสวงหาการศึกษาในระดับอุดมศึกษา (National Committee of Inquiry into Higher Education) ได้จัดทำรายงานในหัวข้อ การศึกษาในระดับอุดมศึกษาในสังคม แห่งการเรียนรู้ (Dearing Report: Higher Education in the Learning Society) เสนอวิสัยทัศน์ของ อุดมศึกษาในประเด็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ว่าเป้าหมายของการศึกษา คือ การส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น การศึกษาในระดับอุดมศึกษาต้องตระหนักถึงเป้าหมายที่จะพัฒนาบุคคล สังคม เศรษฐกิจของชาติ ในศตวรรษหน้า ประเทศที่จะประสบความสำเร็จทางเศรษฐกิจ คือ ประเทศที่มีสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสังคมที่ทุกคนมีพันธะผูกพันมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยได้รับการศึกษาและฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ และเสนอว่า การให้สำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิตคือ การเชื่อมต่อระหว่างการศึกษาระดับอุดมศึกษากับการศึกษาต่อ (Further education) ทำให้มหาวิทยาลัยต่างๆ เริ่มจัดตั้งสถาบันและองค์กรดำเนินงานเรื่องนี้โดยตรง รวมทั้งก่อให้เกิดแนวคิดในระดับประเทศว่า การจัดโอกาสการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อสามารถอยู่รอดทางเศรษฐกิจได้ในยุคข้อมูลข่าวสาร (Elliot. 1999: 98 – 99)

ในปี ค.ศ. 1996 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่รายงานการเรียนรู้เพื่อชีวิต ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ไปแล้วถึง 28 ปี ยูเนสโก ได้เผยแพร่รายงานของเดอลอร์ส (Delor's Report) เพื่อประกาศว่าจำเป็นต้องนำมโนทัศน์ของการศึกษาตลอดชีวิตมาทบทวนใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัยมากขึ้น โดยต้องมีการรวมพลัง 3 อย่าง

ได้แก่ การแข่งขัน (Competition) เพื่อทำให้เกิดการกระตุ้น ความร่วมมือ (Co Operation) เพื่อให้เกิดความเข้มแข็ง และความเป็นปึกแผ่น (Solidarity) เพื่อให้เกิดเอกภาพ โดยกล่าวว่า มีความจำเป็นต้องคิดทบทวนมโนทัศน์ของการศึกษาตลอดชีวิตเสียใหม่ เพื่อให้ทันสมัยและกว้างขวางยิ่งขึ้น การศึกษาตลอดชีวิต ต้องมิใช่เพียงการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการทำงาน แต่ต้องเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องของการสร้างคนอย่างสมบูรณ์ ทั้งความรู้ ความถนัด รวมทั้งความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ต้องทำให้คนสามารถสร้างความตระหนักในตนเอง (Self awareness) และต่อสิ่งแวดล้อม กระตุ้นส่งเสริมให้บุคคลมีบทบาทในสังคม และทำงานให้กับชุมชนด้วย โดยใช้คำว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) เข้ามาแทนที่ คำว่า การศึกษาตลอดชีวิต ดังจะเห็นได้จากในรายงานที่กล่าวว่า กุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่ศตวรรษที่ 21 คือ การเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิต (Learning Throughout Life) เพื่อการปรับตัวให้รับกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเพื่อความรอบรู้ในการที่จะสามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น รวมทั้งการดำรงชีวิตอย่างปกติของบุคคล เดอลอร์ ยังได้ขยายแนวคิดของการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยรวมเอาการแสวงหาและการได้รับความรู้และความเข้าใจผู้อื่นรวมทั้งการเข้าใจโลกในวงกว้าง โดยมีรากฐานของสี่เสาหลักของการเรียนรู้ (Four Pillar of learning) ได้แก่ การเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน (Learning to do) และจากที่แฟร์เสนอนะเพิ่มคือ การเรียนรู้ที่จะเป็นหรือเรียนรู้ที่จะดำรงชีวิต (Learning to be) Mabel, William H. 2000: 4 – 5)

มีเดล-อันโยนูเอโว (Medel – Ano Nuevo. 2001: 4) กล่าวว่า จากการศึกษาเอกสาร และสิ่งพิมพ์ต่างๆ เบื้องต้น แสดงให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงจาก คำว่า การศึกษาตลอดชีวิต ไปสู่ การเรียนรู้ตลอดชีวิต ไม่ได้เปลี่ยนเฉพาะความหมาย แต่ได้เปลี่ยนเนื้อหาสาระสำคัญด้วย การศึกษาตลอดชีวิต ในตอนต้นปี 1970 จะเป็นมโนทัศน์ที่มีจุดมุ่งหมายของการพัฒนาความเป็นมนุษย์ของปัจเจกบุคคล และชุมชน เพื่อให้เผชิญหน้ากับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม ในทางกลับกัน การให้ความหมายของการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในปี 1990 จะเชื่อมโยงกับการฝึกอบรมใหม่ การเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ เพื่อให้บุคคลสามารถรับมือกับปัญหาที่มาจากความต้องการที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกการทำงาน นอกจากนี้ การเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่กำลังได้รับการยอมรับ และส่งเสริมกันในปัจจุบันนี้ เป็นมโนทัศน์ที่มุ่งเน้นที่ตัวบุคคล ในขณะที่ทำการศึกษาศึกษาตลอดชีวิต มักจะมุ่งเน้นกลับมาที่ชุมชน ให้ความสำคัญที่โครงสร้างการจัดการของสถาบัน องค์กร ในการจัดให้เกิดการศึกษาศึกษาตลอดชีวิต

มโนทัศน์การเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่วนมากจะให้ความสำคัญไปที่การพัฒนาบุคคล ให้มีความรู้ทักษะเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เป็นหลัก ซึ่งต้องอาศัยความคิดใหม่ที่กว้างไกลกว่าการจัดโอกาสการเรียนรู้ครั้งที่สองหรือสามให้กับผู้ใหญ่ และต้องรวมเอาการพัฒนาปัจเจกบุคคลและสังคมในทุกรูปแบบทั้งอย่างเป็นทางการเช่นการเรียนในโรงเรียน สถาบันอาชีวศึกษา สถาบันอุดมศึกษา และสถาบันการศึกษาผู้ใหญ่ และการเรียนอย่างไม่เป็นทางการที่บ้าน ที่ทำงาน รวมทั้งในชุมชน ให้ความสำคัญ

ที่มาตรฐานของความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับคนโดยไม่คำนึงถึงอายุ ต้องมุ่งเน้นถึงความต้องการ จำเป็นในการเตรียมพร้อมและจูงใจในการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต และสร้างความมั่นใจว่าผู้ใหญ่ทุกคนทั้งที่มีงานทำและไม่ม้งานทำจะมีโอกาสในการกลับเข้ามาฝึกอบรมหรือปรับปรุงทักษะให้ทันสมัยอยู่เสมอ ดังนั้นการเรียนรู้ตลอดชีวิตจะถูกนำไปใช้เพื่อตอบสนององวัตถุประสงค์หลายประการ ได้แก่ เพื่อทำให้เกิดการพัฒนาบุคคล การสร้างความเข้มแข็งของค่านิยมประชาธิปไตยการปลูกฝังการใช้ชีวิตร่วมกันในชุมชน รักษาความเป็นหนึ่งเดียวกันในสังคม และเพื่อส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมการเพิ่มผลผลิตและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (นิตยา สำเร็จผล. 2547: 14; อ้างอิงจาก Smith. 1999: 49 – 50)

สรุปได้ว่า ในปัจจุบันมโนทัศน์การเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้กลายเป็นมโนทัศน์ที่ทุกประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญเป็นลำดับต้นของการกำหนดนโยบายของประเทศ และพยายามที่จะหาแนวทาง รวมทั้งกลยุทธ์ต่างๆ ที่จะทำให้มโนทัศน์การเรียนรู้ตลอดชีวิตสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริงอันจะนำไปสู่การสร้างสังคมที่สามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนในศตวรรษที่ 21 คือ สังคมแห่งการเรียนรู้

1.2 ความหมายของการเรียนรู้ตลอดชีวิต

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้นิยามของการเรียนรู้ตลอดชีวิต ไว้ว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาที่เกิดขึ้นในตัวบุคคล อันเป็นผลมาจากการได้รับความรู้หรือประสบการณ์จากการจัดการศึกษา หรือจากกิจกรรมในชีวิต ที่สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ที่เป็นกระบวนการจัดการศึกษาที่ผสมผสานการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์ เวลา และสถานที่อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตามความต้องการและความสุขใจ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัว ชุมชน และสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญใจ ศรีสถิตยัณรากุล สรุปได้ว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ การเรียนรู้ของบุคคลที่เป็นไปอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยใช้กระบวนการเรียนรู้และนวัตกรรม สื่อทางการศึกษา วิทยาการ เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้า สืบค้นข้อมูล เพื่อสร้างเสริมปัญญาของประชาชนให้เจริญงอกงามทางด้านวิทยาการ ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงทุกขณะ และมีความรู้ก้าวทันกับวิทยาการใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยตลอดช่วงวัยของชีวิต (บุญใจ ศรีสถิตยัณรากุล. 2543: 137) สอดคล้องกับ สุมาลี สังข์ศรี ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นกิจกรรมของผู้เรียนที่เกิดจากพื้นฐานความเชื่อและสมมติฐานที่ว่า บุคคลคือ ผู้ทำให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้ตัวเขาสามารถเรียนรู้ได้ บุคคลย่อมเกิดการเรียนรู้ ในทุกช่วงตลอดชีวิตของเขา ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญอีกด้านหนึ่งที่จะต้องคำนึงถึง คือ การจัดดำเนินการ หรือการทำให้การเรียนรู้เป็นไปในทางที่เหมาะสม มีคุณภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งความพยายามที่จะทำให้เกิดสิ่งนี้ได้คือการศึกษา จึงต้องใช้คำว่า การศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) (สุมาลี สังข์ศรี. 2544: 14 – 17) สอดคล้องกับยูเนสโก (อัมพร พงษ์กังสนานันท์. 2547: 15; อ้างอิงจาก

ยูเนสโก) ให้ความหมายว่า เป็นการจัดการศึกษาที่จะสนองความต้องการทางการศึกษาของแต่ละบุคคล และของกลุ่ม จะครอบคลุมตั้งแต่การศึกษาสำหรับเด็กไปจนถึงการศึกษาสำหรับผู้ใหญ่อย่างเป็นทางการ ต่อเนื่องสอดคล้องกับ ดาเว้ (สนอง โลกิตวิเศษ. 2544: 2; อ้างอิงจาก Dave) ให้ความหมายว่า การศึกษาตลอดชีวิตเป็นแนวคิดที่พยายามมองการศึกษาในภาพรวม ซึ่งได้รวมเอาการศึกษาในระบบ (Formal Education) การศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non - formal Education) และการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) ให้มีการประสานสัมพันธ์ทั้งในด้านของความต้องการของเวลา (ชั่วชีวิตคน) และเนื้อหา และเทคนิคการเรียนการสอน ซึ่งมีลักษณะคล้ายการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Learning) การแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน และมีใจกว้างยอมรับว่า การเรียนรู้มีหลายรูปแบบและหลายวิธีการ สอดคล้องกับ ครอปลีย์ (Cropley, .A.J. 1977: 49 – 50) เสนอการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องของแนวคิดการศึกษาตลอดชีวิต การเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learner) และหลักสูตรที่ตอบสนองการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong education – facilitating curriculum) สรุปได้ว่า

1. การศึกษาตลอดชีวิต หมายถึงเป้าหมายที่เป็นทางการ หรือเป็นอุดมการณ์ สำหรับองค์กรและการจัดโครงสร้างของประสบการณ์ในการให้การศึกษาแก่บุคคลตลอดช่วงชีวิต
2. การเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง การเรียนรู้ที่เป็นการเป็นการตอบสนองของความต้องการของความต้องการที่จะเรียนรู้ในส่วนของผู้เรียนรู้อย่างเป็นผู้นำของความพยายามของหน่วยงานทางการศึกษาที่จะจัดสถานการณ์ที่จะอำนวยความสะดวกให้กับการเรียนรู้นี้ การเรียนรู้ตลอดชีวิตจะไม่รวมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ
3. ผู้เรียนตลอดชีวิต หมายถึงบุคคลซึ่งสำนึกว่าตนเองเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต เห็นการเรียนรู้สิ่งใหม่เป็นวิธีการที่จะจัดการแก้ปัญหาได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล มีแรงจูงใจอย่างสูงในการที่จะเรียนรู้ในทุกช่วงอายุ รับการเปลี่ยนแปลงและสิ่งท้าทายที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต เป็นการจัดโอกาสให้กับการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ
4. หลักสูตรที่ตอบสนองการศึกษาตลอดชีวิต เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลตามเป้าหมายของการศึกษาตลอดชีวิต ดังนั้นงานในเชิงปฏิบัติที่ทำทนายนักพัฒนาการนำหลักสูตรไปใช้ คือ ต้องออกแบบหลักสูตรที่นำหลักการของการศึกษาตลอดชีวิตไปใช้ งานของนักวิจัยซึ่งติดตามการนำหลักสูตรไปใช้คือต้องแสดงให้เห็นว่า หลักสูตรที่ออกแบบบนหลักการของการศึกษาตลอดชีวิตได้ทำให้เกิดผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งต่อมาได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้อย่างแท้จริงในภายหลัง

ครอปลีย์ (Cropley) สรุปความสัมพันธ์ระหว่างกันของการศึกษาตลอดชีวิต การเรียนรู้ตลอดชีวิต และผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต จะเกี่ยวข้องกับการจัดการอย่างเป็นทางการของระบบการศึกษา ที่เป็นเป้าหมายของการศึกษาตลอดชีวิตคือ มุ่งหมายที่จะก่อการพัฒนานักบุคคลให้เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้ซึ่งปรับตัวตอบสนอง

ต่อความต้องการของสิ่งแวดล้อมตลอดชีวิต ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ ด้วยกระบวนการของการเรียนรู้ตลอดชีวิต นอกจากนั้น ครอบปัลย์ ยังสรุปไว้ว่า การศึกษาตลอดชีวิตเป็นระบบของกระบวนการทางด้านการเงิน (Financial) การจัดโครงสร้างองค์กร (Organizational) การบริหารจัดการ (Administrative) และการจัดการสอน (Didactic) ที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งการเรียนรู้ในที่นี้ไม่ใช่การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติในชีวิตประจำวันแต่เป็นการเรียนรู้อย่างเสรี (Deliberate) ดังนั้นการศึกษาตลอดชีวิตจะเป็นการจัดอำนวยความสะดวกให้กับการเรียนรู้ที่อิสระ และมีจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิตของบุคคลอย่างเป็นระบบและมีเป้าหมาย การเรียนรู้ตลอดชีวิตเกิดขึ้นได้ตลอดช่วงเวลาในชีวิตทั้งหมด ไม่ใช่เฉพาะในวัยผู้ใหญ่แม้ว่าจะปรากฏให้เห็นว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิตส่วนมากเกิดขึ้นในวัยผู้ใหญ่ ซึ่งเนื่องจากว่า ในช่วงชีวิตของคนจะใช้เวลาในช่วงวัยผู้ใหญ่มากกว่าในวัยเด็กก็ตาม (Cropley. 1977: 526) สอดคล้องกับ มารา และคณะ (Marra; et al. 1992: 33) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการเตรียมการด้านการศึกษาจากมุมมองของฝ่ายผู้เรียนแทนที่จะเป็นของฝ่ายนักวิชาการ ทั้งนี้เนื่องจากโดยความเป็นจริงแล้ว สังคมมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งมีผลให้มนุษย์ทุกผู้ทุกนามต้องมีการเรียนรู้ตลอดเวลาเพื่อปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงนั้น เพื่อแสวงหาปัจจัย 4 และเป็นผู้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้วยในขณะเดียวกัน ปีเตอร์สัน (สุมาลี สังข์ศรี. 2544ก: 20; อ้างอิงจาก Peterson. 2544 :25 – 30) ได้อธิบายว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลตลอดช่วงชีวิตของเขา อันเป็นผลมาจากกระบวนการพัฒนาด้านสติปัญญา สังคม และบุคคล การเรียนรู้ตลอดชีวิตไม่ได้ครอบคลุมเฉพาะการศึกษาของผู้ใหญ่ แต่เป็นการศึกษาสำหรับทุกช่วงของชีวิตตั้งแต่แรกเกิด การศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา ไปจนถึงผู้สูงอายุ เกิดขึ้นตั้งแต่เกิดจนตาย สอดคล้องกับแนปเปอร์ และ ครอบปัลย์ (Knapper; & Cropley. 2000: 11 – 12) อธิบายว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ การเรียนรู้ที่บุคคลสามารถกระทำได้ และเป็นสิ่งที่ควรเกิดขึ้นไปตลอดชีวิตของแต่ละบุคคล การเรียนรู้ไม่ใช่การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นโดยขาดการวางแผนล่วงหน้า เช่น การเรียนรู้ของประชาชน ในการตรวจดูอัตราค่าโดยสารให้ถูกต้อง เมื่อมีการปรับราคาค่าโดยสารรถประจำทางใหม่ แต่การเรียนรู้ตลอดชีวิตควรถือเป็นจุดมุ่งหมายของการศึกษาตลอดชีวิต สอดคล้องกับ สมิธ และ สเปนอร์ลิง (นิตยา สำเร็จผล. 2547: 22 – 23; อ้างอิงจาก Smith; & Spuring. 1999) อธิบายความหมายของการเรียนรู้ตลอดชีวิตว่า เป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ของบุคคลที่กระทำจนเป็นนิสัย (Habitually) และต่อเนื่องตลอดชีวิต ประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรกเป็นการแสดงการเรียนรู้ที่เป็นเชิงประจักษ์ กล่าวคือ เป็นการเรียนรู้ที่ตั้งใจ และมีการวางแผนที่จะดำเนินไปอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงอายุของชีวิต มากบ้าง น้อยบ้าง ครอบคลุมตั้งแต่เกิดจนตาย โดยอาจเริ่มต้นที่ช่วงอายุใดก็ได้ มีขอบเขตกว้างทั้งด้านประเภทและระดับขั้นของการเรียนรู้ การเรียนอาจไม่เข้มงวดกับความต่อเนื่องยอมให้มีช่องว่างได้บ้าง แต่เป็นการกระทำโดยความตั้งใจ อาจเป็นการเรียนรู้ของบุคคลหรือองค์กรที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งแสดงให้เห็นในรูปของแผน หรือกลยุทธ์ว่า ยังคงการเรียนรู้ในช่วงเวลายาวนาน

ประการต่อมา เป็นการแสดงคุณธรรมของการเรียนรู้ กล่าวคือ เป็นความมุ่งมั่นส่วนบุคคล หมายถึง แต่ละบุคคลมีความสนใจส่วนตัว ในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น และสนับสนุนกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้อื่น รวมทั้งสามารถนำการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างประสบความสำเร็จ มีความตระหนักในสิทธิของบุคคลและองค์กรในการที่จะเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ทุกคนสามารถแสดงมุมมองและความคิดของตนอย่างอิสระ และมีความนับถือต่อความจริงโดยผู้เรียนสามารถเปลี่ยนความคิดเห็นได้โดยพิจารณาที่ดีจากข้อมูล หลักฐาน และเหตุผล แม้ว่า ความเห็นเดิมนั้น จะมีความเห็นที่มีมานาน และน่าชื่นชมมากก็ตาม

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นการเรียนรู้ของบุคคลที่เกิดขึ้นอย่างมีจุดมุ่งหมายและมีความต่อเนื่องทุกช่วงของชีวิต ครอบคลุมการเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกระบบ ตามอัธยาศัย หรือตามความพร้อม จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การเรียนรู้ในลักษณะนี้ ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เนื่องจากต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน มีความตั้งใจ รับผิดชอบต่อจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้เป็นอย่างดี

1.3 ความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ประเวศ วะสี (2544: 10 – 21) ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสังคม โดยกล่าวว่า ความเข้มแข็งทางปัญญาในสังคมนั้น เกิดขึ้นจากลักษณะ 5 ประการคือ

1. สติปัญญาของคนทั้งหมด
2. โครงสร้างของสังคม
3. กระบวนการเรียนรู้ที่สร้างความเข้มแข็งทางปัญญา
4. การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
5. ความสามารถในการสร้างความรู้ใหม่

การเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านความมั่งคั่งส่วนบุคคล ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม การปกครองและด้านงานอาชีพ ในแต่ละสังคมจะมีมุมมองที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตแตกต่างกันออกไป

เพ็ญณี แรอรท (2546) ให้ความเห็นว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิตมีความสำคัญในจุดที่ว่าเป็นการศึกษาที่คู่ขนานไปกับความมีเสถียรภาพของผู้เรียนกับโอกาสของผู้เรียน ที่สำคัญที่สุดเป็นการศึกษาที่ทุกสถาบันมีส่วนร่วมในการให้บริการ และผู้เรียนมีอิสรภาพในการตัดสินใจเลือกใช้บริการต่างๆ เหล่านี้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543) กล่าวว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นกลไกนำไปให้คนพัฒนาคุณภาพของตนอยู่เสมอ หากประเทศใดประชาชนเรียนรู้ตลอดชีวิต ทรัพยากรมนุษย์ของประเทศนั้นย่อมมีคุณภาพดีกว่าประเทศอื่นๆ ตัวอย่างเช่น ประเทศญี่ปุ่น แม้เป็นประเทศเล็กแต่สามารถมีอิทธิพลทางเศรษฐกิจต่อประเทศใหญ่ๆ เช่นสหรัฐอเมริกา และประเทศอื่นๆ ทั่วโลกได้ เพราะคนญี่ปุ่นเรียนรู้ตลอดชีวิต การบริหารของญี่ปุ่นมีระบบในการประเมินและพัฒนาตนเองตลอดเวลาหรือประเทศสิงคโปร์ ซึ่งเป็นเพียงเกาะเล็กๆ

ยังได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่คนในประเทศมีคุณภาพมาก จนกระทั่งกลายเป็นประเทศที่ได้รับการยอมรับให้เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ก็เกิดจากการที่ประชาชนเป็นผู้แสวงหาการเรียนรู้ตลอดชีวิตนั่นเอง

อุ๋นตา นพคุณ (2543) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิตไว้ว่า มนุษย์เรียนรู้ตลอดชีวิตในสังคม ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่สำคัญคือ เพื่อการดำรงชีวิตอยู่อย่างปลอดภัยและมีความสุขเท่าที่จะทำได้ ในสังคมเกษตร มนุษย์เรียนรู้ที่จะอยู่ใกล้ชิดและดำรงชีวิตอย่างสอดคล้องกับธรรมชาติและมนุษย์เรียนรู้การต่อสู้กับภัยธรรมชาติ ต่อมาในสังคมอุตสาหกรรม มนุษย์เรียนรู้ที่จะนำธรรมชาติมาใช้เพื่อการบริโภคและการใช้สิ่งประดิษฐ์เพื่อทดแทนแรงงานคน ในสมัยปัจจุบันที่เป็นสังคม “คลื่นลูกที่สาม” หรือยุคข้อมูลข่าวสารที่ไร้พรมแดนมนุษย์ต้องเรียนรู้ เพื่อการอยู่รอดอย่างสลับซับซ้อนกว่าที่เป็นมาในอดีต ในศตวรรษที่ 21 สังคมไทยจะต้องเผชิญกับปัญหานานาประการ บางปัญหา ได้พัฒนาและกลายเป็นปัญหาข้ามพรมแดน เป็นปัญหาร่วมกันระหว่างประเทศ ปัญหาหลายเรื่องไม่ใช่ว่ามนุษย์เราไม่มีความรู้ในเรื่องนั้นๆ แต่ความรู้ความเข้าใจ เจตคติ ข้อมูล องค์ความรู้ ผลการศึกษาวิจัยอาจไม่สมบูรณ์ สถานการณ์ สิ่งแวดล้อม บริบทของสังคมอาจเปลี่ยนแปลงไป มนุษย์จึงต้องเรียนรู้ใหม่ การเรียนรู้จึงสำคัญต่อการอยู่รอดของคนเราอาจจะมีใช้การเรียนรู้เพื่อได้สิ่งใหม่หรือเรียนรู้ตามกระแสนิยม แต่อาจจะเป็นการเรียนรู้ที่จะนำประสบการณ์เดิมมาปรับปรุง แก้ไข พัฒนาให้ถูกต้อง ชัดเจนยิ่งขึ้น

โนลส์ (Knowles. 1980) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตไว้อย่างน่าสนใจว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิตน่าจะเป็นเกณฑ์หรือแนวคิดหลักในการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ เหตุผลสำคัญก็คือ โลกปัจจุบันเป็นโลกที่มีความเร่งของการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ฉะนั้น การเรียนรู้ก็ต้องเป็นกระบวนการตลอดชีวิตไปด้วย นอกจากนั้นแล้วการศึกษาที่ให้กับผู้เรียนจะต้องให้ทักษะพื้นฐานที่สำคัญ เช่น ทักษะในการสืบค้น ความรู้ และเมื่อผู้เรียนเป็นผู้ใหญ่การศึกษาก็ควรต้องจัดแหล่งทรัพยากร เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้และสืบค้นความรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed Inquirers)

สรุปว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิตนั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนามนุษย์อย่างยิ่งในทุกระดับช่วงชั้นของอายุ ไม่ว่าจะเป็นด้านพัฒนาทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ย่อมต้องการคนที่มีลักษณะที่ให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของตนเอง คนที่จะมีศักยภาพหรือมีคุณภาพทุกด้านควรจะมีคุณลักษณะของความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตในตัว

1.4 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

คุณสมบัติ ลักษณะความรู้ และทักษะต่างๆ ของบุคคลที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ถือเป็นหัวใจสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสามารถทำการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างยั่งยืน โดยลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ได้มีสำนักงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และนักวิชาการศึกษาไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 33) อธิบายถึงคุณลักษณะของความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตว่า หลักการเรียนรู้ตลอดชีวิตคือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ได้ผล ควรส่งเสริมผู้เรียนให้เป็นผู้มีลักษณะเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการสร้างแรงจูงใจพร้อมทั้งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเหตุผลและความจำเป็นในการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความรักที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผู้เรียนจะต้องได้รับพัฒนาให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถในการเรียนรู้ หรือแสวงหาความรู้ รู้จักวิธีการเรียนรู้ และสามารถทำการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพควบคู่กันไป ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้สถานศึกษาทุกระดับควรได้ปลูกฝัง ให้เป็นนิสัยติดตัวผู้เรียนไปจนตลอดชั่วชีวิต

แนปเปอร์ และ คโรปลีย์ (Knapper; & Cropley. 2000: 47) ให้ความเห็นว่า ผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตควรเป็นผู้มีลักษณะ 5 ประการ ประกอบด้วย

1. เป็นผู้ตระหนักในความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ กับการดำเนินชีวิตอย่างแรงกล้า
2. เป็นผู้ให้ความสำคัญต่อความจำเป็นในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
3. เป็นผู้มีความสนใจอย่างสูงในการดำเนินภารกิจในการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างแรงกล้า
4. เป็นผู้ที่มีทักษะส่วนตัวที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต
5. เป็นผู้ที่มีทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต จำนวน 7 ด้าน ดังนี้
 - 5.1 ความสามารถในการกำหนดวัตถุประสงค์ส่วนตัวที่ปฏิบัติได้จริง
 - 5.2 ความพร้อมในการประยุกต์ใช้ความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 5.3 ความสามารถในการประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 5.4 ทักษะในการเข้าถึงแหล่งข้อมูล ความรู้
 - 5.5 ความสามารถในการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย พร้อมสามารถเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันได้ อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 5.6 ทักษะในการใช้ประโยชน์จากแหล่งต่างๆ เช่น ห้องสมุด สื่อต่างๆ
 - 5.7 ความสามารถที่จะใช้และนำเสนอข้อมูลจากความรู้ในเชิงสหวิทยาการ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539) เสนอแนวคิดที่ว่า ลักษณะของบุคคลที่จะก้าวสู่การเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต คือ เป็นผู้มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ อย่างหลากหลาย โดยวิธีการเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลหรือสื่อต่างๆ อยู่เสมอ และกระทำอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต กล่าวได้ว่า คุณลักษณะนิสัยแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย 1) เป็นคนรักอ่านหนังสือ ติดตามวิทยากรใหม่ๆ 2) เรียนรู้ที่จะเลือกรับสิ่งที่สนับสนุนความสำเร็จ 3) เรียนรู้เพิ่มพูนปัญญา มิใช่เพื่อเงินทองเท่านั้น 4) พัฒนาการเรียนรู้ที่ได้รับต่อไปโดยหมั่นสังเกต หมั่นคิด และ 5) เรียนรู้ว่าคุณทุกคนสามารถเป็น “ครู” ได้

นิตยา สำเร็จผล (2547: 54) ได้สรุปคุณลักษณะของผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ไว้ดังนี้

1. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง การที่ผู้เรียนมีความรู้สึก ความคิดเห็นที่ดี ต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ผู้เรียนเห็นความสำคัญ จำเป็น ของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตระหนักว่าทุกคนมีความจำเป็นต้องเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข ในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ตลอดชีวิต รู้ถึงประโยชน์ของการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้เรียนมีความสุข สนุกสนาน ในการเรียนรู้ทุกประเภท

2. มีความสามารถและทักษะการเรียนรู้แบบนำตนเอง หมายถึง การที่ผู้เรียนมีทักษะและสมรรถภาพที่จำเป็นในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนี้

2.1 สมรรถภาพและทักษะที่จำเป็นในการเป็นผู้เรียนแบบนำตนเอง ได้แก่

2.1.1 ริเริ่มการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

2.1.2 กำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ของตนเอง

2.1.3 วางแผนการเรียนรู้ของตนเอง

2.1.4 จัดการดำเนินการเรียนรู้ของตนโดยใช้กลยุทธ์ รูปแบบ แหล่งที่หลากหลาย

ตามที่ได้

2.1.5 ประเมินการเรียนรู้ของตนเอง

2.2 ความสามารถในการเรียนรู้ ได้แก่

2.2.1 มีทักษะในการเรียนรู้ที่จำเป็น ได้แก่ ทักษะทางภาษา (การอ่าน เขียน)

ทักษะการคิดคำนวณ ทักษะการคิด

2.2.2 มีทักษะการแสวงหาและจัดการข้อมูล

2.2.3 มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร (ITC)

2.2.4 มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ

2.2.5 มีทักษะในการใช้เครื่องมือการเรียนรู้ต่างๆ

3. บุคลิกภาพที่จำเป็นในการเป็นผู้เรียนแบบนำตนเอง ได้แก่

3.1 การเป็นผู้เรียนเชิงรุก สามารถริเริ่มและดำรงการเรียนรู้โดยไม่ต้องมีแรงขับจากภายนอก เกิดจากแรงจูงใจภายในตนเอง ได้แก่ การควบคุมตนเอง การเห็นคุณค่าในตนระดับสูง เชื่อมมั่นในตนเอง ริเริ่มการเรียนรู้อย่างมีเป้าหมายระดับสูง

3.2 มีความคิดเปิดกว้าง ได้แก่ เปิดกว้างสำหรับความคิดใหม่ กิจกรรมใหม่ มองการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งท้าทายเชิงบวก ชอบสิ่งท้าทาย มีความสามารถในการปรับตัว เพื่อการเปลี่ยนแปลง ทนทานต่อความแตกต่างหลากหลาย

3.3 มุ่งมั่นในการเรียนรู้ ชอบเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ชอบใช้เวลาว่าง ในการเรียนรู้ที่เกิดประโยชน์ ใฝ่รู้ มีความอยากรู้อยากเห็น ชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ มองการเรียนรู้ เป็นสิ่งท้าทาย เป็นคนชอบถาม ของแสวงหาความรู้ มีความเต็มใจที่จะเรียนรู้จากทุกแหล่ง รักการอ่าน

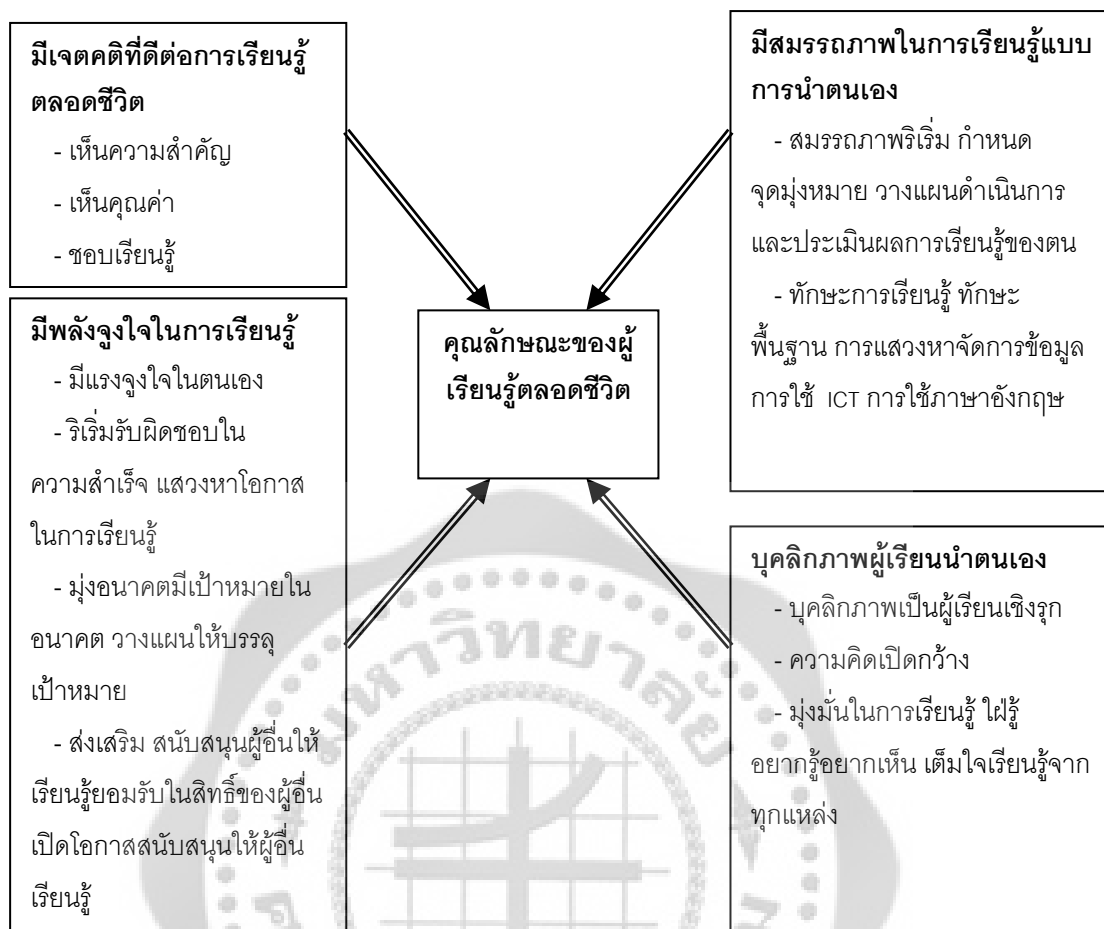
4. การมีพลังจูงใจในการเรียนรู้ ผู้เรียนเป็นผู้มีแรงจูงใจในการริเริ่มการเรียนรู้ของตน และรับผิดชอบต่อความสำเร็จของการเรียนรู้ของตน รวมทั้งสามารถสร้างแรงจูงใจในการกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน ชักนำให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้ด้วย ประกอบด้วย

4.1 การมีแรงจูงใจในตนเอง ได้แก่ มีแรงจูงใจของตนเองในการริเริ่มการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ต้องทำให้สำเร็จ แสวงหาข้อมูลและโอกาสในการเรียนรู้ของตนเอง

4.2 เป็นคนมุ่งมั่นอนาคต ได้แก่ มีเป้าหมายของอนาคต วางแผนการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

4.3 มีพลังอำนาจในการส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้อื่น ได้แก่ ยอมรับในสิทธิ การเรียนรู้ของผู้อื่น เปิดโอกาสให้ผู้อื่นแสดงความคิดเห็น สนับสนุนให้ผู้อื่นเรียนรู้ เช่น การถ่ายทอดความรู้ การชักชวนให้เรียนรู้

ภาพประกอบ 1 แบบจำลองคุณลักษณะผู้เรียนรู้อัตนงชีวิต

ที่มา: นิตยา สำเร็จผล. 2547: 22.

เขตการศึกษาในรัฐเท็กซัส (Plano Independent School District. 2001) ได้กำหนดคุณลักษณะผู้เรียนรู้อัตนงชีวิต ดังนี้

1. เป็นผู้เรียนแบบนำตนเอง ซึ่ง ยอมรับและแสวงหาความท้าทายใหม่ๆ ในการเรียนรู้ กำหนดเป้าหมาย รายละเอียดของการปฏิบัติงานในรายวิชาและทำตามแผนที่วางไว้ ประยุกต์ความรู้และกระบวนการที่มีอยู่เดิมเพื่อสร้างความรู้ใหม่ และแสวงหาข้อมูลจากแหล่งที่หลากหลายและนำไปใช้ได้
2. เป็นนักติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งแสดงออกอย่างเปิดเผยและจริงจังตั้งใจฟัง สามารถรับแปลความและตอบสนองในการสื่อสาร

3. เป็นนักคิดชั้นสูง (Complex Thinkers) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความคิดที่สร้างสรรค์ สร้างความหมาย แก้ปัญหา ทำการตัดสินใจและประเมินการตัดสินใจโดยใช้กลยุทธ์การคิดหลากหลาย

4. นักผลิตผลงานอย่างมีคุณภาพ (Quality Producers) ซึ่งประเมินและปรับเปลี่ยนงาน เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงการใช้ความพยายามอย่างดีที่สุด และมุ่งมั่นที่จะสร้างผลิตผลให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งใจไว้

5. พลเมืองผู้มีความรับผิดชอบ (Responsible Citizen) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการยอมรับนับถือในตนเองและผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน เข้าใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาธิปไตยแสดงให้เห็นถึงการคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคลและวัฒนธรรม และร่วมมือกับผู้อื่น

6. เป็นผู้ประสานความร่วมมือกับผู้อื่น (Collaborative contributors) ซึ่ง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น สนับสนุนส่งเสริมแสดงความคิดเห็นเสนอแนะและความพยายาม และแสดงให้เห็นถึงคุณภาพในการเป็นผู้นำอย่างสร้างสรรค์

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาด้านทักษะที่จำเป็นเพื่อความสำเร็จของประเทศสหรัฐอเมริกา (Knapper; & Cropley. 2000: 44; อ้างอิงจาก Secretary of Labor's Commission on Achieving Necessary Skills. What work Requires of School : A SCANS Report for America 2000. 1991: A15) ได้กำหนดทักษะ ความรู้พื้นฐาน เพื่อเตรียมผู้เรียนสำหรับการเปลี่ยนแปลงและ เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต เรียกว่า “ทักษะ และความรู้ที่นำไปสู่ความพร้อมสำหรับตอบสนองความต้องการเรียนรู้” จำนวน 8 ด้าน ประกอบด้วย

1. ความรู้และทักษะในการรวบรวม การวิเคราะห์ และจัดหมวดหมู่ ความรู้ข้อมูลข่าวสาร
2. ความรู้และทักษะในการสื่อสารแนวความคิด และความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร
3. ความรู้และทักษะในการวางแผน และการจัดหาทรัพยากร
4. ความรู้และทักษะในการเข้าใจและการวางแผนความคิดอย่างเป็นระบบ
5. ความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยี
6. ความรู้และทักษะในการแก้ไขปัญหา
7. ความรู้และทักษะในการใช้เทคนิค และความรู้ทางด้านคณิตศาสตร์
8. ความรู้และทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ทูอิจมาน เคิร์ช และ แวกเนอร์ (Knapper; & Cropley. 2000: 45; อ้างอิงจาก Tuijnman; Kirsch; & Wagner. 1997: unpagged) ได้ให้ทัศนะในเชิงจิตวิทยา และกล่าวถึงทักษะที่สำคัญในการเรียนรู้ตลอดชีวิต 5 ด้าน ประกอบด้วย

1. ทักษะในการนำความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร มานำเสนอในรูปแบบแนวความคิด สัญลักษณ์ ทั้งในลักษณะที่แสดงเป็นภาษาพูด และตัวเลข

2. ทักษะในการคิดวิเคราะห์
3. ทักษะในการแก้ปัญหา
4. ทักษะในการประยุกต์ เช่น ความสามารถในการทำงานในสภาพที่แตกต่างจากเดิม
5. ทักษะทางด้านการคิด โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

โนลส์ (Knowles. 1985: 3081) กล่าวว่า สถานศึกษาจะต้องช่วยพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสำหรับช่วยให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองตามความถนัดของแต่ละคน ซึ่งทักษะดังกล่าว มีจำนวน 7 ด้าน ประกอบด้วย

1. ความสามารถพัฒนาและติดตามความรู้วิทยาการใหม่ๆ
2. ความสามารถในการรับรู้และประเมินความสามารถของตนเอง
3. ความสามารถในการปรับปรุงความรู้ความสามารถของตนให้ดีกว่าเดิม
4. ความสามารถในการใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณในการเรียนรู้
5. ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรในการเรียนรู้
6. ความสามารถในการเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด
7. ความสามารถในการประเมินความก้าวหน้าและความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้

ของตนเอง

คณะกรรมการการจ้างงาน การศึกษา และฝึกอบรม (จิตต์ภิณฑญา ชุ่มสาย ณ อยุธยา. 2551: 35; อ้างอิงจาก National Board of Employment, Education and Training. 1996: 3) ประเทศออสเตรเลีย ได้เสนอแนะว่า บุคคลที่เข้ามีส่วนร่วมทำการเรียนรู้ทั้งการศึกษาในระบบ และนอกระบบ ควรได้รับการปลูกฝังให้เป็นผู้มีลักษณะ 3 ประการ ประกอบด้วย

1. มีทักษะ และเจตคติที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ โดยเฉพาะทักษะด้านการอ่าน และคณิตศาสตร์
2. มีความเชื่อมั่นในการเรียนรู้ รวมทั้งมีจิตสำนึกที่จะผูกพันอยู่กับการศึกษาและการฝึกอบรม
3. มีความเต็มใจและแรงบันดาลใจในการเรียนรู้

สมิท และ สเปนอร์ลิง (Smith; & Spurling. 1999: 134) ได้กล่าวถึง ทักษะที่จำเป็นต้องมีสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต 11 ด้าน ประกอบด้วย

1. ความสามารถในการสื่อสาร และการคำนวณในระดับที่สูงกว่าระดับพื้นฐาน
2. ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ได้เป็นอย่างดี
3. ทักษะในการประเมินและพัฒนาตนเอง
4. การให้ความสำคัญในทางการเงิน และสิทธิของผู้บริโภค

5. ความสามารถที่จะเข้าใจในคุณค่าของการเรียนรู้ตลอดชีวิต และมั่นใจที่จะนำไปปฏิบัติ
6. ความสามารถในการคิดทั้งเชิงอุปมาน และอนุมาน
7. ความสามารถ และความมั่นใจในการค้นคว้า และคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล
8. ความสามารถที่จะเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น และเรียนรู้เป็นกลุ่ม
9. การตระหนักรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาสติปัญญา และเจตคติ
10. ความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในทางสร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ต่อสังคม
11. ความรู้พื้นฐานในการวางแผนความก้าวหน้าในการเรียนรู้ และมีความสนใจพื้นฐาน

ในการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และนำตนเองได้

เมอร์ฟี ทอลลี และ วิลมุต (จิตต์ภิญญา ชุมสาย ณ อยุธยา. 2551: 35; อ้างอิงจากMurphy; Tolley; & Wilmut. 2001: 1) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างรวดเร็วในยุคเทคโนโลยีจำเป็นต้องอาศัยทักษะเฉพาะในการเรียนรู้ตลอดชีวิต และผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตจึงจำเป็นต้องมีคุณสมบัติ 4 ประการ ประกอบด้วย

1. เป็นผู้ที่มีจิตสำนึกเกี่ยวกับการจัดการ ได้แก่ มีความเชี่ยวชาญในการแก้ไขปรับปรุงจัดการ เรื่องการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ของตน การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความสามารถในการแก้ปัญหา
2. รู้จักวิธีการเรียนรู้ เพื่อที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง
3. มีระดับความรู้ความสามารถในการสื่อสาร เทคโนโลยี และตัวเลขที่เหมาะสม
4. มีแรงบันดาลใจที่จะเรียนรู้ควบคู่ไปกับการประกอบอาชีพ

คณะกรรมการสหภาพยุโรป (Commission of the European Communities. 2005: 13) ได้กำหนดสมรรถนะหลักสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต จำนวน 8 ด้าน ประกอบด้วย

1. การใช้ภาษาประจำชาติในการติดต่อสื่อสาร
2. การใช้ภาษาต่างประเทศในการติดต่อสื่อสาร
3. ความสามารถด้านคณิตศาสตร์ ความสามารถพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์
4. ความสามารถในการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ต่างๆ
5. ความสามารถในการเรียนรู้
6. ความสามารถในการทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่น รวมทั้งการเป็นพลเมืองที่ดี
7. ความสามารถในการดำรงรักษาไว้ ซึ่งวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของประเทศ

แคนดี้ ครีเบิร์ต และ โอลีเยรี่ (Candy, Crebert; & Oleary. 1994: 38 – 44) กล่าวว่า บุคลิกลักษณะของบัณฑิต ที่จะเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตที่ประสบความสำเร็จ ต้องประกอบด้วยลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต 5 ด้าน ดังนี้

1. จิตใจรักการแสวงหาความรู้ ได้แก่

- 1.1 รักในการเรียนรู้
- 1.2 อยากรู้ อยากเห็น
- 1.3 มีจิตสำนึกในการวิเคราะห์
- 1.4 ทำความเข้าใจกับข้อมูลได้อย่างรอบด้านและรู้จักประเมินตนเอง
2. วิสัยทัศน์กว้างไกล ได้แก่
 - 2.1 สามารถบูรณาการเชื่อมโยงความรู้ในสาขาต่างๆ
 - 2.2 ตระหนักในการนำความรู้ไปใช้อย่างสร้างสรรค์
 - 2.3 สามารถขยายวิสัยทัศน์ให้กว้างไกล
3. ทักษะด้านการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร ได้แก่
 - 3.1 รู้จักแหล่งเรียนรู้
 - 3.2 รู้จักตั้งคำถาม
 - 3.3 สามารถสรุปและขยายความจากข้อมูลที่มีสภาพการณ์แตกต่างกัน
 - 3.4 มีการตรวจสอบข้อมูล
 - 3.5 สามารถอ่านข้อมูลแบบต่างๆ ทั้งข้อความ สถิติ กราฟ แผนภูมิ แผนภาพ และ
 - 3.6 สามารถประเมินข้อมูลตามหลักเหตุผล
4. สำนึกในการดำเนินภารกิจต่างๆ ด้วยการพึ่งตนเอง ได้แก่
 - 4.1 ทำงานด้วยตนเอง
 - 4.2 สามารถจัดการภารกิจส่วนตัว เช่น การบริหารเวลา การกำหนดเป้าหมายใน
5. ทักษะด้านการเรียนรู้ ได้แก่
 - 5.1 รู้จักข้อดี และข้อเสียของการเรียนรู้แต่ละแบบ
 - 5.2 มีกลยุทธ์ในการเรียนรู้ระดับผิวกับระดับลึก

ตาราง

การทำงาน

ลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตตามแนวคิดของนักวิชาการ และองค์กรต่างๆ ข้างต้นพบว่า ส่วนใหญ่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ยกเว้นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะการใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร โดยสามารถแบ่งแนวคิดออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ไม่ได้กล่าวถึงทักษะการใช้ภาษา และอีกกลุ่มหนึ่งคือกลุ่มที่ได้กล่าวถึงทักษะการใช้ภาษา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ทักษะการใช้ภาษาประจำชาติ และภาษาสากลมีความสำคัญมากสำหรับนิสิต ระดับปริญญาตรี ที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการขยายขอบเขตในการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทย ซึ่งไม่ได้ใช้ภาษาประจำชาติเป็นภาษาสากล นิสิตที่มีทักษะการใช้ภาษาสากลเป็นอย่างดีจะสามารถเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ได้โดยไม่ถูกจำกัดเฉพาะแหล่งเรียนรู้ในประเทศ

เท่านั้น นอกจากนี้ ในสภาพการณ์ที่ความรู้ ข้อมูล ข่าวสารมีการเชื่อมโยงระหว่างภูมิภาคต่างๆ อย่างรวดเร็ว โดยอาศัยความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี ทำให้ทักษะการใช้ภาษาสากลมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในฐานที่เป็นทักษะที่ช่วยให้เกิดความทัดเทียมในการแสวงหาความรู้ของบุคคลในประเทศต่างๆ อีกด้วย

สรุป ในการวิจัยผู้วิจัยเลือกแนวคิดเรื่องลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของ แคนดี้ ครีเบิร์ท และ โอเลียรี่ (Candy, Crtbert; & Oleary. 1994: 38 – 44) เนื่องจากทำการศึกษาร่วมกับประชากร ซึ่งเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย จิตใจรักการแสวงหาความรู้ วิสัยทัศน์กว้างไกล ทักษะด้านการวิเคราะห์ข้อมูล สำนึกในการพึ่งตนเอง และทักษะในการเรียนรู้เป็นอย่างดี บูรณาการเข้ากับแนวคิดสมรรถนะหลักสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตของ คณะกรรมการสหภาพยุโรป (Commission of the European Communities. 2005: 13) ซึ่งกล่าวถึง ทักษะการใช้ภาษาประจำชาติและภาษาสากลไว้ อย่างชัดเจน เนื่องจากประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปหลายประเทศไม่ได้ใช้ภาษาประจำชาติเป็นภาษาสากล ivo อย่างชัดเจน เนื่องจากประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปหลายประเทศไม่ได้ใช้ภาษาประจำชาติเป็นภาษาสากล เช่นเดียวกับประเทศไทย โดยรวบรวมกำหนดเป็นแนวคิดในการศึกษาลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรีได้ จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านจิตใจรักการแสวงหาความรู้
2. ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล
3. ด้านดำเนินการกิจต่างๆ ด้วยการพึ่งตนเอง
4. ด้านทักษะด้านการวิเคราะห์ข้อมูล
5. ด้านทักษะด้านการเรียนรู้
6. ด้านทักษะด้านการใช้ภาษา

1.5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

หากพิจารณาการเรียนรู้ตลอดชีวิตของบุคคลเป็นระบบหนึ่งในการที่บุคคลจะเข้าร่วมการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอตลอดชีวิตจะต้องมีตัวนำเข้า (Antecedent) หรือปัจจัยป้อน ที่จะเป็นตัวเริ่มต้น ในการทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีปัจจัยหลายอย่างส่งผลทั้งที่เป็นตัวสนับสนุนส่งเสริม และเป็นตัวยับยั้ง หรือเป็นอุปสรรคต่อการเข้าร่วมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตสรุปได้ 2 แนว ดังนี้

1. มองปัจจัยจากมิติของผู้เรียน มีเดล-อันโนเอโว และคณะ Medel-Anonuevo, Carolyn 2001: 14 – 16) มีความเห็นว่าการเรียนรู้ตลอดชีวิตของบุคคลมีอิทธิพลมาจาก 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยจาก ภายใต้วตัวผู้เรียน และปัจจัยภายนอกตัวผู้เรียน

- 1.1 ปัจจัยภายในตัวผู้เรียน ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านต่างๆ ดังนี้

- 1.1.1 ด้านจิตคติ ปัจจัยเบื้องต้นในการทำให้เกิดแนวโน้มที่จะเข้าสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

คือ ความอยากที่จะเรียน (The will to Learn) ที่ก่อตัวมาจากประสบการณ์ในการเรียนรู้เดิม ซึ่งมีผลมาจาก ปัจจัยหลายอย่าง เช่น คุณภาพของการสอนและสื่อ เนื้อหาการสอน ความสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ความสำเร็จในการเรียน ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ และจากการมองต้นทุนและกำไรในการเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้จะทำให้มีโอกาสการได้งานทำและเงินเดือนสูง การมาแรงจูงใจในการเรียนรู้ ที่เกิดขึ้นจากการมีความเข้าใจ ตระหนักและเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เห็นคุณค่าของการเรียนรู้

1.1.2 ด้านการมีศักยภาพในการเรียนรู้ได้ บุคคลต้องมีความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ได้แก่ ทักษะการอ่าน การเขียนโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ เพื่อใช้ในการค้นคว้าศึกษาเพิ่มเติม ทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร ทักษะในการจัดการข้อมูล เป็นต้น ซึ่ง เคมป์ (Kemp. 1998: 565 – 569; citing Houle. 1961) ได้เสนอแนวคิดของการมีศักยภาพในการเรียนรู้ได้ ที่เป็นคุณลักษณะของผู้เรียน 5 ประการคือ 1) ความสามารถที่จะใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การทำงานอิสระหรือทำงานร่วมกันในกลุ่ม เป็นต้น 2) มีสมรรถภาพในทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การอ่านอย่างมีเป้าหมาย การสังเกต การฟัง ความเข้าใจ และการติดต่อสื่อสาร 3) มีทักษะทางปัญญา เช่น การให้เหตุผล การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การจัดการ และการประยุกต์ 4) มีความสามารถที่จะใช้สื่อการเรียนรู้หลากหลายรวมทั้งตำรา วารสาร และสื่อที่เป็นชุดโปรแกรมช่วยสอนต่างๆ 5) มีความสามารถที่จะจัดการให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ของตนเอง โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดความต้องการ การวางแผน และดำเนินการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผน และการประเมินความรู้ความก้าวหน้าของตนเองได้รับ ซึ่งคุณลักษณะข้อนี้ คือ การเรียนรู้แบบนำตนเองและเป็นลักษณะที่แท้จริงของการมีศักยภาพในการเรียนรู้ได้ทักษะและความสามารถ

1.1.3 ด้านบุคลิกภาพและอุปนิสัย ได้แก่ ความปรารถนาในการเรียนรู้ แรงจูงใจ ความเชื่อมั่น ความใฝ่รู้ ความเชื่อในสมรรถนะของตน เป็นคนมุ่งเป้าหมาย การมีภาพลักษณ์ (Self Image) ของตนเองว่าเป็นผู้เรียนรู้ได้

1.2 ปัจจัยภายนอกตัวผู้เรียน เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2339) กล่าวว่า ปัจจัยภายนอกผู้เรียนที่สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตประกอบไปด้วย 1) แหล่งการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ง่าย ทั้งแหล่งการเรียนรู้ ในระบบ นอกกระบบ และตามอริยาศัย 2) โอกาสของการเรียนรู้ที่หลากหลายมีความยืดหยุ่นที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ได้สะดวกและอย่างเพียงพอ 3) สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนและส่งเสริมผู้เรียนให้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ครอบครัว ที่ทำงาน ชุมชน สังคม ซึ่งผลจากการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติการเรียนรู้ตลอดชีวิตของครู ชั้นมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลในการผลักดันให้เกิดความตั้งใจที่จะเรียนรู้เพิ่มเติม ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้สามารถให้แรงเสริมทั้งทางบวกและทางลบในการพัฒนาความรู้ของครู เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และ

การทำงานหากผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญสนับสนุน และมีความคิดที่เปิดกว้างในการส่งเสริมและกระตุ้นให้ครูมีโอกาสในการพัฒนาทักษะของตน จะทำให้ครูมีเจตคติและพฤติกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพิ่มขึ้น สำหรับปัจจัยภายนอกด้านสภาพแวดล้อม มีเดล-อันโยนูเอโว และคณะ (Medel-Anonuevo; et al. 2001: 14 – 16) ได้วิเคราะห์ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็น 3 ระดับ ระดับมหภาค (Macro Level) หมายถึง บริบทของสังคมบริบทของชาติระดับกลาง (Meso Level) หมายถึง โรงเรียนชุมชนและที่ทำงาน และระดับจุลภาค (Micro Level) หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด คือ ครอบครัว ดังนี้

1.2.1 สิ่งแวดล้อมของครอบครัว เป็นสิ่งสำคัญในการที่จะเป็นผู้จัดหาสิ่งที่จะทำให้เกิดพื้นฐานของวัฒนธรรมการเรียนรู้ ค่านิยมของครอบครัวที่มีต่อการเรียนรู้คือกุญแจสำคัญในการที่จะบอกว่าได้มีการก่อตั้งรากฐานของการเรียนรู้ตลอดชีวิตแล้ว ปัจจัยที่ยิ่งใหญ่และมีความสำคัญที่สุดในการที่จะทำให้คนเข้าสู่การเรียนรู้ คือ บุคคล คำแนะนำของบุคคลที่เป็นที่นับถือและไว้วางใจจะมีประสิทธิภาพในการชักชวนให้คนเข้ามาเรียนรู้มากกว่าการโฆษณาจูงใจของรัฐ ในทางตรงกันข้าม บุคคลก็สามารถกลายเป็นอุปสรรคสำคัญของการเรียนรู้ได้เหมือนกัน ผู้เรียนที่มีศักยภาพที่จะเข้าร่วมการเรียนรู้ได้อาจจะถูกกลุ่มเพื่อน ครอบครัวหรือคู่สมรส ชักนำไปสู่เส้นทางที่ผิดได้ (Frigo. 2001)

1.2.2 สิ่งแวดล้อมของโรงเรียน เป็นจุดวิกฤติในการวางรากฐานสำหรับทักษะการเรียนรู้เบื้องต้น ได้แก่ การเรียนรู้ที่จะเรียน การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและการทำให้เกิดสมรรถภาพและความเป็นเลิศที่สามารถรักษาให้ยืนนานจนถึงอนาคต และทำให้เกิดแรงจูงใจหรือไม่จูงใจในการเรียนรู้ที่ยั่งยืนตลอดช่วงชีวิต ลักษณะทางกายภาพทางสังคมและวัฒนธรรมของสิ่งแวดล้อมที่จัดขึ้น โดยโรงเรียน จะส่งผลเป็นการอำนวยความสะดวกหรือเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ ครูซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมของการเรียนรู้จำเป็นต้องมาความเข้าใจและชี้แนะผู้เรียนด้านการคิด ความรู้สึก การปฏิบัติในแต่ละขั้นแต่ละตอนของวัยให้เป็นไปตามพัฒนาการของเด็กสัมพันธ์ภาวะระหว่างครูกับนักเรียน เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อหรือขัดขวางการเรียนรู้ ซึ่ง แคนดี้ เสนอแนะสิ่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในการเรียนการสอนการฝึกอบรม ประกอบไปด้วย 1) บรรยากาศของสถาบันการศึกษาและรูปแบบที่เหมาะสมของผู้ร่วมงานทั้งหมด ที่ทำให้เป็นบรรยากาศของการแสวงหาความรู้ทางสติปัญญา 2) รายวิชา (Course) ที่จะส่งเสริมเพิ่มพูนการเรียนรู้ตลอดชีวิตต้องมีคุณลักษณะพิเศษ คือ มีการจัดให้มากกว่าการแนะนำสาขาที่จะศึกษาอย่างเป็นภาพรวมให้มีการทำงานที่มีการเปรียบเทียบในแต่ละบริบท เพื่อให้เห็นมุมมองภาพรวมของสาขาวิชา แสวงหาวิธีการที่จะช่วยให้นิสิตมีมุมมองกว้างและมีทักษะทั่วไป ให้มีทางเลือกและมีความยืดหยุ่น ส่งเสริมให้มีการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง 3) การกำหนดวิธีการสอนและการประเมิน เป็นการกระตุ้นให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ได้แก่ ใช้การช่วยเหลือของเพื่อนและการเรียนรู้แบบนำตนเอง การเรียนรู้จากประสบการณ์และสอดคล้องกับชีวิตจริง กระตุ้นให้

มีการฝึกการสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflective Reaction) และใช้การเรียนรู้แบบเปิดและการถ่ายทอดความรู้ที่หลากหลายตามความเหมาะสม ซึ่งวิทยาลัยเพื่อการดูแลสุขภาพของอเมริกา (American College of Health Care Executive. 2001) ได้รวบรวมข้อเสนอแนะสำหรับผู้จัดการฝึกอบรมผู้ให้บริการสาธารณสุขในช่วงปี ค.ศ. 2000 – ค.ศ. 2001 โดยนำมโนทัศน์ของการเรียนรู้ตลอดชีวิตมาใช้ กล่าวถึง ปัจจัยอิทธิพลสิ่งแวดล้อมว่า ผู้ให้การอบรมสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ หรือสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะและช่วยสร้างค่านิยมในอาชีพได้ การเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพ เมื่อเป็นการเรียนอย่างมีเป้าหมาย และใช้ทั้งสติปัญญา (การคิด) และทักษะที่มีประสิทธิภาพของผู้เรียนโดยอาศัยกฎการเรียนรู้ ในการจัดการสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ และควรมีส่วนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ของตนเอง ในการจัดการสภาพแวดล้อม การเรียนรู้จะเป็นแบบให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเรียนรู้แบบนำตนเอง แต่ผู้ให้การอบรมต้องเข้าไปช่วยให้ข้อเสนอแนะ ทำการประเมินผลเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้รับการอบรมเพื่อการปรับปรุง

1.2.3 สิ่งแวดล้อมในชุมชนเป็นกุญแจสำคัญอีกอันหนึ่งในการส่งเสริมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ตั้งแต่สมาชิกในชุมชนรวมถึงการจัดตั้งอำนวยความสะดวก ศูนย์การเรียนรู้ด้วย ยังมีโอกาสในการเรียนรู้ที่หลากหลายในชุมชนมากเท่าใด จะมีสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้มากเท่านั้น เช่น ห้องสมุดสาธารณะและศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน ไม่เพียงแต่ส่งเสริม และเติมเต็มอำนวยความสะดวกให้โรงเรียนเท่านั้น แต่เป็นการจัดหาให้มีช่องทางการเรียนรู้แก่ส่วนอื่นๆ ในชุมชนที่ไม่สามารถเข้าสู่โรงเรียนได้ ประเด็นสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ต้องพิจารณาคือ จะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เป็นกลุ่มได้อย่างไร ถึงแม้การเรียนรู้แบบนำตนเองจะเป็นกุญแจสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต แต่การเรียนรู้เป็นกลุ่มจะเป็นตัวส่งเสริมที่ดี

1.2.4 สิ่งแวดล้อมระดับโลก การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลกข้อมูลข่าวสาร จะเป็นตัวกำหนดรูปแบบกระบวนการเรียนรู้และโอกาสในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล ชุมชนและสังคม ต้องมีการปรับความรู้ที่ได้ให้ถูกต้อง เหมาะสม ทันสมัย เข้ากับความต้องการรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมสิ่งแวดล้อม ด้วยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องของผู้เรียน ซึ่งต้องได้รับการสนับสนุน และอำนวยความสะดวก โดยสภาพแวดล้อมของการศึกษาและการเรียนรู้ เพื่อให้นำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต การปรับปรุงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ สามารถช่วยให้ผู้เรียน ขยาย เพิ่มพูนทักษะ และเจตคติที่ดีที่ได้รับมาในช่วงการศึกษาพื้นฐานได้ การนำเทคโนโลยีข้อมูลและการสื่อสาร (Information and Communication: ICT) มาใช้ทั้งในแง่ที่เป็นสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้และเป็นวิธีการเรียนรู้เป็นปัจจัยที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ต้องพิจารณา

2. เอกสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับ ตัวแปรและการศึกษาตลอดชีวิต

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของผู้วิจัยจึงคัดเลือกตัวแปรปัจจัยด้านส่วนตัว ซึ่งประกอบด้วย เพศ ชั้นปีที่ศึกษา

2.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาตลอดชีวิต

นิตยา สำเร็จผล (2547) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในขอบเขตของอุดมศึกษา ซึ่งเป็นระดับที่ต่อเนื่องมาจากการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้กรอบความคิดของตัวบ่งชี้ทางการศึกษา ตามแนวทางของ จอห์น สโตน ผลการวิจัยพบว่า ตัวบ่งชี้การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย 15 องค์ประกอบ 100 ตัวบ่งชี้ จำแนกตามการวิเคราะห์เชิงระบบแบ่งเป็น 1) ด้านปัจจัยตัวบ่งชี้ 4 องค์ประกอบ เรียงลำดับตามน้ำหนักความสำคัญ ได้แก่ องค์ประกอบภูมิหลังผู้เรียน จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบผู้สอน จำนวน 12 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบผู้บริหาร จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบบุคลากรสนับสนุน จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านกระบวนการ 5 องค์ประกอบ เรียงลำดับตามน้ำหนักความสำคัญ ได้แก่ องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนจำนวน 12 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบการประเมินการเรียนการสอน จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบนโยบาย และกลไกการบริหาร จำนวน 7 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบการจัดหลักสูตรจำนวน 5 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบการสนับสนุนให้บริการการเรียนรู้แก่ผู้เรียนผู้สอน จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านผลลัพธ์ คือ คุณลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต 4 องค์ประกอบ เรียงลำดับตามน้ำหนักสำคัญ ได้แก่ องค์ประกอบคุณลักษณะที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต จำนวน 11 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบเจตคติต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบทักษะและความสามารถที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบทักษะการเรียนรู้ ตลอดชีวิต 6 ตัวบ่งชี้ 4) ด้านการจัดโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิต 1 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบการจัดโอกาสและกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 11 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบคุณภาพของการจัดโอกาสการเรียนรู้ จำนวน 9 ตัวบ่งชี้ ส่วน ศิริชัย วัชรราช (2553) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้สิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผลการวิจัยพบองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตประกอบด้วย 2 มิติ คือ มิติภายในสถานศึกษา และมิติภายนอกสถานศึกษา ประกอบด้วยมิติภายในสถานศึกษา 12 องค์ประกอบ ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านผู้บริหารและการเผยแพร่องค์ประกอบด้านเจตคติและความสามารถของครูสิ่งแวดล้อม องค์ประกอบด้านผู้เรียน องค์ประกอบด้านความรู้และทักษะครูสิ่งแวดล้อม องค์ประกอบด้านการส่งเสริมและสนับสนุน องค์ประกอบด้านนโยบายและบริหารจัดการ องค์ประกอบด้านหลักสูตรและการเรียนรู้ องค์ประกอบด้านการวิจัย องค์ประกอบด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ องค์ประกอบด้านการประเมินผลและการเผยแพร่ องค์ประกอบด้านทักษะและเจตคติของผู้เรียน องค์ประกอบด้านคุณลักษณะของผู้เรียน 168 ตัวบ่งชี้ มิติภายนอกสถานศึกษา 3 องค์ประกอบ ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านชุมชนและแหล่งเรียนรู้ องค์ประกอบด้านสนับสนุนของครอบครัวและชุมชน องค์ประกอบด้านกิจกรรมเรียนรู้

ของครอบครัวและชุมชน 29 ตัวบ่งชี้ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มบุคลากรทางการศึกษา และกลุ่มนักเรียน พบว่า ความคิดเห็นด้านความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของตัวบ่งชี้สิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อ การเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบด้าน ผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา นโยบายและการบริหารจัดการ และการจัดกระบวนการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน ปณิธาน วัฒนพานิชกิจ (2548) ได้ศึกษาความต้องการการเรียนรู้ ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการการเรียนรู้ตลอดชีวิต ของผู้สูงอายุและพฤติกรรมกรรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการการเรียนรู้ ตลอดชีวิตในด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัยในระดับมาก และต้องการคำแนะนำด้านการส่งเสริมสุขภาพ อามัย โดยผ่านสื่อประเภทโทรทัศน์ ส่วนความต้องการการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านการเพิ่มทักษะทางอาชีพ มีความต้องการการเรียนรู้ในระดับน้อย แต่มีความต้องการการเรียนรู้ทางด้านกฎหมาย ส่วนความต้องการ การเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมมีความต้องการการเรียนรู้ในระดับปานกลาง ใน ส่วนของพฤติกรรมกรรับรู้ข้อมูลข่าวสารกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยผ่านสื่อประเภทโทรทัศน์ มากที่สุดสำหรับรายการที่สนใจและต้องการจะใช้บริการในอนาคต คือ รายการข่าวประจำวันและเคเบิลทีวี ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้เข้าไม่ถึงสื่อบางชนิดนั้น ด้วยเหตุผลว่า การประชาสัมพันธ์ด้านข้อมูล ข่าวสารไม่เพียงพอ หรือไม่ตรงกับความสนใจของกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งมีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าเช่าเคเบิลทีวี สำหรับการศึกษความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการการเรียนรู้ตลอดชีวิตในด้านต่างๆ กับพฤติกรรม การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของผู้สูงอายุ ในภาพรวมส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.001 และ วราภรณ์ ขวัญกิจสโรช (2550) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมในการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ของนิสิตระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจ และพณิชยการ กรุงเทพมหานคร ศึกษาเปรียบเทียบความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองใน 11 องค์ประกอบ และพฤติกรรมกรเรียนรู้ตลอดชีวิตใน 6 ด้าน ของนิสิตจำแนกตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รอบ การเรียน และสถานภาพการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มี ความสัมพันธ์ในระดับสูงกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความพร้อมใน การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจ และพณิชยการ กรุงเทพมหานคร โดยรวมทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก การเรียนรู้ตลอดชีวิต ของนิสิต ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพณิชยการ กรุงเทพมหานคร โดยรวม ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการใช้และแปลความหมายของข้อมูลที่ได้ นิสิตมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต อยู่ในระดับปานกลาง นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นิสิตที่เรียนในรอบการเรียน ต่างกันมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01 นิสิตที่มีงานทำและไม่มีการทำ มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 เพศ

เพศ เป็นตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบ ซึ่งแสดงถึงลักษณะภูมิหลังของนิสิตที่สามารถวัดได้ โดยไม่ขึ้นอยู่กับกาลเวลา และเป็นตัวแปรที่มีผู้สนใจ นำมาใช้ในการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ ดังที่ รอดเจอร์ส (Rodgers. 1990: 41) ศึกษาผลงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการด้านสติปัญญาระหว่างนิสิตหญิงและชาย ในสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง สรุปได้ว่า เมื่อสำเร็จการศึกษานิสิตเพศชาย มีพัฒนาการด้านสติปัญญา มากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้เนื่องจาก สภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษามีส่วนสนับสนุนพัฒนาการของ นิสิตชายมากกว่าหญิง เช่นเดียวกับ ออดดี (Oddi. 1986: 97 – 107) ได้ทำการวิจัยเพื่อการพัฒนาเครื่องมือ ในการวัดผู้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องแบบนำตน เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังกับคะแนนที่ได้ พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 นอกจากนี้ สุนิสา ละวรรณวงษ์ (2543: 204 – 205) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตกลุ่มสถาบันราชภัฏ เขตภูมิภาคศาสตร์ ตะวันตก พบว่า เพศเป็นปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งขัดแย้งกับ หทัยทิพย์ ภาคอินทรีย์ (2545: 54) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองที่เป็นเช่นนั้น เพราะนิสิตไม่ว่าเพศชายหรือหญิงต่างมุ่งหวังที่จะประสบความสำเร็จในการศึกษา ดังนั้นจึงมีความตั้งใจและสนใจในการเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายเดียวกัน กิตติศักดิ์ กอรัย (2550: บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ บทบาทในการทำงาน ด้านกระบวนการการทำงาน เป็นทีมและด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกทีมจำแนกตาม ตัวแปรเพศ ชั้นปี คณะวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถานภาพการพักอาศัย ผลการวิจัยพบว่า นิสิตชายและหญิงมีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การศึกษาตัวแปรเพศที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การทำงานเป็นทีมในรูปแบบกิจกรรมนิสิต และกิจกรรมในชั้นเรียนนั้นมีความแตกต่างกัน เช่น งานวิจัย ของ กรกช อุตตวิริยานุภาพ (2540: 127 – 128) ซึ่งศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมนิสิตกับการพัฒนาตนเองของนิสิตในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นิสิตส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมกิจกรรม เป็นชาย เพราะกิจกรรมส่วนใหญ่ไม่ค่อยเอื้อต่อนิสิตหญิง เนื่องจากการทำกิจกรรมส่วนใหญ่จะจัดขึ้นในช่วงเวลาหลังเลิกเรียน ทำให้นิสิตต้องกลับบ้านค่ำและอาจเป็นอันตราย จึงเป็นผลให้การมีส่วนร่วมในการฝึกฝนทักษะการทำงานเป็นทีมในรูปแบบของกิจกรรมนิสิตนั้นมีแนวโน้มลดน้อยลง สอดคล้องกับ สมัคร ภูมิเขต (2551: บทคัดย่อ) ศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม ตามหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีที่มี

เพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน ยูพิน จงเจริญทรัพย์ (2546:91) ได้ศึกษา งานวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของ นิสิตสถาบันราชภัฏจันทรเกษม พบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากนิสิตทุกคนมีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน

จากการศึกษาเอกสารพบว่างานวิจัยบางเรื่องเพศ มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้และพฤติกรรม ต่างๆ และในบางเรื่องเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้และการแสดงออกพฤติกรรมต่างๆ ดังนั้น ผู้วิจัย จึงสนใจที่จะศึกษาว่าเพศมีความสัมพันธ์กับลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตหรือไม่

2.3 ชั้นปีที่กำลังศึกษา

ผู้เรียนที่ศึกษาในระดับที่สูง ย่อมมีวุฒิภาวะมากกว่าผู้เรียนในระดับชั้นปีที่ต่ำกว่า เนื่องจากมีการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมการเรียนและด้านต่างๆ รวมทั้งค้นพบวิธีการเรียนรู้ที่จะทำให้ตนเอง เกิดความเชื่อมั่นและยอมรับความมีคุณค่าภายในตนเอง จากผลการวิจัยของ ดวงมด ประชัญ คดี และ มาริษค์กร์ กัลล์ประวิทย์ (จิตต์ภิญญา ชุมสาย ณ อยุธยา; อ้างอิงจาก ดวงมด ประชัญคดี; และ มาริษค์กร์ กัลล์ประวิทย์. 2551: 47 – 50) เกี่ยวกับคุณภาพและปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพบัณฑิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า เมื่อนิสิตอยู่ในชั้นปีที่สูงขึ้น หากมีความพึงพอใจ ในการเรียนการสอนของคณะ ก็จะช่วยให้นิสิตมีความสนใจใฝ่หาความรู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เชื่อมั่น ในตนเอง มีความมั่นคงทางอารมณ์ และมีความรับผิดชอบมากขึ้น ส่วน กิตติศักดิ์ กอรัย (2550: บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม และเป็นรายด้าน ได้แก่ บทบาทในการทำงาน ด้านกระบวนการการทำงานเป็นทีมและด้านความสัมพันธ์ ระหว่างสมาชิกทีมจำแนกตาม ตัวแปรเพศ ชั้นปี คณะวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถานภาพการพัก อาศัย ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ต่างกันมีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบทบาทในการทำงาน และ ด้านกระบวนการทำงานเป็นทีม มีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เช่นเดียวกัน กับ สมัคร ภูมิเขต (2551: บทคัดย่อ) ศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มี ต่อการเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยพบว่า นิสิต ระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมไม่แตกต่างกัน อัมพา ของทุมมินทร์ (2542: 91) ได้ทำการศึกษา เรื่อง เจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันราชภัฏอุดรธานี พบว่า ตัวแปรชั้นปีมีความสัมพันธ์ทางลบ กับเจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษา อาจเป็นเพราะนิสิตที่มีระดับชั้นปีที่สูงนั้นมีความสนใจในการเพิ่มพูนความรู้ ทางวิชาการเพื่อไปประกอบอาชีพมากกว่าที่จะสนใจการทำกิจกรรมนักศึกษา ส่วนนิสิตชั้นปีที่ 1 เป็นนิสิต

ที่เพิ่งเข้ามาสู่สังคมของมหาวิทยาลัย ย่อมมีความอยากรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์ใหม่ๆ จึงมีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษามากกว่านิสิตที่ใกล้สำเร็จการศึกษา จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยตัวแปรระดับชั้นปีส่งผลต่อพฤติกรรมต่างๆ และทำให้ผลการวิจัย ทั้งแตกต่างกันและเหมือนกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า ชั้นปีมีความสัมพันธ์กับลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตหรือไม่

2.4 กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา

คณะ/สาขาวิชาที่ต่างกันย่อมมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนต่างกัน และนิสิตในแต่ละคณะวิชามีความสามารถในการคิด เจตคติ และทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ แตกต่างกัน การแบ่งกลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา เป็นการแบ่งกลุ่มของสาขาวิชาโดยอาศัยเกณฑ์พิจารณาจากหลักสูตรของแต่ละคณะ ดังนั้น ในแต่ละกลุ่มสาขาวิชาจึงมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ในด้านหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย รายวิชา เนื้อหาวิชา การจัดการการเรียนการสอน และส่งผลให้กระบวนการหล่อหลอมนิสิตของแต่ละกลุ่มสาขาวิชา มีความแตกต่างกัน ดังที่ สมบูรณ์ ผุยดี (2547: 46 – 47) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เวลากับการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ศึกษาในกลุ่มสาขา วิชาที่แตกต่างกัน มีการใช้เวลาด้านการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับที่ .05 และ พสนัน นิมิตไชยนนท์ (2549: 84) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ศึกษาในกลุ่มสาขาที่แตกต่างกัน มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับที่ .001 โดยผลการวิจัยทั้ง 2 ชิ้นปรากฏผลว่า นิสิตกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีการใช้เวลาด้านการเรียน และมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงกว่ากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ นอกจากนี้ อรพินทร์ สันติชัยอนันต์ (2549: 122 – 123) ศึกษาเรื่อง คุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตจากสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า นิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกัน จากสถาบันอุดมศึกษาทั้งรัฐและเอกชน มีคุณธรรมและจริยธรรมด้านความใฝ่รู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยนิสิตกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีคุณธรรมจริยธรรมด้านความใฝ่รู้สูงกว่ากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ส่วน กิตติศักดิ์ กอรั้อย (2550: 2) ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ บทบาทในการทำงาน ด้านกระบวนการการทำงานเป็นทีม และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกทีมจำแนกตามตัวแปร เพศ ชั้นปี คณะวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถานภาพการพักอาศัย ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่เรียนคณะวิชาต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของ ปัทมวรรณ อ่วมศรี (2550: บทคัดย่อ) พบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ศึกษาในคณะวิชาที่ต่างกัน มีลักษณะด้านการแสวงหาความรู้ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ แคนดี้ (Candy, 1991: 302 – 303) กล่าวไว้

ในหนังสือเรื่อง การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต อธิบายว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองลำดับแรกๆ คือ การขาดความรู้และทักษะเฉพาะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ ทำให้บุคคลมีข้อจำกัดในการเรียนรู้ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า กลุ่มสาขาวิชา มีความสัมพันธ์กับลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตหรือไม่

2.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นผลลัพธ์ด้านความรู้ของนิสิต ซึ่งส่วนใหญ่พิจารณาจากผลการเรียนหรือคะแนนเฉลี่ยสะสม เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะส่วนตัว ที่เป็นตัวบ่งชี้ ความสามารถในการทำงานและความสำเร็จในการปฏิบัติงานต่อไปได้ นอกจากนี้ยังสามารถแสดงถึงลักษณะทางด้านปัญญา แรงจูงใจในการเรียน ความสนใจในการศึกษา ความเต็มใจ และความสามารถในการศึกษาตามเกณฑ์ที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด (Polio; & Beck. 2000: 84 – 103) การเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษา มีหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นเนื้อหามากกว่าการแสวงหาความรู้ ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ ผู้ที่สอบได้คะแนนมาก คือ ผู้ที่สามารถจัดเนื้อหาได้มากกว่าไม่ใช่ผู้ที่สามารถแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและได้คิดวิเคราะห์อย่างลึกซึ้ง (จิตต์ภิญญา ชุ่มสาย ณ อยุธยา. 2551: 104 – 105) ดังที่ จรัส สุวรรณเวลา (2545: 11) กล่าวว่า หลักสูตรของสถาบัน อุดมศึกษาเน้นเนื้อหาสาระที่เพิ่มมากขึ้น หลักสูตรแน่นมากจนไม่เหลือเวลาให้ผู้เรียนได้คิด นิสิตจึงมุ่งท่องจำและเรียนเพื่อให้สอบผ่าน เมื่อผ่านแต่ละวิชาแล้วก็พยายามลืม เพื่อที่จะได้บรรจุเนื้อหาของวิชาใหม่แทน นอกจากนี้ เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษากับการวัดลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีความแตกต่างกัน โดยเกณฑ์ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ใช้ผลการสอบวัดความรู้ตามเนื้อหาวิชาเป็นหลัก อาจมีการให้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม แต่มีสัดส่วนน้อยมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตหรือไม่ อรพินทร์ สันติชัยอนันต์ (2549: 124) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิต สถาบันอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล พบว่า นิสิตจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีคุณธรรมและจริยธรรมด้านด้านความใฝ่รู้สูงกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ และนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง มีคุณธรรมและจริยธรรมด้านความความใฝ่รู้สูงกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน กิตติศักดิ์ กอรัย (2550: 2) ได้ ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ บทบาทในการทำงาน ด้านกระบวนการการทำงานเป็นทีมและด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกทีมจำแนกตามตัวแปรเพศ ชั้นปี คณะวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถานภาพการพักอาศัย ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วน อัมพา ของทุมมินทร์ (2542: 91) ได้ทำการศึกษาเรื่องเจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ

อุดรธานีพบว่า คะแนนเฉลี่ยสะสมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษา อาจเป็นเพราะนิสิตที่มีผลการเรียนดีนั้น มีความมั่นใจว่า สามารถเรียนควบคู่ไปกับการทำกิจกรรมได้ เพราะกิจกรรมจะมีส่วนช่วยในการผ่อนคลายความเครียด หลังจากการศึกษาจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งผลต่อพฤติกรรมต่างๆ ของนิสิตและทำให้ผลการวิจัย มีผลทั้งแตกต่างกัน และเหมือนกันมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าชั้นปีมีความสัมพันธ์กับลักษณะการเรียนรู้อะไรบ้างหรือไม่

3. การจัดการการศึกษาชั้นอุดมศึกษา ระดับปริญญาตรี ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

การศึกษาชั้นอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ถือเป็นการศึกษาหลังการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยกำหนดให้จัดในมหาวิทยาลัย สถาบัน วิทยาลัย หรือ หน่วยงานที่เรียกชื่ออื่นตามกฎหมาย แบ่งเป็น 2 ระดับคือ ระดับต่ำกว่าปริญญา และระดับปริญญาตรี (พนม พงษ์ไพบูลย์; และคนอื่นๆ. 2546: 107 – 112) การศึกษาระดับปริญญาตรี มีจุดมุ่งหมายสำคัญ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถในสาขาวิชาต่างๆ ในระดับสูง โดยเฉพาะการประยุกต์นำไปสู่การปฏิบัติ การริเริ่มพัฒนาทั้งวิชาการและวิชาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545)

สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง มีการเปิดสอนสาขาวิชาต่างๆ ตามศักยภาพและความพร้อมสถาบันอุดมศึกษาบางแห่งทำการสอนวิชาชีพเฉพาะด้าน เช่น แพทย์ศาสตร์ เกษตรศาสตร์ เป็นต้น แต่สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ ก็มีเป้าหมายที่จะขยายการเปิดสอนสาขาวิชา ที่มีความหลากหลายเพื่อทำให้มีลักษณะมหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบ (Comprehensive University) คือ เปิดสอนกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สถาบันอุดมศึกษาโดยรวมมีศักยภาพในการจัดการศึกษาทั้ง 3 กลุ่มวิชาแต่ส่วนใหญ่ มีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น เพื่อมุ่งตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ ส่วนกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ เนื่องจากมีความต้องการใช้บุคลากรในสาขาแพทย์ และพยาบาล ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทาง ซึ่งมีศักยภาพมากกว่าจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตบัณฑิตสำหรับปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้นๆ ได้ตามวัตถุประสงค์และความต้องการ (เฉลิมเผ่า อจละนันท์. 2546: 7 – 8)

การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา โดยมีการเปลี่ยนแปลงตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยได้มีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้ทันต่อสภาพการณ์เปลี่ยนแปลง ซึ่งสาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ยังมีจุดมุ่งหมายเฉพาะในการพัฒนาวิชาการ วิชาชีพขั้นสูงและการค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม

การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย

1. เป็นกระบวนการของผู้สอนโดยการจัดการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ด้วยการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และวิธีการสอนที่มีความหลากหลาย ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ได้ตลอดเวลาให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และทบทวนด้วยตนเอง

2. ให้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ และศักยภาพที่มีอยู่แล้วของสถาบันมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม ทำให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน

3. สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และความรู้ที่เป็นประโยชน์

4. การปฏิรูปการเรียนการสอน ประกอบด้วย

4.1 ด้านผู้เรียน จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อเป้าหมายการผลิตที่ชัดเจน ฝึกให้มีนิสัยใฝ่รู้ ปลูกฝังและพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี ด้านภาษา และการสื่อสาร พัฒนาทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การปลูกฝัง จริยธรรม

4.2 ด้านผู้สอนให้ความสำคัญกับหลักการผู้เรียนเป็นสำคัญ เปลี่ยนบทบาทผู้สอน เป็นผู้สนับสนุน ชี้แนะและอำนวยความสะดวก กำหนดภาระงานที่เหมาะสมและชัดเจน มีการประเมินการสอนของอาจารย์ โดยเน้นการประเมินผลเชิงสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้อาจารย์ทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน โดยกำหนดเป็นภาระงานและจัดงบประมาณสนับสนุน

4.3 ด้านการเรียนการสอน จัดรูปแบบและวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติเนื้อหาและระดับผู้เรียน ลดการบรรยาย เน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียน จัดกระบวนการพัฒนาทักษะและเทคนิคการสอนของอาจารย์ให้สามารถดำเนินการสอนตามหลักการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนมากขึ้น

4.4 ด้านหลักสูตรจัดหลักสูตรที่หลากหลายตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนมากขึ้น ซึ่งลักษณะเด่นของหลักสูตรคือ มีความยืดหยุ่นสูง ผู้เรียนสามารถกำหนด หรือเลือกระยะเวลาตลอดเงื่อนไขในการเรียนจนกระทั่งสำเร็จการศึกษาได้มากขึ้น ตามความต้องการและความเหมาะสมของผู้เรียน มีความทันสมัยเนื่องจากได้รับการพัฒนาและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ

4.5 ด้านผู้บริหาร ต้องให้ความสำคัญในการจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอนมากขึ้น มีการวางกลยุทธ์ทางด้านวิชาการ และกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ส่วนตัวผู้บริหารต้องได้รับการพัฒนาทักษะด้านการจัดการ และเทคโนโลยีทางด้านสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเน้นการจัดการเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ

4.6 ด้านสภาพแวดล้อม สถาบันอุดมศึกษาต้องมีการจัดการด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมต่างๆภายในสถาบันอุดมศึกษา เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องสมุด และ

หน่วยงานที่พัฒนาการเรียนการสอน ได้แก่ ศูนย์ช่วยเหลือด้านการเรียน ศูนย์ผลิตสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น ทั้งนี้เป็นการช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น และเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดนิสัยในการเรียนด้วยตนเองด้านบริหารและการจัดการ สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งมีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ การจักระบบบริหารจัดการที่เหมาะสม ทำให้การจัดการเกี่ยวกับงบประมาณ ในการพัฒนาการเรียนการสอน ได้รับการพิจารณาเป็นลำดับต้นๆ มีการประสานงานของหน่วยงานภายในอย่างสอดคล้องกัน และความร่วมมือ ส่วนร่วมของสังคม ชุมชน ซึ่งขยายวงกว้างออกไปเป็นเครือข่ายทางการศึกษา ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ ตลอดจน นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น

4. การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พัฒนาจาก โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง และวิทยาลัยวิชาการศึกษา โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง สถาปนาพุทธศักราช 2492 วิทยาลัยวิชาการศึกษา พุทธศักราช 2496 และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พุทธศักราช 2517

โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีประวัติศาสตร์มายาวนาน ถือกำเนิดขึ้นช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ในกระแสสังคมที่เริ่มคลี่คลายจากการตื่นตระหนกต่อภัยสงคราม ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม หลังจากท้องค้การสหประชาชาติได้ก่อกำเนิดขึ้น เพื่อมุ่งเน้นความสมานฉันท์และผลักดันความร่วมมือทางด้านต่างๆ รวมทั้ง การผลักดันทางการศึกษา เพื่อให้โลกใบนี้เจริญก้าวหน้าและมีสติปัญญามากขึ้น “โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง” ภายใต้กระทรวงศึกษาธิการ ได้สถาปนาขึ้นเมื่อวันที่ 28 เมษายน พุทธศักราช 2492 ณ ถนนประสานมิตร กรุงเทพมหานคร เพื่อผลักดันการศึกษาทางด้านวิชาชีพครู ในช่วงเวลาที่วิชาชีพครูขาดแคลน และไม่สอดคล้องกับการขยายตัวของสังคม และศาสตร์ทางการศึกษาที่ยิ่งใหม่ต่อสังคม ในขณะนั้น เป็นการเริ่มต้นการศึกษาในระดับวุฒิประกาศนียบัตรครูประถมศึกษา และประกาศนียบัตรครูมัธยมศึกษา โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงถือกำเนิดขึ้นจากการผลักดันของ ศาสตราจารย์ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ซึ่งเป็นปลัดกระทรวงศึกษาธิการอยู่ในขณะนั้น และท่านก็ได้มีบทบาททางการศึกษาทั้งที่โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง วิทยาลัยวิชาการ และสังคมไทย

วิทยาลัยวิชาการศึกษา

เมื่อโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงได้ถือกำเนิดขึ้นแล้ว หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ ไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ระหว่างพุทธศักราช 2492 – 2496 ท่านเป็นผู้นำและผู้วางรากฐานระเบียบแบบแผนของการฝึกหัดครู เป็นผู้บุกเบิกงานวิชาการทางด้านวิทยาศาสตร์ และเป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นแบบแผนของปฐนียบคคลในวิชาชีพรูอย่างสูงยิ่ง

ถึงพุทธศักราช 2496 ปัญหาการขาดแคลนครู และนักการศึกษาเป็นปัญหาที่รุนแรงยิ่งขึ้นในสังคมไทย ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคมในทุกๆ ด้าน ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี ผู้นำการศึกษสมัยใหม่ หรือผู้นำการศึกษาแบบพิพัฒนาการนิยม (Progressivism) ในสังคมไทย ได้เสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการ ให้ก่อตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษา (College of Education) ขึ้นเพื่อพัฒนาปรัชญา แนวคิด และความรู้ความสามารถทางการศึกษสมัยใหม่ ให้สอดคล้องผสมผสานสัมพันธ์กับสังคมประชาธิปไตย รวมทั้งการพัฒนาการศึกษาศาสตร์ให้เป็นวิชาชีพที่มีระบบแบบแผนและมีความลุ่มลึกในสังคมไทย พร้อมกับการประสาทปริญญาทางด้านศึกษาศาสตร์ ทั้งในระดับบัณฑิต มหาบัณฑิต และดุษฎีบัณฑิต เมื่อแรกเริ่มการสถาปนาวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นแทน โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงนั้น (16 กันยายน 2497) ศาสตราจารย์ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ได้รับมอบหมายให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีในระหว่างพุทธศักราช 2497 – 2499 ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี ดำรงตำแหน่งหัวหน้าคณะวิชาการศึกษาหลังจากนั้นจึงได้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีวิทยาลัยวิชาการศึกษา จนถึงพุทธศักราช 2511

วิทยาลัยวิชาการศึกษา ได้เป็นผู้นำในการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ภายใต้แนวคิดระบบโรงเรียนสาธิต (Demonstration School) เพื่อให้โรงเรียนสาธิตเป็นแปลงทดลองค้นคว้าในระบบการศึกษาพื้นฐานสมัยใหม่ วิทยาลัยวิชาการศึกษาจัดระบบการศึกษาแบบวิทยาเขต โดยขยายวิทยาเขตปทุมวัน (2498) วิทยาเขตบางแสน (2498) วิทยาเขตพิษณุโลก (2510) วิทยาเขตมหาสารคาม (2511) วิทยาเขตสงขลา (2511) วิทยาเขต พระนคร (2512) และวิทยาเขตพลศึกษา (2513) โดยมีวิทยาเขตประสานมิตร เป็นศูนย์กลางการบริหาร

วิทยาลัยวิชาการศึกษา ภายใต้การนำของ ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี ในฐานะที่ท่านเป็นนักวิชาการและนักการศึกษาสมัยใหม่ ได้พัฒนาแนวคิดแบบพิพัฒนาการนิยมและการเรียนการสอนสมัยใหม่จากสังคมตะวันตก นำมาวางหลักปฏิฐานไว้ว่าในสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็ระบบห้องสมุด ระบบคะแนนระบบการวัดผล รวมทั้งวิชาการศึกษาสมัยใหม่ที่ก้าวหน้าที่สุดในสังคมไทยขณะนั้น นอกจากนั้นแล้ว วิทยาลัยวิชาการศึกษายังได้รับการช่วยเหลือทั้งด้านบุคลากร หนังสือ และทุนการศึกษามากมาย จนอาจกล่าวได้ว่าวิทยาลัยวิชาการศึกษา มีระบบการศึกษาที่ก้าวหน้าที่สุดในช่วงเวลานั้น ตราหรือเครื่องหมายของวิทยาลัยวิชาการศึกษา ซึ่งเป็นสมการทางด้านคณิตศาสตร์ $Y = ex$ (Exponential Curve) เส้นกราฟของการขยายเพิ่มขึ้น มีความหมายสอดคล้องปรัชญาที่ว่า “การศึกษาคือความเจริญงอกงาม” หรือ สึกษา “วิรุฬหิ สมปตตทา” หรือ “Education is Growth” รวมทั้งสอดคล้องกับ “สีเทา-แดง” ซึ่งสีเทา เป็นสีของสมอง หมายถึง “ความคิด” และสีแดงเป็นสีของเลือด หมายถึง “ความกล้าหาญ” สีเทา – แดง จึงหมายถึง “คิดอย่างกล้าหาญ” มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พุทธศักราช 2516 ก่อนหน้าเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ในช่วงเวลาที่ศาสตราจารย์ ดร.สุดีใจ เหล่าสุนทร ดำรงตำแหน่งอธิการบดีวิทยาลัยวิชาการศึกษา คุณาจารย์ นิสิต และข้าราชการ ได้ร่วมกันเรียกร้องต่อรัฐบาลให้ปรับฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัย และ

ย้ายสังกัดจากกระทรวงศึกษาธิการไปขึ้นกับทบวงมหาวิทยาลัย ท่ามกลางการปกครองที่เข้มงวดรุนแรงของรัฐบาลทหารในขณะนั้น เพื่อความคล่องตัวในการพัฒนาโครงสร้าง การบริหาร และการเรียนการสอนที่จำกัด ไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยและการขยายตัวที่มีความหลากหลายวิชาชีพ ทำที่สุตมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ “มหาวิทยาลัยที่เจริญเป็นศรีสง่าแก่มหานคร” ก็ได้รับการสถาปนาขึ้นในปีถัดมา (29 มิถุนายน 2517) โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.สุदीใจ เหล่าสุนทร เป็นอธิการบดี (พุทธศักราช 2512 – 2521)

มหาวิทยาลัยมีระบบบริหารจัดการในรูปวิทยาเขตมาจนถึง พ.ศ. 2533 รวมเวลา 16 ปี วิทยาเขตจึงเริ่มแยกออกไปเป็นมหาวิทยาลัยอิสระโดยมีการบริหารจัดการและงบประมาณเป็นของตนเอง ดังนี้ พ.ศ. 2533 วิทยาเขตบางแสนและวิทยาเขตพิษณุโลก ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยนเรศวร พ.ศ. 2536 ยุบรวมวิทยาเขตปทุมวัน บางเขน และประสานมิตรเข้าเป็นวิทยาเขตกลาง พ.ศ. 2537 วิทยาเขตมหาสารคาม ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ พ.ศ. 2539 วิทยาเขตสงขลา ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยทักษิณ ขณะที่มหาวิทยาลัยแม่ก็ขยายตัวไปที่อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ในปี พุทธศักราช 2539

จากอดีตที่มีคณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย ช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 5 (พุทธศักราช 2525 – 2529) จัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 7 (พุทธศักราช 2535 – 2539) จัดตั้งคณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ และแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 8 (พุทธศักราช 2540 – 2544) จัดตั้งคณะสหเวชศาสตร์ และคณะพยาบาลศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พัฒนาไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยกลางเมืองที่ทันสมัยก้าวหน้าผสมผสานสัมพันธ์กับกระแสสากล และพัฒนาการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ พัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม และผสมผสานสัมพันธ์กับชุมชน (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2554: ออนไลน์)

5. หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้จัดหลักสูตร เพื่อใช้จัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี ดังต่อไปนี้คือ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2554: ออนไลน์)

1. คณะศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย ภาควิชาการประถมศึกษา ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ ภาควิชาพื้นฐานของการศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาการศึกษาพิเศษ ภาควิชาการวัดผล

และวิจัยการศึกษา สาขาวิชาอุดมศึกษา สาขาวิชาการมัธยมศึกษา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย สาขาวิชา
อุตสาหกรรมศึกษา

2. คณะทันตแพทยศาสตร์ เปิดสอนในภาควิชาทันตกรรมทั่วไป ภาควิชาทันตกรรมสำหรับเด็ก และทันตกรรมป้องกัน ภาควิชาทันตกรรมอนุรักษ์และทันตกรรมประดิษฐ์ ภาควิชาศัลยศาสตร์ และ
เวชศาสตร์ ภาควิชาโอบุสสุวิทยา

3. คณะมนุษยศาสตร์ ประกอบไปด้วย ภาควิชาจิตวิทยา ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และ
สารสนเทศศาสตร์ ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันตก ภาควิชาภาษาตะวันตก ภาควิชาภาษาศาสตร์
ภาควิชาปรัชญาและศาสนา

4. คณะวิทยาศาสตร์ ประกอบไปด้วย ภาควิชาคณิตศาสตร์ ภาควิชาคหกรรมศาสตร์
ภาควิชาเคมี ภาควิชาชีววิทยา ภาควิชาฟิสิกส์ ภาควิชาธรณีศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาวิทยาศาสตร์
ทั่วไป ภาควิชาจุลวิทยา

5. คณะสังคมศาสตร์ ประกอบไปด้วย ภาควิชาบริหารธุรกิจ ภาควิชาประวัติศาสตร์ ภาควิชา
ภูมิศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาสังคมศาสตร์

6. คณะพลศึกษา ประกอบไปด้วย ภาควิชาพลศึกษา ภาควิชาสุขศึกษา ภาควิชาสันนนาการ
ภาควิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา

7. คณะพยาบาลศาสตร์ ประกอบไปด้วย ภาควิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐานการพยาบาล ภาควิชา
การพยาบาลแม่และเด็ก ภาควิชาการพยาบาลชุมชน ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์
ภาควิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก สาขาวิชาการพยาบาลอนามัย
สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช ภาควิชาวิจัยและประเมินผลและการบริหารทางการพยาบาล
สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ สาขาวิชาการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ สาขาวิชาการบริหาร
การพยาบาล สาขาวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ

8. คณะแพทยศาสตร์ ประกอบไปด้วย ภาควิชากายวิภาคศาสตร์ ภาควิชากุมารเวชศาสตร์
ภาควิชาจักษุ – โสต-ศอ-นาสิก-ลาริงซ์วิทยา ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ ภาควิชาจุลชีววิทยา ภาควิชาเคมี
ภาควิชานิติเวชศาสตร์ ภาควิชาพยาธิวิทยา ภาควิชาเภสัชวิทยา ภาควิชารังสีวิทยา ภาควิชาวิสัญญีวิทยา
ภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม ภาควิชาศัลยศาสตร์ ภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา
ภาควิชาออร์โธพีดิกส์ ภาควิชาอายุรศาสตร์

9. คณะวิศวกรรมศาสตร์ ประกอบไปด้วย ภาควิชาวิศวกรรมเคมี ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล
ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า ภาควิชาวิศวกรรมโยธา ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม

10. คณะศิลปศาสตร์ ประกอบไปด้วย ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย ภาควิชาดุริยางคศาสตร์
สากล ภาควิชาทัศนศิลป์ ภาควิชาทัศนศิลป์ ภาควิชาศิลปะการแสดง ภาควิชาออกแบบทัศนศิลป์ สาขาวิชา

การออกแบบทัศนศิลป์ สาขาวิชาการออกแบบสื่อสาร สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ศึกษา สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์
สากล สาขาวิชานาฏศิลป์ สาขาศิลปะการแสดง สาขาศิลปะศึกษา สาขาศิลปะจินตทัศน์

11. คณะเภสัชศาสตร์

12. คณะสหเวชศาสตร์ ประกอบด้วย สาขาวิชากายภาพบำบัด สาขาวิชาทัศนศาสตร์
สาขาวิชา

13. วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย

14. วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม

15. สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ

16. วิทยาลัยนานาชาติเพื่อศึกษาความยั่งยืน ประกอบด้วยสาขาการศึกษาอย่างยั่งยืน
วิทยาลัยนานาชาติเพื่อศึกษาความยั่งยืน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบลักษณะของผู้เรียนผู้ตลอดชีวิตของ นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านจิตจรักรการแสวงหาความรู้ ด้านนิสัยทัศนิกกว้างไกล ด้านการพึ่งตนเอง ด้านทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านทักษะด้านการเรียนรู้ และด้านทักษะการใช้ภาษา ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้คือการกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคปกติ ชั้นปี ที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 11,012 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 512 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตามขั้นตอน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ตามตารางสำเร็จรูปของยามาเน่ (Yamane, 1967: 886 – 887) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ($\alpha = .05$) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 512 คน จากนั้นใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษาและชั้นปีเป็นหน่วยของการสุ่ม รายละเอียดดังแสดงใน ตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มสาขา	ชั้นปีที่								รวม	รวมกลุ่ม ประชากร ตัวอย่าง
	1		2		3		4			
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง		
มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์										
คณะมนุษยศาสตร์	513	16	590	14	386	14	344	16	18,33	60
คณะสังคมศาสตร์	497	17	521	12	459	13	428	18	1,905	60
คณะศึกษาศาสตร์	109	11	102	10	116	8	286	7	613	36
คณะศิลปกรรมศาสตร์	327	14	251	12	227	13	195	13	1,000	52
รวม	1,446	58	1,461	48	1,188	48	1,253	54	5,351	208
วิทยาศาสตร์สุขภาพ										
คณะแพทยศาสตร์	126	7	121	9	125	6	91	10	463	32
คณะทันตแพทยศาสตร์	52	5	68	5	42	5	28	5	190	20
คณะเภสัชศาสตร์	80	9	75	7	58	10	87	6	300	32
คณะพยาบาลศาสตร์	89	6	51	8	39	8	49	6	228	28
คณะสหเวชศาสตร์	62	5	53	5	30	6	50	4	195	20
คณะพลศึกษา	361	12	271	8	257	9	238	11	1,127	40
รวม	770	44	639	42	551	44	543	42	2,503	172
วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี										
คณะวิทยาศาสตร์	573	22	593	18	545	7	418	23	2,129	80
คณะวิศวกรรมศาสตร์	250	13	289	14	247	13	243	12	1,029	52
รวม	823	35	882	31	792	32	661	34	3,158	132
รวมทั้งสิ้น	3,039	137	2,985	121	2,531	124	2,457	130	11,012	512

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในวิจัยนี้ ได้แก่ แบบสอบถามลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาลักษณะ รูปแบบ และวิธีการเขียนแบบสอบถามจากเอกสาร งานวิจัย แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา

2. ศึกษาสาระและเนื้อหาต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี จากการศึกษาของ จิตต์ภิญญา ชุมสาย ณ อยุธยา (2551: 127 – 137) นิตยา สำเร็จผล (2547: 103 – 110) ธงชัย จะริรัมย์ (2551: 120 – 127) ปณิธาน วัฒนพานิชกิจ (2548: 130 – 139) พชชนัน นิรมิตไชนนทร์ (2549: 119 – 130) และ วราภรณ์ ขวัญกิจโสโร (2550: 125 – 136)

3. นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถามลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 6 ด้าน คือ จิตใจรักการแสวงหาความรู้ วิสัยทัศน์กว้างไกล การพึ่งตนเอง ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ทักษะด้านการเรียนรู้ และทักษะการใช้ภาษา ให้ครอบคลุมตามนิยามศัพท์เฉพาะที่ได้กำหนดไว้ จำนวน 83 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้คณะกรรมการที่ควบคุมปริญญาบัณฑิตตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ ความครอบคลุม และความสอดคล้องตามนิยามของตัวแปร แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมปริญญาบัณฑิต

5. นำแบบสอบถามที่ได้จากข้อ 4 ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (ภาคผนวก ก) พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) (ภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาให้ชัดเจน และการใช้ภาษาที่เหมาะสม ตลอดจนวิเคราะห์ความเที่ยงตรง โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแบบสอบถามที่ได้จากข้อ 5 ไปทดลองใช้ (Try out) กับนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 50 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้วิธีการหาค่าร้อยละ 25 ของกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ แล้วใช้การทดสอบที (Independent Sample Test) วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกโดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป (Ferguson.1981:178) มาใช้เป็นแบบสอบถาม (ภาคผนวก ค)

7. หลังจากได้ข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกครอบคลุมนิยามที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) (ล้วน สายยศ;

และ อังคณา สายยศ. 2538: 200; อ้างอิงจาก Cronbach. 1970: 161) แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 (ภาคผนวก ค)

8. เมื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตร ก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิต ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนิสิตระดับปริญญาตรี ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ และเติมคำให้ข้อความสมบูรณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒใน 6 ด้าน ประกอบด้วย จิตใจรักการแสวงหาความรู้ วิสัยทัศน์กว้างไกล การพึ่งตนเอง ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ทักษะด้านการเรียนรู้ และทักษะการใช้ภาษา โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของไลเคิร์ต (Likert)

ผู้วิจัยได้กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนไว้ ดังนี้

คะแนน	5	หมายถึง	ตรงกับการประพฤติปฏิบัติของนิสิตมากที่สุด
คะแนน	4	หมายถึง	ตรงกับการประพฤติปฏิบัติของนิสิตมาก
คะแนน	3	หมายถึง	ตรงกับการประพฤติปฏิบัติของนิสิตปานกลาง
คะแนน	2	หมายถึง	ตรงกับการประพฤติปฏิบัติของนิสิตน้อย
คะแนน	1	หมายถึง	ตรงกับการประพฤติปฏิบัติของนิสิตน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์เพื่อการแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนน ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือและอนุญาตให้นิติระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัย เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้
2. ผู้วิจัยติดต่อกับอาจารย์ผู้สอนรายวิชาต่างๆ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
3. ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือจากนิติระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยส่งแบบสอบถามและรับคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง
4. การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดใช้วิธีการทางสถิติโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี กลุ่มสาขาวิชา ที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาลักษณะของผู้เรียนผู้ตลอดชีวิตของนิติระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 6 ด้าน คือ จิตใจรักการแสวงหาความรู้ วิสัยทัศน์กว้างไกล การพึ่งตนเอง ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ทักษะด้านการเรียนรู้ และทักษะการใช้ภาษา ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้เรียนผู้ตลอดชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ โดยใช้การทดสอบที (Independent t-test) ส่วนตัวแปรระดับชั้นปี กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' Method)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าความถี่ (Frequency)

1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.3 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

1.4 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้การทดสอบที (Independence Sample Test) วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกและคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.75 ไว้ (Ferguson.1981:178)

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 200; อ้างอิงจาก Cronbach. 1970: 161)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบที (Independent t-test)

3.2 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ขึ้นไป ตามสมมติฐานข้อที่ 2, 3, และ 4 โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีของเซฟเฟ

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 6 ด้าน คือ จิตใจรักการแสวงหาความรู้ วิสัยทัศน์กว้างไกล การพึ่งตนเอง ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ทักษะด้านการเรียนรู้ และทักษะการใช้ภาษา และเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ ชั้นปีที่ศึกษา กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อให้การแปลความหมายในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
df	แทน	ระดับขั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F- distribution
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นที่ค่าสถิติทดสอบจะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมติฐาน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายและสมมติฐานของการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การศึกษาลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 6 ด้าน คือ จิตใจรักการแสวงหาความรู้ วิสัยทัศน์กว้างไกล การพึ่งตนเอง ทักษะ

การวิเคราะห์ข้อมูล ทักษะด้านการเรียนรู้ และทักษะการใช้ภาษาโดยการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้เรียนผู้ตลอดชีวิตของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบที่ ส่วนชั้นปีที่ศึกษา กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ในกรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ดังแสดงใน ตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวนนิสิต (n = 512)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
เพศชาย	218	42.60
เพศหญิง	294	57.40
รวม	512	100.00
2. ชั้นปีที่ศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	137	26.75
ชั้นปีที่ 2	121	23.63
ชั้นปีที่ 3	124	24.23
ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า	130	25.39
รวม	512	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวนนิสิต (n=512)	ร้อยละ (%)
3. กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา		
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	172	33.60
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	132	25.80
สาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	208	40.60
รวม	512	100.00
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูง	132	25.80
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปานกลาง	309	60.40
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับต่ำ	71	13.90
รวม	512	100.00

จากตาราง 2 นิสิตระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในงานวิจัยนี้มี จำนวนทั้งสิ้น 512 คน จำแนกเป็นนิสิตชาย จำนวน 218 คน (42.60%) และนิสิตหญิง จำนวน 294 คน (57.40%) เป็นนิสิต ชั้นปีที่ 1 จำนวน 137 คน (26.75%) ชั้นปีที่ 2 จำนวน 121 คน (23.63%) ชั้นปีที่ 3 จำนวน 124 คน (24.23%) ชั้นปีที่ 4 จำนวน 130 คน (25.39%) ในตัวแปรกลุ่มสาขาวิชาที่กำลังศึกษาพบว่า เป็นนิสิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 172 คน (33.6%) นิสิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 132 คน (25.8%) และนิสิตสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ จำนวน 208 คน (40.6%) นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง (มากกว่า 3.00 ขึ้นไป) จำนวน 132 คน (25.80%) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง (2.01 – 3.00) จำนวน 309 คน (60.40%) และเป็นนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ (2.00 ลงไป) จำนวน 71 คน (13.90%)

ตอนที่ 2 การศึกษาลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 6 ด้าน คือ จิตใจรักการแสวงหาความรู้ วิสัยทัศน์กว้างไกล การพึ่งตนเอง ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ทักษะด้านการเรียนรู้ และทักษะการใช้ภาษา โดยการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏผลดัง ตาราง 3

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม และเป็นรายด้าน

ด้านที่	ลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิต	ระดับความคิดเห็น		การแปลความหมาย
		(n = 512)		
		\bar{X}	S.D.	
1	จิตใจรักการแสวงหาความรู้	4.00	0.37	มาก
2	วิสัยทัศน์กว้างไกล	4.20	0.41	มาก
3	การพึ่งตนเอง	4.22	0.45	มาก
4	ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล	4.16	0.45	มาก
5	ทักษะด้านการเรียนรู้	4.30	0.39	มาก
6	ทักษะการใช้ภาษา	4.27	0.40	มาก
	รวม	4.19	0.35	มาก

จากตาราง 3 นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะความเป็นผู้ความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต
ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านจิตใจรักการแสวงหาความรู้ เป็นรายข้อ

ข้อที่	ด้านจิตใจรักการแสวงหาความรู้	ระดับ		
		ความคิดเห็น	การแปล	
		(n = 512)	ความหมาย	
		\bar{X}	S.D.	
1	ข้าพเจ้าตระหนักว่าการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ประโยชน์และทำให้ชีวิตดีขึ้น	4.37	0.55	มาก
2	ข้าพเจ้าสนใจเรียนรู้/ศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของตนให้ดียิ่งขึ้น	4.16	0.49	มาก
3	ข้าพเจ้าเห็นด้วยว่าการเรียนรู้มีความสำคัญและจำเป็นต้องทำอย่างต่อเนื่อง	4.07	0.53	มาก
4	ข้าพเจ้ามีความมุ่งมั่นในการศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ	3.99	0.67	มาก
5	ข้าพเจ้าติดตามค้นหาวิธีเข้าถึงความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ	4.23	0.66	มาก
6	ข้าพเจ้าศึกษาบทเรียนล่วงหน้าก่อนเข้าห้องเรียน	3.98	0.60	มาก
7	เมื่อพบว่าฟังอาจารย์บรรยายแล้วยังไม่ค่อยรู้เรื่อง ข้าพเจ้าจะค้นคว้า ศึกษากับเพื่อน มาช่วยเสริมการเรียนรู้	3.87	0.53	มาก
8	ข้าพเจ้าทบทวนสิ่งต่างๆ ที่ได้เรียนรู้	3.82	0.60	มาก
9	ข้าพเจ้าชอบยกมือขึ้นถามเมื่อไม่เข้าใจและตอบปัญหาที่ครูถาม โดยนำ ความรู้ที่ครูแนะนำไปทดลองลงมือปฏิบัติ	3.68	0.59	มาก
10	เมื่อไปฝึกงาน หรือศึกษาดูงาน ข้าพเจ้าชอบสังเกตและจดบันทึกข้อมูลสิ่ง ต่างๆ นอกเหนือจากที่วิทยากร แนะนำ	3.90	0.64	มาก
11	ข้าพเจ้าปรับวิธีเรียนรู้ให้เหมาะกับเนื้อหาของแต่ละวิชาด้วย	3.85	0.68	มาก
12	ข้าพเจ้าติดตามความเคลื่อนไหวของข้อมูล ข่าวสาร สาระความรู้ต่างๆ ผ่าน ทางทีวี/วิทยุ	4.05	0.53	มาก
13	นอกเหนือจากการเรียนรู้ในชั้นเรียน ข้าพเจ้าสามารถเรียนรู้ศึกษาได้ทุกที่ ทุกเวลาเท่าที่จะสามารถทำได้	4.04	0.65	มาก
14	ข้าพเจ้าใช้อินเตอร์เน็ตช่วยทดแทนสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนได้เมื่อมีความจำเป็น	4.04	0.63	มาก
15	ข้าพเจ้าบอกได้ว่าความรู้เรื่องใดบ้างที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้ดีขึ้น	3.96	0.59	มาก
	รวม	4.00	0.56	มาก

จากตาราง 4 นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านจิตใฝ่รักการแสวงหาความรู้โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านจิตใฝ่รักการแสวงหาความรู้อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล เป็นรายข้อ

ข้อที่	ด้านการพึ่งตนเอง	ระดับ		การแปล ความหมาย
		ความคิดเห็น		
		(n = 512)		
\bar{X}	S.D.			
16	ข้าพเจ้าสามารถจำแนกได้ว่าการเกิดภาวะโลกร้อนเกี่ยวข้องกับความรู้ในสาขาใดบ้าง	4.03	0.54	มาก
17	ข้าพเจ้าสามารถใช้ความรู้ในสาขาต่างๆเพื่ออธิบายเรื่องสถานการณ์ราคาน้ำมันแพง	3.96	0.53	มาก
18	ข้าพเจ้านำความรู้เกี่ยวกับการประหยัดพลังงานมาใช้ในครอบครัว	4.13	0.59	มาก
19	ก่อนนำความรู้ไปใช้ ข้าพเจ้าจะพิจารณา ผลดี - ผลเสียที่อาจเกิดขึ้นตนเอง ผู้อื่น และสภาพแวดล้อม	4.23	0.61	มาก
20	เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะตรงกับสิ่งที่ข้าพเจ้าคาดคะเนไว้	4.22	0.67	มาก
21	ข้าพเจ้ามีการวางแผนการทำงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหรือสิ่งที่ต้องการ	4.25	0.52	มาก
22	ข้าพเจ้าเตรียมความพร้อมในทุกด้านเพื่อเตรียมรับเหตุการณ์ล่วงหน้าได้ดี	4.14	0.74	มาก
23	ข้าพเจ้าปรับความคิดความเชื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง	4.18	0.73	มาก
24	เมื่อประสบเหตุการณ์ที่ไม่ดีในชีวิต ข้าพเจ้าจะมองหาโอกาส แก้ไขปรับปรุงมากกว่าอยู่เฉยๆ	4.31	0.67	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล	ระดับ		การแปล ความหมาย
		ความคิดเห็น		
		(n = 512)		
		\bar{X}	S.D.	
25	ข้าพเจ้าสามารถปรับวิสัยทัศน์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้ดี	4.32	0.65	มาก
26	ข้าพเจ้าสามารถนำความรู้ที่มี ไปใช้ได้อย่างถูกต้อง และแม่นยำ	4.33	0.57	มาก
27	ข้าพเจ้านำความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับ สถานการณ์ที่เกิดขึ้น	4.34	0.60	มาก
28	ข้าพเจ้ามักได้รับคำชมจากเพื่อนๆ อาจารย์และคนรอบข้างว่าเป็นคนมี วิสัยทัศน์	4.27	0.62	มาก
	รวม	4.20	0.41	มาก

จากตาราง 5 นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกลโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกลอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ

ตาราง 6 ลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ด้านการพึ่งตนเองเป็นรายข้อ

ข้อที่	ด้านการพึ่งตนเอง	ระดับ		การแปล ความหมาย
		ความคิดเห็น		
		(n = 512)		
		\bar{X}	S.D.	
29	ข้าพเจ้าจะพยายามกระทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองจนกว่าจะประสบความสำเร็จ	4.27	0.65	มาก
30	ข้าพเจ้าไม่ชอบขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นง่ายๆ	4.19	0.78	มาก
31	ข้าพเจ้าเลือกกระทำในสิ่งที่ตรงกับความรู้ความสามารถของตน	4.19	0.65	มาก
32	ข้าพเจ้าไม่ตัดสินใจทำตามคำแนะนำของบุคคลอื่น ถ้าตนเองยังไม่ได้พิจารณาให้รอบคอบ	4.25	0.66	มาก
33	เมื่อได้ใช้กำลังความสามารถทำงานเต็มที่แล้ว แต่ยังไม่สำเร็จ ข้าพเจ้าก็ไม่ย่อท้อง่ายๆ พยายามหาวิธีการอื่นต่อไป	4.26	0.66	มาก
34	ข้าพเจ้ามีวิธีการสร้างกำลังใจให้ตนเองเมื่อไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง	4.24	0.63	มาก
35	ข้าพเจ้ามีจุดมุ่งหมายในการดำเนินชีวิตภายหลังสำเร็จการศึกษาที่เหมาะสมและเป็นไปได้	4.20	0.66	มาก
36	ข้าพเจ้าสามารถกำหนดขั้นตอนวิธีการทำงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการทำงาน	4.22	0.67	มาก
37	ข้าพเจ้าดำเนินตามแผนหรือขั้นตอนการทำงานที่ได้กำหนดไว้จนบรรลุจุดมุ่งหมาย	4.12	0.57	มาก
38	ข้าพเจ้ามีการวางแผนการเรียนทั้งระยะสั้น และระยะยาว	4.26	0.68	มาก
39	ข้าพเจ้าวางแผนการปฏิบัติงานล่วงหน้าเพื่อให้การปฏิบัติงานผิดพลาดน้อยที่สุด	4.17	0.68	มาก
40	ข้าพเจ้าทำงานที่อาจารย์มอบหมายและกิจกรรมต่างๆ ด้วยตัวเอง	4.33	0.60	มาก
41	ข้าพเจ้าสามารถแก้ไข หรือรับมือกับปัญหาเฉพาะหน้าได้	4.16	0.56	มาก
42	เมื่อข้าพเจ้าเริ่มต้นทำสิ่งใดแล้วต้องทำให้สำเร็จ	4.42	0.65	มาก
43	ข้าพเจ้าชอบทำงานตามความคิดความสามารถของตนเอง ก่อนที่จะถามหรือให้คนอื่นช่วยถ้าไม่เข้าใจหรือทำไม่ได้จริงๆ	4.22	0.63	มาก
	รวม	4.22	0.45	มาก

จากตาราง 6 นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการพึ่งตนเองโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการพึ่งตนเองอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ

ตาราง 7 ลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อ

ข้อที่	ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล	ระดับ		การแปลความหมาย
		ความคิดเห็น	การแปล	
		(n = 512)	ความหมาย	
		\bar{X}	S.D.	
44	นอกจากแหล่งข้อมูลในห้องสมุดแล้ว ข้าพเจ้าสามารถเลือกแหล่งข้อมูลอื่นๆสำหรับใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วย	4.18	0.64	มาก
45	ข้าพเจ้าเลือกใช้ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ประกอบการทำรายงานและนำเสนอหน้าชั้นเรียน	4.28	0.73	มาก
46	ในการเรียนรู้ที่ผ่านมา ข้าพเจ้าได้ค้นคว้าหาข้อมูลและสารสนเทศต่างๆจากแหล่งข้อมูลมากกว่า 1 แหล่ง	4.22	0.67	มาก
47	การสืบค้นความรู้ใดใด ข้าพเจ้าจะตรวจสอบความถูกต้องของความรู้จากแหล่งข้อมูลอย่างน้อย 2-3 แหล่ง	4.25	0.68	มาก
48	เมื่อพบว่าข้อมูลจากแหล่งต่างๆไม่ตรงกัน ข้าพเจ้าจะเลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งที่มีการรับรองอย่างเป็นทางการ	4.16	0.63	มาก
49	ข้าพเจ้ากำหนดทิศทาง จุดมุ่งหมายก่อนเริ่มดำเนินการค้นคว้าหาข้อมูล	4.34	0.69	มาก
50	เหตุการณ์ที่ต้องการศึกษาเป็นอย่างไร เกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไร คือจุดมุ่งหมายที่ข้าพเจ้าใช้ในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล	4.06	0.73	มาก
51	ข้าพเจ้าตั้งคำถามได้มีสาระตรงกับความอยากรู้ของตนเองและเพื่อนร่วมชั้น	4.36	0.67	มาก
52	ข้าพเจ้าใช้คำถามและคำตอบของคนอื่นมาเป็นข้อมูลในการสรุปประเด็นได้	4.16	0.77	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล	ระดับ		
		ความคิดเห็น	การแปล	ความหมาย
		(n = 512)		
\bar{X}	S.D.			
53	ข้าพเจ้าอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลกับเรื่องที่ต้องการศึกษาได้ถูกต้อง	4.25	0.69	มาก
54	ข้าพเจ้าอ่านตำราแล้วสามารถรวบรวม จัดหมวดหมู่ของความรู้ในเรื่องต่างๆได้	3.94	0.71	มาก
55	ข้าพเจ้าอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลกับเรื่องที่ต้องการศึกษาได้ถูกต้อง	4.15	0.76	มาก
56	ข้าพเจ้าสามารถแปลความหมายของข้อมูลที่แสดงเป็นตัวเลข กราฟ แผนภูมิ แผนภาพ ตาราง หรือข้อมูล	4.10	0.68	มาก
57	ข้าพเจ้าจัดลำดับความสัมพันธ์ของข้อมูลต่างๆได้อย่างเหมาะสม	4.09	0.69	มาก
58	เพื่อนๆและอาจารย์ขอปให้ข้าพเจ้าแสดงความคิดเห็นและขอความคิดเห็นต่างๆจากข้าพเจ้าเมื่อต้องมีการตัดสินใจบางอย่าง	4.02	0.60	มาก
	รวม	4.16	0.45	มาก

จากตาราง 7 นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ

ตาราง 8 ลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ด้านทักษะด้านการเรียนเป็นรายข้อ

ข้อที่	ทักษะด้านการเรียน	ระดับ		การแปล ความหมาย
		ความคิดเห็น		
		(n = 512)		
		\bar{X}	S.D.	
59	ข้าพเจ้าเสพข้อมูลจากแหล่งข่าวที่หลากหลาย ทั้งหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ	4.22	0.56	มาก
60	ข้าพเจ้าทำการตรวจสอบความรู้จากการฟัง อ่าน เขียน พูด ทั้งใน ห้องเรียนและนอกห้องเรียนแล้วไปลงสู่ภาคปฏิบัติ	4.48	0.54	มาก
61	ข้าพเจ้า ทบทวนบทเรียนและเตรียมอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนต่างๆ ก่อนเข้าเรียน	4.23	0.70	มาก
62	ข้าพเจ้าใช้อินเทอร์เน็ตช่วยทดแทนสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนได้เมื่อมีความจำเป็น	4.28	0.57	มาก
63	ข้าพเจ้าปรับวิธีเรียนรู้ให้เหมาะกับเนื้อหาของแต่ละวิชาด้วย	4.02	0.64	มาก
64	นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียนแล้ว ข้าพเจ้าจะค้นคว้าและศึกษา เพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้	4.15	0.65	มาก
65	ข้าพเจ้าสามารถนำความรู้ทุกๆวิชา ทุกแขนงมาใช้ร่วมกันเป็นหลัก ปฏิบัติในการดำเนินชีวิต	4.28	0.65	มาก
66	ความรู้ทุกๆเรื่องเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าพเจ้าให้ ขึ้นอย่างชัดเจน	4.42	0.58	มาก
67	ข้าพเจ้าใช้ความรู้พื้นฐานทางสังคมเพื่อช่วยในการปรับตัวในการเรียนรู้ และอยู่ในสังคม	4.30	0.67	มาก
68	ข้าพเจ้าทดลองการเรียนรู้หลายๆแบบ หลายวิธีด้วยความพยายาม อย่างมีสติ รอบคอบตลอดจนนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน	4.46	0.63	มาก
69	ข้าพเจ้าสามารถเลือกวิธีการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบท	4.38	0.72	มาก
70	ข้าพเจ้าบูรณาการความรู้ที่เรียนมาอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปเป็น แนวทางในการประกอบอาชีพ	4.38	0.66	มาก
71	ข้าพเจ้าเลือกใช้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาอธิบายปรากฏการณ์ธรรมชาติ	4.32	0.62	มาก
	รวม	4.30	0.39	มาก

จากตาราง 8 นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านทักษะด้านการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านทักษะด้านการเรียนอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ

ตาราง 9 ลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒด้านทักษะการใช้ภาษา เป็นรายข้อ

ข้อที่	ทักษะการใช้ภาษา	ระดับ		การแปล ความหมาย
		ความคิดเห็น		
		(n = 512)		
		\bar{X}	S.D.	
72	ข้าพเจ้าเขียนบรรยายเรื่องราวเป็นภาษาไทยให้ผู้อื่นสามารถอ่านเข้าใจได้ง่าย	4.39	0.67	มาก
73	ข้าพเจ้าใช้คำพูดภาษาไทยเพื่อการโต้ตอบหรือการสนทนาได้เหมาะสมกับกาลเทศะ	4.32	0.64	มาก
74	ข้าพเจ้าสามารถออกเสียงภาษาไทยได้อย่างชัดเจน	4.29	0.61	มาก
75	ข้าพเจ้าเข้าใจความหมายของ คำแต่ละคำ ในภาษาไทยได้ถูกต้อง	4.37	0.62	มาก
76	ข้าพเจ้าสรุปย่อเนื้อหาสาระของสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์	4.32	0.65	มาก
77	ข้าพเจ้าตอบคำถามหรือข้อซักถามต่างๆได้ตรงประเด็นชัดเจน	4.34	0.61	มาก
78	ข้าพเจ้าชมภาพยนตร์ที่เป็นเสียงภาษาอังกฤษได้อย่างรู้เรื่องโดยไม่จำเป็นต้องอ่านคำบรรยายภาษาไทย	4.13	0.65	มาก
79	ข้าพเจ้าแนะนำตัวเองเป็นภาษาอังกฤษให้บุคคลอื่นได้รู้จักเป็นอย่างดี	4.22	0.61	มาก
80	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษแล้วสามารถเข้าใจความหมายได้ถูกต้อง	4.21	0.51	มาก
81	ข้าพเจ้าเขียนรายงานเป็นภาษาอังกฤษได้ถูกต้อง	4.28	0.64	มาก
82	ข้าพเจ้าอธิบายแปลความหมายภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยให้เพื่อนเข้าใจได้ถูกต้อง	4.17	0.56	มาก
83	ข้าพเจ้าสามารถสนทนาเป็นภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติได้	4.21	0.62	มาก
	รวม	4.27	0.40	มาก

จากตาราง 9 นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านทักษะการใช้ภาษาโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.40) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านทักษะการใช้ภาษาอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของ นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านจำแนกตามเพศ

ลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ ตลอดชีวิตของนิสิต	ระดับความคิดเห็น						
	เพศชาย (n = 218)			การแปล ความหมาย	เพศหญิง (n = 294)		การแปล ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}		S.D.		
1. จิตใจรักการแสวงหาความรู้	4.05	0.38	มาก	3.95	0.35	มาก	
2. วิสัยทัศน์กว้างไกล	4.26	0.38	มาก	4.16	0.42	มาก	
3. การพึ่งตนเอง	4.25	0.43	มาก	4.19	0.46	มาก	
4. ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล	4.23	0.44	มาก	4.11	0.45	มาก	
5. ทักษะด้านการเรียนรู้	4.33	0.38	มาก	4.27	0.40	มาก	
6. ทักษะการใช้ภาษา	4.29	0.40	มาก	4.25	0.40	มาก	
รวม	4.24	0.34	มาก	4.16	0.35	มาก	

จากตาราง 10 นิสิตชายและนิสิตหญิงมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D.=0.34 และ $\bar{X} = 4.16$, S.D.=0.35 ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตาราง 11 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตาม ชั้นปีที่ศึกษา

ลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ ตลอดชีวิตของนิสิต	ระดับความคิดเห็น													
	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2				ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4					
	(n = 137)		ระดับ		(n = 121)		ระดับ		(n = 124)		ระดับ		(n = 130)	
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย		\bar{X}	S.D.	ความหมาย		\bar{X}	S.D.	ความหมาย		\bar{X}	S.D.
1. จิตใจรักการแสวงหาความรู้	4.02	0.34	มาก	3.97	0.38	มาก	3.98	0.40	มาก	4.02	0.35	มาก		
2. วิสัยทัศน์กว้างไกล	4.24	0.36	มาก	4.17	0.43	มาก	4.20	0.45	มาก	4.21	0.39	มาก		
3. การพึ่งตนเอง	4.26	0.41	มาก	4.20	0.47	มาก	4.22	0.47	มาก	4.18	0.43	มาก		
4. ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล	4.23	0.42	มาก	4.16	0.46	มาก	4.16	0.46	มาก	4.10	0.46	มาก		
5. ทักษะด้านการเรียนรู้	4.33	0.40	มาก	4.28	0.40	มาก	4.30	0.39	มาก	4.27	0.39	มาก		
6. ทักษะการใช้ภาษา	4.30	0.40	มาก	4.26	0.42	มาก	4.27	0.42	มาก	4.24	0.36	มาก		
รวม	4.23	0.31	มาก	4.18	0.37	มาก	4.19	0.37	มาก	4.17	0.33	มาก		

จากตาราง 11 นิสิตทุกชั้นปีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีลักษณะของความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.31 นิสิตชั้นปีที่ 1), ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.37 นิสิตชั้นปีที่ 2) ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.37 นิสิตชั้นปีที่ 3) และ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.343 นิสิตชั้นปีที่ 4) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตในแต่ละชั้นปีมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตาราง 12 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตาม กลุ่มสาขาวิชาที่กำลังศึกษา

ลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ของนิสิต	กลุ่มสาขาวิชาที่กำลังศึกษา								
	สาขาวิชา วิทยาศาสตร์สุขภาพ (n = 172)			สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (n = 132)			สาขาวิชาสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ (n = 208)		
			การแปล ความหมาย			การแปล ความหมาย			การแปล ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1.จิตใ้รักการแสวงหาความรู้	4.06	0.36	มาก	3.96	0.41	มาก	3.96	0.34	มาก
2.วิสัยทัศน์กว้างไกล	4.26	0.41	มาก	4.16	0.42	มาก	4.19	0.41	มาก
3.การพึ่งตนเอง	4.28	0.43	มาก	4.09	0.49	มาก	4.25	0.42	มาก
4.ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล	4.24	0.44	มาก	4.06	0.52	มาก	4.17	0.40	มาก
5.ทักษะด้านการเรียนรู้	4.35	0.37	มาก	4.21	0.45	มาก	4.31	0.37	มาก
6.ทักษะการใช้ภาษา	4.32	0.37	มาก	4.21	0.45	มาก	4.26	0.39	มาก
รวม	4.25	0.33	มาก	4.11	0.40	มาก	4.19	0.32	มาก

จากตาราง 12 นิสิตทุกกลุ่มสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.33, $\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.40 และ $\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.32 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตในแต่ละกลุ่มสาขาวิชา มีลักษณะของความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตาราง 13 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ ตลอดชีวิตของนิสิต	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน								
	สูง (มากกว่า 3.00 ขึ้นไป) (n = 132)		การแปล ความหมาย	ปานกลาง (2.01 – 3 .00) (n = 309)		การแปล ความหมาย	ระดับต่ำ (ต่ำกว่า 2.00) (n = 71)		การแปล ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. จิตใจรักการแสวงหาความรู้	4.04	0.37	มาก	3.99	0.36	มาก	3.94	0.37	มาก
2. วิสัยทัศน์กว้างไกล	4.26	0.40	มาก	4.20	0.40	มาก	4.13	0.45	มาก
3. การพึ่งตนเอง	4.27	0.44	มาก	4.21	0.45	มาก	4.12	0.46	มาก
4. ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล	4.22	0.45	มาก	4.17	0.45	มาก	4.06	0.44	มาก
5. ทักษะด้านการเรียนรู้	4.33	0.38	มาก	4.29	0.40	มาก	4.24	0.41	มาก
6. ทักษะการใช้ภาษา	4.31	0.40	มาก	4.24	0.39	มาก	4.15	0.43	มาก
รวม	4.24	0.34	มาก	4.19	0.34	มาก	4.11	0.37	มาก

จากตาราง 13 นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง ปานกลาง และต่ำ มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.34 , $\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.34 และ $\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.37 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้ง 3 ระดับมีลักษณะของความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบที่ ส่วนชั้นปีที่ศึกษา กลุ่มสาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ในกรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธี ของเชฟเฟ

ตาราง 14 การเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม เพศ

ลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ของนิสิต	เพศ				t	p
	เพศชาย (n = 218)		เพศหญิง (n = 294)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1.จิตใ้รักการแสวงหาความรู้	4.05	0.38	3.95	0.35	9.14	0.00
2.วิสัยทัศน์กว้างไกล	4.26	0.38	4.16	.0.42	6.22	0.01
3.การพึ่งตนเอง	4.25	0.43	4.19	0.46	2.21	0.13
4.ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล	4.23	0.44	4.11	0.45	9.14	0.00
5.ทักษะด้านการเรียนรู้	4.33	0.38	4.27	0.40	2.60	0.10
6.ทักษะการใช้ภาษา	4.29	0.29	4.25	0.40	1.58	0.20
รวม	4.24	0.34	4.16	0.35	6.47	0.01

จากตาราง 14 นิสิตชายและนิสิตหญิง มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิง มี ลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านจิตใ้รักการแสวงหาความรู้ ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล และด้าน ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการพึ่งตนเอง ด้าน ทักษะด้านการเรียนรู้และทักษะการใช้ภาษา ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 15 การเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตาม ชั้นปีที่ศึกษา

ลักษณะของความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิต	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. จิตใจรักการแสวงหาความรู้	ระหว่างกลุ่ม	0.26	3	0.08	0.63	0.59
	ภายในกลุ่ม	70.18	508	0.13		
	รวม	70.45	511			
2. วิสัยทัศน์กว้างไกล	ระหว่างกลุ่ม	0.28	3	0.96	0.55	0.64
	ภายในกลุ่ม	87.65	508	0.17		
	รวม	87.94	511			
3. การพึ่งตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	0.45	3	0.15	0.73	0.53
	ภายในกลุ่ม	104.78	508	0.20		
	รวม	105.24	511			
4. ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	1.11	3	0.37	1.79	0.14
	ภายในกลุ่ม	105.13	508	0.20		
	รวม	106.25	511			
5. ทักษะด้านการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	0.29	3	0.10	0.62	0.60
	ภายในกลุ่ม	81.21	508	0.16		
	รวม	81.50	511			
6. ทักษะการใช้ภาษา	ระหว่างกลุ่ม	0.20	3	0.06	0.41	0.74
	ภายในกลุ่ม	84.24	508	0.16		
	รวม	84.45	511			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.29	3	0.97	0.78	0.50
	ภายในกลุ่ม	62.90	508	0.12		
	รวม	63.19	511			

จากตาราง 15 นิสิตที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตโดยรวม และเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16 การเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตาม กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา

ลักษณะของความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิต	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. จิตใจรักการแสวงหาความรู้	ระหว่างกลุ่ม	0.95	2	0.48	3.51	0.03
	ภายในกลุ่ม	69.50	509	0.13		
	รวม	70.45	511			
2. วิสัยทัศน์กว้างไกล	ระหว่างกลุ่ม	0.74	2	0.37	2.18	0.11
	ภายในกลุ่ม	87.19	509	0.17		
	รวม	87.94	511			
3. การพึ่งตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2.82	2	1.41	7.03	0.00
	ภายในกลุ่ม	102.64	509	0.20		
	รวม	105.24	511			
4. ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	2.34	2	1.17	5.73	0.00
	ภายในกลุ่ม	103.91	509	0.20		
	รวม	106.25	511			
5. ทักษะการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	1.41	2	0.71	4.54	0.01
	ภายในกลุ่ม	80.07	509	0.15		
	รวม	81.50	511			

ตาราง 16 (ต่อ)

ลักษณะของความเป็นผู้เรียนรู้ ตลอดชีวิตของนิสิต	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
6. ทักษะการใช้ภาษา	ระหว่างกลุ่ม	1.11	2	0.55	3.41	0.03
	ภายในกลุ่ม	83.47	509	0.16		
	รวม	84.45	511			

รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.33	2	0.66	5.47	0.00
	ภายในกลุ่ม	61.96	509	0.12		
	รวม	63.19	511			

จากตาราง 16 นิสิตศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านจิตใจรักการแสวงหาความรู้ ด้านการพึ่งตนเอง ด้านทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านทักษะด้านการเรียนรู้ และด้านทักษะการใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกลไม่พบความแตกต่าง เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีตามวิธีของเซฟเฟ่ ปรากฏผลดังแสดงใน ตาราง 17 – 22

ตาราง 17 การทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านจิตใ้ใจรักการแสวงหาความรู้ เป็นรายคู่

กลุ่มสาขาวิชาที่กำลังศึกษา	วิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์และ มนุษยศาสตร์			
	\bar{X}	4.06	3.96	3.96
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	4.06		*	*
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.96			
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	3.96			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 นิสิตที่กำลังศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านจิตใ้ใจรักการแสวงหาความรู้ แตกต่างจากนิสิตในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และนิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 18 การทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการพึ่งตนเอง เป็นรายคู่

กลุ่มสาขาวิชาที่กำลังศึกษา	วิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์และ มนุษยศาสตร์			
	\bar{X}	4.28	4.09	4.25
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	4.28		*	
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	4.09			*
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	4.25			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 นิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กับกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และนิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ กับ กับกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการพึ่งตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 19 การทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นรายคู่

กลุ่มสาขาวิชาที่กำลังศึกษา	วิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์		
	\bar{X}	4.24	4.06
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	4.24	*	
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	4.06		*
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	4.17		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 นิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กับกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์กับกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 20 การทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านทักษะด้านการเรียนรู้ เป็นรายคู่

กลุ่มสาขาวิชาที่กำลังศึกษา	วิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์และ มนุษยศาสตร์			
	\bar{X}	4.35	4.21	4.31
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	4.35		*	
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	4.21			*
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	4.31			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 นิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กับกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และนิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กับนิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านทักษะด้านการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 21 การทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านทักษะการใช้ภาษาเป็นรายคู่

กลุ่มสาขาวิชาที่กำลังศึกษา	วิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์และ มนุษยศาสตร์			
	\bar{X}	4.32	4.21	4.26
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	4.32		*	
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	4.21			
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	4.26			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 นิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านทักษะการใช้ภาษาแตกต่างจากนิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 22 การทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม ทั้ง 6 ด้านเป็นรายคู่

กลุ่มสาขาวิชาที่กำลังศึกษา	วิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์และ มนุษยศาสตร์			
	\bar{X}	4.25	4.12	4.19
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	4.25		*	
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	4.12			*
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	4.19			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 นิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กับกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และนิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กับนิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวม ทั้ง 6 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 23 การเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ลักษณะของความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิต	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. จิตใจรักการแสวงหาความรู้	ระหว่างกลุ่ม	0.46	2	0.23	1.69	0.18
	ภายในกลุ่ม	69.99	509	0.13		
	รวม	70.45	511			
2. วิสัยทัศน์กว้างไกล	ระหว่างกลุ่ม	0.79	2	0.39	2.31	0.10
	ภายในกลุ่ม	87.14	509	0.17		
	รวม	87.94	511	0.20		
3. การพึ่งตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	1.09	2	0.54	2.67	0.07
	ภายในกลุ่ม	104.14	509			
	รวม	105.24	511			
4. ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	1.16	2	0.58	2.80	0.06
	ภายในกลุ่ม	105.09	509	0.20		
	รวม	106.25	511			
5. ทักษะด้านการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	0.38	2	0.19	1.69	0.30
	ภายในกลุ่ม	81.12	509	0.15		
	รวม	81.50	511			
6. ทักษะการใช้ภาษา	ระหว่างกลุ่ม	1.23	2	0.61	3.76	0.02
	ภายในกลุ่ม	83.22	509	0.16		
	รวม	84.45	511			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.80	2	0.40	3.26	0.03
	ภายในกลุ่ม	62.39	509	0.12		
	รวม	63.19	511			

จากตาราง 23 นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตด้านทักษะการใช้ภาษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ด้าน ส่วนด้านอื่นๆ คือ ด้านจิตใจรักการแสวงหาความรู้ ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล ด้านการพึ่งตนเอง ด้านทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล และด้านทักษะด้านการเรียนรู้ ไม่พบความแตกต่าง

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเซฟเฟ่ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 24 – 25

ตาราง 24 การทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านทักษะการใช้ภาษา เป็นรายคู่

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		ระดับต่ำ	ระดับปานกลาง	ระดับสูง
	\bar{X}	4.15	4.27	4.31
ต่ำ	4.15			*
ปานกลาง	4.27			
สูง	4.31			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

จากตาราง 24 นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตด้านทักษะการใช้ภาษาสูงกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 25 การทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม เป็นรายคู่

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	\bar{X}	ระดับต่ำ	ระดับปานกลาง	ระดับสูง
		4.11	4.19	4.24
ต่ำ	4.11			
ปานกลาง	4.19			
สูง	4.24	*		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

จากตาราง 25 นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวม สูงกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. ศึกษาลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 6 ด้าน คือ จิตใจรักการแสวงหาความรู้ วิสัยทัศน์กว้างไกล การพึ่งตนเอง ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ทักษะด้านการเรียนรู้ และทักษะการใช้ภาษา
2. เปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ ชั้นปีที่ศึกษา กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมมติฐานในการวิจัย

1. นิสิตชายกับนิสิตหญิง มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน
2. นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน
3. นิสิตที่กำลังศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน
4. นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 512 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็น แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิต ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 6 ด้าน ประกอบด้วย จิตใจรักการแสวงหาความรู้ วิสัยทัศน์กว้างไกล การพึ่งตนเอง ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ทักษะด้านการเรียนรู้ และทักษะการใช้ภาษา จำนวน 83 ข้อ แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ในตอนที่ 1 ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี กลุ่มสาขาวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและเป็นรายด้าน 6 ด้าน คือ จิตใจรักการแสวงหาความรู้ วิสัยทัศน์กว้างไกล การพึ่งตนเอง ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ทักษะด้านการเรียนรู้ และทักษะการใช้ภาษา ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ โดยใช้การทดสอบที ในการวิเคราะห์ ส่วนตัวแปรระดับชั้นปี กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้วิธี การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ในกรณีนี้ที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ

สรุปผลการวิจัย

1. นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต 6 ด้าน คือ จิตใจรักการแสวงหาความรู้ วิสัยทัศน์กว้างไกล การพึ่งตนเอง ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ทักษะด้านการเรียนรู้ และทักษะการใช้ภาษาโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 6 ด้าน จำแนกตามตัวแปร คือ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ ดังนี้
 - 2.1 นิสิตชายและนิสิตหญิง มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิง มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านจิตใจรักการแสวงหาความรู้ ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล และด้านทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง
 - 2.2 นิสิตที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ต่างกันมีลักษณะของผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตโดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้านไม่แตกต่าง
 - 2.3 นิสิตที่กำลังศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตในกลุ่มสาขาวิชาต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านจิตใจรักการแสวงหาความรู้ ด้านการพึ่งตนเอง ด้าน

ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านทักษะด้านการเรียนรู้ และด้านทักษะการใช้ภาษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านวิสัยทัศน์กว้างไกลไม่พบความแตกต่าง

2.4 นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตด้านทักษะการใช้ภาษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

การอภิปรายผล

1. การศึกษาลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยสรุปพบว่า นิสิตมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตที่ได้รับคัดเลือกเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ต้องผ่านการคัดสรรตัว ผ่านการทดสอบตลอดจนมีการแข่งขันกันค่อนข้างสูงเพื่อที่ตนเองจะได้มีพื้นที่เข้ามาสู่การเป็นนิสิตในสถาบันอันทรงเกียรติ เพราะต้องพัฒนาตนเองให้ดีที่สุด ตลอดจนภายหลังจากมีการปฏิรูปการศึกษาเมื่อ พ.ศ. 2542 ระบบการศึกษาไทย ได้ให้ความสำคัญกับการเรียนนอกระบบ การเรียนรู้ตามอัธยาศัย โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งวงวิชาการ นักการศึกษา ก็ต่างให้ความสำคัญกับการศึกษาตลอดชีวิต สอดคล้องกับงานวิจัยหลายเล่ม ที่ทำการวิจัยสืบค้นเกี่ยวกับการศึกษาตลอดชีวิต

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตอยู่ในระดับมากทุกด้าน ผู้วิจัยจึงขออภิปรายเป็นรายด้าน ดังนี้

1) ด้านจิตใ้รักการแสวงหาความรู้ นิสิตมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นิสิตได้รับการปลูกฝังให้เป็นคนใ้รู้ใ้เรียนมาตั้งแต่ระดับประถม มัธยม หรือในระดับการจัการศึกษาค่ต่ำกว่าระดับชั้นอุดมศึกษาอยู่แล้ว แรงจูงใจเหล่านั้นจึงผลักดันใ้ เป็นผู้ที่รักใ้ในการเรียนรู้ กระตือรือร้นที่จะหาความรู้เพิ่มเติม สามารถคิดวิเคราะห์ ไม่ใ้เอ้อระโง่งายๆ ทำความเข้าใจกับข้อมูลได้อย่างรอบด้านและรู้จักประเมินตนเอง อื่กทั้งการศึกษายุคปัจจุบันเน้นผลักดันใ้ นิสิตศึกษาหรือเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีการจัการศึกษาแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบกับกรอบสอดคล้องกับ (TQF) กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นดังแสงเทียนส่องทางใ้การจัการศึกษาระดับอุดมศึกษา มุ่งพัฒนาใ้ นิสิตมุ่งแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเป็นนิจ จนเกิดการอบรมเพาะบ่มใ้ นิสิตของตนจากนิสัยรักการใ้เรียนรู้ จนเหนี่ยวนำใ้ นิสิตเป็นผู้มีจิตใ้รักการแสวงหาความรู้ใ้ในกมลสันดาร อย่างถาวร ดังที่ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543: 124) กล่าวว่ มีความจำเป็นที่ต้อเปลี่ยนแปลงค่านิยมของคนใ้สังคมใ้ให้รักแสวงหาความรู้มากกว่าความบันเทิง รักการแสวงหาข้อมูลมากกว่าการอยู่กับกลุ่มเพื่อน ปลูกฝังใ้

เด็กรักการแสวงหาความรู้มาตั้งแต่ในวัยเยาว์โดยปลูกฝังตั้งแต่สถาบันครอบครัวขึ้นไป จึงจะทำให้เด็กเป็นผู้มีจิตใจรักการแสวงหาความรู้อย่างแต่เนิ่น

2) ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล นิสิตมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เกิดจากประสบการณ์ การเรียนรู้ ที่ได้สั่งสมมาตั้งแต่ก่อนที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา รวมทั้งการคัดเลือกนิสิตเข้ารับการศึกษามาตรการหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นให้ได้มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้ที่มีความสามารถในการบูรณาการเชื่อมโยงความรู้ในสาขาต่างๆ หรือความรู้จากประสบการณ์เดิม รวมทั้งระบุได้ว่าเหตุการณ์นั้นๆ เกี่ยวข้องกับความรู้ในสาขาใดบ้าง อธิบายเหตุการณ์โดยใช้ความเหมือนและความแตกต่างของความรู้จากสาขาต่างๆ ได้ นำความรู้ไปใช้อย่างสร้างสรรค์ นำความรู้ไปใช้ เพื่อปรับปรุงแก้ไขสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้น คำนึงถึงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการนำความรู้ไปใช้ และสามารถปรับวิสัยทัศน์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง คาดคะเนสภาพการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง รวมไปถึง สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2554: 9 – 12) กล่าวถึงการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน คือ การเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่การเป็นสมาชิกภาพประชาคมอาเซียนภายใต้กฎบัตรอาเซียน ซึ่งเป็นดั่งแม่เหล็กแรงจูงใจให้ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญของการมุ่งพัฒนาให้ทรัพยากรของประเทศมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เพื่อเร่งพัฒนาองค์ความรู้ในตัวเองให้ทัดเทียมนานาประเทศ จึงทำให้นิสิตพัฒนาตนเองและเร่งขีดจำกัดของตนเองใฝ่รู้ ใฝ่เรียนรอบด้าน เพื่อเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ตามเป้าประสงค์ของระบบการศึกษาและความต้องการของความเป็นสมาชิกภาพของประชาคมอาเซียนที่มีคุณภาพ

3) ด้านการพึ่งตนเอง นิสิตมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตอยู่ในระดับมากทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผลจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หรือนโยบายมาตรการ ของทุกๆ ภาคส่วนที่เน้นย้ำให้ประชากร องค์การทุกระดับชั้นของระบบการจัดการศึกษา รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน มีการบัญญัติ และกระตุ้นให้ค่านึงและนำหลักการการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หรือลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่เรียกว่า การเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นโยบายหรือวาทะกรรมเชิงปรัชญานี้ ถูกถ่ายทอดและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมอย่างเห็นได้ชัด จึงเป็นดังเครื่องแปลงเปลวไฟ จุดติดให้บุคลากร ทางด้านการศึกษา นักเรียน นิสิต ได้รับการปลูกฝังให้รู้จัก คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น (สุมาลี สังข์ศรี. 2544: 14 – 16) การเน้นย้ำการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจึงเกิดการตกผลึก ทำให้นิสิตมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตด้านการพึ่งตนเอง เป็นผู้รู้จักการพึ่งพาตัวเอง แทนที่จะร้องขอให้ผู้อื่นช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา จึงทำให้นิสิตมีลักษณะเป็นผู้ทำงานได้ด้วยตนเอง ปฏิบัติภารกิจต่างๆ โดยเต็มกำลังความสามารถของตน ใช้ความรู้ความสามารถของตนอย่างอิสระ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค สามารถจัดการภารกิจส่วนตัวได้ เช่น กำหนดจุดมุ่งหมายในการดำเนินชีวิตได้อย่างสอดคล้อง และเหมาะสมกับสภาพการณ์ กำหนดแผนสำหรับการปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการดำเนินชีวิตได้อย่างสอดคล้อง

และเหมาะสมกับสภาพการณ์ กำหนดแผนสำหรับการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ ปฏิบัติภารกิจ ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด โดยยึดหลักการที่ว่าตนเองเป็นที่พึ่งแห่งตน

4) ด้านทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล นิสิตมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตด้านทักษะ การวิเคราะห์ข้อมูล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจน การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา เน้นย้ำให้องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเป็นกระบวนการ พัฒนาบุคลากร ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา การจัดการเรียนการสอนทุกระดับชั้น วางวัตถุประสงค์ของการพัฒนาอย่างเป็นกระบวนการ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นกระบวนการการเรียนรู้และพัฒนาการต่างๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร สถานศึกษา มีการรับผิดชอบการวัดและประเมินผลการเรียนให้เป็นไปอย่างเหมาะสม มีคุณภาพ และ ประสิทธิภาพ ให้ผลการประเมินถูกต้องตามสภาพความรู้ ความสามารถที่เป็นจริง ของผู้เรียนสอดคล้อง กับพระราชบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นโยบายการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเน้นย้ำให้การจัดการเรียนการสอน การร่างหลักสูตรให้เน้นย้ำให้นักเรียน และนิสิตลดภาระที่จำเป็น ซึ่งเป็นแนวทางการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม ให้ปรับวิธีการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนนิสิต รู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหาและรู้จักวิเคราะห์ ซึ่งหลักการ สำคัญๆ ที่นักการศึกษาให้ความสำคัญและนำแนวคิดมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการวัดผล ประเมินผล คือ แนวคิดและทฤษฎีของ บลูม และคณะ (Bloom Taxonomy) ซึ่งอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลง เมื่อเกิดการเรียนรู้ เมื่อบุคคลเกิดการเรียนรู้ จะเกิดการเปลี่ยนแปลง ตามหลักของ Taxonomy of Educational Objectives แบ่งเป็น 3 หมวด คือ 1) พฤติกรรมพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) 2) พฤติกรรมจิตพิสัย (Affective Domain) 3) พฤติกรรมทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) ซึ่งแนวทางพฤติกรรมพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) หมายถึง การเรียนรู้ทางด้านความคิด ความรู้การแก้ปัญหา จัดเป็นพฤติกรรมทาง ด้านสมอง และสติปัญญา แบ่งย่อยๆ ออกเป็น 6 ซ้อย่อย ดังนี้ ความรู้/ความจำ (Knowledge) การนำไปใช้ (Application) การวิเคราะห์ (Analysis) การสังเคราะห์ (Synthesis) การประเมินค่า (Evaluation) ซึ่งการนำ แนวทางการจัด (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2521: 90 – 100) การศึกษาตามแนวคิดหลักการนี้ อาจ ส่งผลทำให้นิสิตรู้จักคิดวิเคราะห์ข้อมูล สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลและสารสนเทศที่มีคุณค่าได้ สามารถ ตั้งคำถาม สามารถสรุปความ และขยายความจากข้อมูลที่มีสภาพการณ์ที่แตกต่างกัน สามารถตรวจสอบ ข้อมูลที่รับรู้ สามารถอ่านข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ทั้งข้อความ สถิติ กราฟ แผนภูมิ แผนภาพ ตาราง และ สามารถประเมินข้อมูลตามหลักเหตุผลจนส่งทางด้านดีต่อระบบการศึกษาของไทยในปัจจุบัน

นิสิตมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตด้านทักษะด้านการเรียน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ปัจจุบันแหล่งข้อมูลทางการเรียนรู้และวิธีการเข้าถึงข้อมูลที่หลากหลาย โดยเฉพาะเทคโนโลยี ทางการด้านการศึกษาได้ถูกพัฒนาให้ง่ายต่อการเข้าถึง มีการติดต่อการเรียนรู้ผ่านสื่อที่หลากหลาย ทำให้นักเรียน มีแหล่งการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ง่ายทั้งแหล่งการเรียนรู้ ในระบบ นอก ระบบ และ

ตามอัธยาศัย จึงทำนิติตสะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูลและเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างทักษะทางด้านการเรียนได้ดีกว่าเก่าก่อน ทำให้เป็นผู้มีความพร้อมในการเรียนรู้จากข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย สามารถบอกข้อจำกัดในการเรียนรู้แต่ละแบบได้ เลือกรูปวิธีการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทได้หลากหลาย สามารถประยุกต์ใช้วิธีการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ อธิบายความแตกต่าง ของการเรียนรู้แบบพื้นฐานกับแบบนำไปปฏิบัติ จัดลำดับความสำคัญของความรู้ที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการดำรงชีวิตได้ ประยุกต์ใช้ความรู้ทั้งระดับพื้นฐานและระดับนำไปปฏิบัติ ในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเกิดจากการผสมผสานระหว่างปัจจัยภายในคือ ความเป็นผู้มีอุปนิสัยและบุคลิกภาพในการเรียน จนเกิดทักษะที่มีอยู่แล้ว ผสมกับปัจจัยภายนอกตัวผู้เรียน เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539: 45 – 50) กล่าวว่า ปัจจัยภายนอกผู้เรียนที่สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตประกอบไปด้วย 1) แหล่งการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ง่ายทั้งแหล่งการเรียนรู้ ในระบบนอกระบบ และตามอัธยาศัย 2) โอกาสของการเรียนรู้ที่หลากหลายมีความยืดหยุ่นที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ได้สะดวกและอย่างเพียงพอ 3) สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนและส่งเสริมผู้เรียนให้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องได้แก่ ครอบครัว ที่ทำงาน ชุมชน สังคม

นิติตมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตด้านทักษะการใช้ภาษา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ภาครัฐหลายหน่วยงานให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ภาษาไทย ครูคณาจารย์ปลูกฝังให้นิติตเล็งเห็นความสำคัญถึงภาษาแม่ ซึ่งถือเป็นสมบัติของชาติที่ทุกเชื้อชาติควรหวงแหนและใส่ใจ อีกทั้งทุกประเทศ โดยเฉพาะระบบการศึกษาให้ความสำคัญในการให้นิติตได้มีโอกาสได้เรียนภาษาที่สอง หรือที่สามเพื่อเปิดโลกทัศน์และโอกาสทางด้านอาชีพให้กว้างขวางกว่าที่เป็นอยู่ จึงทำให้เป็นผู้สามารถใช้ภาษาไทยในการแสวงหาความรู้ได้อย่างคล่องแคล่ว เช่น ใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสาร ใช้ภาษาไทยเพื่อการศึกษา การเรียนรู้ได้ และสามารถใช้อังกฤษในการแสวงหาความรู้ในระดับที่สามารถสื่อสารได้ เช่น ใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารในระดับที่สื่อความหมายได้ ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อศึกษาเรียนรู้ได้ ประกอบกับสภาพปัจจุบันของสังคมโลกและสังคมไทย มีการเปลี่ยนแปลงที่เคลื่อนไหวร่วมกันอย่างใกล้ชิด เป็นผลสืบเนื่องมาจาก กระแสโลกาภิวัตน์ และระบบการค้าเสรีของเศรษฐกิจโลก ทำให้ข้อมูลข่าวสารจากนานาประเทศไหลเข้าสู่ประเทศไทยตลอดเวลาอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ภาษาอังกฤษทวีความสำคัญ ประกอบกับประชากรส่วนใหญ่ของโลกใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสาร และเริ่มมีการนำเสนอให้เริ่มเรียนรู้ภาษาที่หลากหลาย ดังนั้นประเทศไทยจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ และภาษาที่สามจะได้เข้าใจและรู้จักเลือกสรรข่าวสารสนเทศที่มีประโยชน์ และนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อื่นๆ และการประกอบอาชีพ ตลอดจนจรรยาบรรณภาษาอังกฤษไปใช้แสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงศึกษาธิการตระหนักในความจำเป็นและเห็นความสำคัญในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนภาษา ด้วยเหตุผลเหล่านี้ ทำให้นักศึกษามีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต อยู่ในระดับมาก (กรมวิชาการ. 2543: คำนำ)

2. การเปรียบเทียบลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ ชั้นปีที่ศึกษา กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

2.1 นิสิตชายและนิสิตหญิง มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ โดยนิสิตชายมีลักษณะ ความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตมากกว่านิสิตหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตชายมีโอกาสเข้าถึงความหลากหลาย ทางด้านข้อมูลข่าวสารมากกว่านิสิตหญิง และระยะเวลาโอกาสสถานที่ไม่มีขีดจำกัดเหมือนนิสิตหญิง โดยความเป็น เพศชาย จึงทำให้มีโอกาสเผชิญกับประสบการณ์ใหม่ๆ ที่แตกต่างจากนิสิตหญิง จึงทำให้นิสิตชายมีค่า คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตสูงกว่านิสิตหญิง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิง มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ ตลอดชีวิตด้านจิตใจรักการแสวงหาความรู้ต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กิจกรรมหรือหลักสูตรบางหลักสูตร เอื้ออำนวยต่อนิสิตชายมากกว่านิสิตหญิง เช่น หลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ซึ่งส่วนมากกิจกรรมหรือบทเรียน ในภาคปฏิบัติทางด้านวิศวกรรมศาสตร์ นิสิตชายจะสะดวกในการเรียนรู้มากกว่านิสิตหญิง รวมไปถึง สิ่งแวดล้อมและระยะเวลาในการเรียนนิสิตชายสามารถที่จะอยู่กับกิจกรรมในระหว่างวันได้ยาวนานกว่า นิสิตหญิง เช่น บางกิจกรรมหรือการเรียนรู้ต้องอยู่จนดึก หรือต้องออกไปปฏิบัติไปสู่แหล่งเรียนรู้ที่อันตรายต่อนิสิตหญิง ด้วยสาเหตุนี้ ทำให้นิสิตชายและนิสิตหญิงมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตด้านจิตใจ รักการแสวงหาความรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รอดเจอร์ส (Rodgers. 1990: 41) ศึกษาผลงานวิจัย เกี่ยวกับการพัฒนาการด้านสติปัญญาระหว่างนิสิตหญิงและชายในสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งสรุปได้ว่า เมื่อสำเร็จการศึกษานิสิตชายมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสูงกว่าเพศหญิง ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อม ของสถาบันอุดมศึกษามีส่วนสนับสนุนพัฒนาการของนิสิตชายมากกว่าหญิง เช่นเดียวกับ สุนิสา ละวรรณวงษ์ (2543: 204 – 205) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยคัดสรรคที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในกลุ่มสถาบัน ราชภัฏภูมิศาสตร์ตะวันตก พบว่า เพศต่างกันส่งผลต่อปัจจัยที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้

นิสิตชายมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตด้านวิสัยทัศน์กว้างไกลสูงกว่านิสิตหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสาขาวิชาที่เลือกเรียนบางสาขามีข้อจำกัดในด้านการแสวงหาความรู้ และการจัดการเรียน การสอน อีกทั้งขีดจำกัดทางด้านเพศ เช่น สาขาวิชากลุ่มมนุษยศาสตร์สุขภาพ บางวิชาเน้นทักษะทาง ด้านกายภาพ ซึ่งการเรียนรู้ที่ทรงประสิทธิภาพ ความสมบูรณ์ทางด้านกายภาพและจิตภาพต้องควบคู่ กันไป จึงอาจทำให้นิสิตที่เรียนอยู่ในสาขาพลະ ซึ่งเป็นนิสิตชายมากกว่านิสิตหญิง หรือแพทยศาสตร์ มี วิสัยทัศน์และมุมมองต่อสิ่งต่างๆ ไม่เหมือนกัน ทั้งนี้การมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลย่อมเกิดจากการมีความรู้ หรือประสบการณ์ทางด้านการศึกษาที่มากกว่าตัวบ่งชี้ทางเพศอย่างแน่นอน สอดคล้องกับ กิตติศักดิ์ กอรัย (2550: บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัย

ศรินครินทวิโรดม โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ บทบาทในการทำงานด้านการทำงานเป็นทีมและด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกทีม จำแนกตาม ตัวแปรเพศ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิง มีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมโดยรวมและเป็นรายด้านไม่เหมือนกันและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งขัดแย้งและแตกต่างกับ ยูพิน จงเจริญทรัพย์ (2546: 91) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรามีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนิสิตสถาบันราชภัฏจันทรเกษม พบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากนิสิตทุกคนมีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา อย่างเท่าเทียมกัน เช่นเดียวกับ หทัยทิพย์ ภาคอินทรีย์ (2545: 54) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่เป็นเช่นนั้น เพราะไม่นิสิตชายหรือนิสิตหญิงต่างมุ่งหวังที่จะประสบความสำเร็จในการศึกษาดังนั้นจึงมีความตั้งใจและสนใจในการเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

นิสิตชายและนิสิตหญิง มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตด้านทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลแตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การเข้าถึงแหล่งข้อมูลของนิสิตชายมีลักษณะเป็นผู้ที่สามารถเข้าถึงข้อมูลและสารสนเทศที่มีความหลากหลาย ทั้งกาล สถานที่ ได้ดีกว่านิสิตหญิง รวมไปถึงความกล้าที่เปิดเผยและกล้าสามารถตั้งคำถาม ส่วนนิสิตหญิงจะสามารถสรุปความ และขยายความจากข้อมูลที่มีสภาพการณ์ที่แตกต่างกัน สามารถตรวจสอบข้อมูลที่รับรู้ สามารถอ่านข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ทั้งข้อความ สถิติ กราฟ แผนภูมิ แผนภาพ ตาราง และสามารถประเมินข้อมูลตามหลักเหตุผลได้ดีกว่านิสิตชายเนื่องจากนิสิตหญิงมักมีความละเอียด มีความสุขุมนกว่านิสิตชาย ซึ่งโดยหลักการแล้วการที่จะเป็นผู้มีทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลที่แตกฉานแล้ว คนที่เป็นนักวิเคราะห์ควรที่จะมีความรู้ทักษะในการวิเคราะห์ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้นๆ รู้จักการนำไปใช้ รู้จักสังเคราะห์ จนเข้าสู่ขั้นตอนตามแนวคิดของ บลูม (Bloom) และคณะที่กล่าวถึงทักษะทางด้านพุทธิพิสัยที่เป็นขั้นตอนลำดับ ซึ่งเป็นแนวทางการร่างหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลทางการศึกษาของไทยอีกรูปแบบหนึ่ง (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2521: 90 – 100)

2.2 นิสิตที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งเอาไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นิสิตได้ใช้ชีวิตในสถาบันอุดมศึกษาทุกชั้นปี มีปฏิสัมพันธ์กับเหตุการณ์ต่างๆ เป็นประสบการณ์สำคัญที่ทำให้ได้เรียนรู้สิ่งที่ดีและไม่ดี เท่าเทียมกันอยู่แล้ว ส่งผลให้นิสิตทุกระดับชั้นปี มีการดำเนินภารกิจต่างๆ อย่างเท่าเทียมกัน และมีแรงจูงใจในการที่จะสำเร็จการศึกษาทุกระดับชั้นปีเท่าเทียมกัน จึงทำให้นิสิตทุกชั้นปี มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านจิตใฝ่รักการแสวงหาความรู้ ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล ด้านการพึ่งตนเอง ด้านทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านทักษะด้านการเรียนรู้ และด้านทักษะการใช้ภาษา ไม่แตกต่างกัน ตลอดทั้งมีทักษะ

ในด้านการเรียนรู้เพิ่มขึ้นอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เช่นเดียวกับ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543: 24) กล่าวว่า มีความจำเป็นต้องเปลี่ยนค่านิยมของคนในสังคมให้รักการเรียนรู้ตลอดชีวิต มากกว่าความบันเทิง รักการแสวงหา ข้อมูลมากกว่ารอรับข้อมูลข่าวสาร เช่น ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล และทักษะด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ลักษณะดังกล่าว เป็นความสามารถด้านพุทธิพิสัยในระดับการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมิน ซึ่งอยู่สูงกว่าระดับนำไปใช้ ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม มีความซับซ้อน ดังนั้นลักษณะดังกล่าวในลักษณะสูงจำเป็นต้องเรียนรู้และฝึกฝนเพื่อพัฒนาความคิดในทุกระดับชั้นปี สอดคล้อง กับ สมัคร ภูมิเขต (2551: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักสูตร การศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี ที่ศึกษาในชั้นปี ที่ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งแตกต่างจาก กิตติศักดิ์ กอรั้อย (2550: บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ บทบาทในการทำงาน ด้านกระบวนการการทำงานเป็นทีมและด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกทีม จำแนกตามตัวแปร เพศ ชั้นปี คณะวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถานภาพการพักอาศัย ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบทบาทในการทำงาน และด้านกระบวนการทำงานเป็นทีม มีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

2.3 นิสิตศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกันมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็น กระบวนการ สอดคล้องเลือกรับนิสิต ซึ่งผู้ที่ได้คะแนนสูงๆ ย่อมหมายถึง กลุ่มเก่งและมีสิทธิ์ที่จะเลือกเรียนในกลุ่มสาขา ที่เป็นความต้องการของตลาด และความรารถของสังคม หรืออาจเป็นเพราะกระบวนการเรียนการสอน ต่างกันของแต่ละกลุ่มสาขาวิชาไม่เหมือนกัน และนิสิตในแต่ละสาขาวิชา มีความสามารถในการคิด เจตคติ และทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ แตกต่างกัน การแบ่งกลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา เป็นการแบ่งกลุ่ม ของสาขาวิชาโดยอาศัยเกณฑ์พิจารณาจากหลักสูตรของแต่ละคณะ ดังนั้นในแต่ละกลุ่มสาขาวิชา จึงมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ในด้านหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย รายวิชา เนื้อหาวิชา การจัดการการเรียน การสอน และส่งผลให้กระบวนการหล่อหลอมนิสิตของ แต่ละกลุ่มสาขาวิชาให้มีความแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านจิตใ้รักการแสวงหาความรู้ ด้านการพึ่งตนเอง ด้านทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านทักษะด้านการเรียนรู้และด้านทักษะการใช้ภาษา แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สาขาวิชาที่ต่างกัน ย่อมมีการจัดกระบวนการเรียน การสอนต่างกัน และนิสิตในแต่ละสาขาวิชา มีความสามารถในการคิด เจตคติ และทักษะการเรียนรู้ ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ แตกต่างกัน การแบ่งกลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา เป็นการแบ่งกลุ่มของสาขาวิชา โดย

อาศัยเกณฑ์พิจารณาจากหลักสูตรของแต่ละคณะ ดังนั้นในแต่ละกลุ่มสาขาวิชาจึงมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ในด้านหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย รายวิชา เนื้อหาวิชา การจัดการการเรียนการสอน และส่งผลให้กระบวนการหล่อหลอมนิสัยของ แต่ละกลุ่มสาขาวิชาให้มีความแตกต่างกัน ดัง ที่วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530: 59 – 60) กล่าวว่า องค์ประกอบด้านการเรียนการสอน ความรู้ของผู้สอน บรรยากาศการเรียนการสอน จะเป็นตัวส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาการของนิสิตให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้น บุคลิกภาพ และอุปนิสัยของนิสิตที่ศึกษาสาขาวิชาต่างกันก็มีส่วนทำให้นิสิตมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตแตกต่างกันด้วย ดังที่ พสชนัน นิรมิตไชยพันธ์ (2549: 84) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ศึกษาในกลุ่มสาขาที่แตกต่างกัน มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับที่ .01 โดยผลการวิจัยทั้ง 2 ขึ้นปรากฏผลว่า นิสิตกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีการใช้เวลาด้านการเรียน และมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงกว่ากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ นอกจากนี้ อรพินทร์ สันติชัยอนันต์ (2549: 122 – 123) ศึกษาเรื่อง คุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตจากสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า นิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกันจากสถาบันอุดมศึกษาทั้งรัฐและเอกชน มีคุณธรรมและจริยธรรมด้านความใฝ่รู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยนิสิตกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีคุณธรรมจริยธรรมด้านความใฝ่รู้สูงกว่ากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ส่วนด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล ไม่พบความแตกต่าง อาจเป็นเพราะนิสิตทุกกลุ่มสาขาวิชาเมื่อก้าวเข้าสู่รอบรั้วของการศึกษาระดับอุดมศึกษาย่อมเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ครองตนสู่ความเป็นผู้ใหญ่ มีความคิดและมองกาลไกลมุ่งเป้าไปสู่อนาคตเพื่อประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตของตนเองเหมือนกัน ทุกกลุ่มสาขาวิชา เหตุนี้จึงทำให้นิสิตมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตด้านนี้ไม่แตกต่างกัน

2.4 นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีลักษณะของผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมด้านการเรียนที่ต่างกัน โดยผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงย่อมมีแนวโน้มการเรียนดีอยู่แล้ว เช่น ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน การแบ่งเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย มีการรังสรรค์เวลาที่เหมาะสมในการศึกษาเล่าเรียน มีเวลาเพื่อทบทวนบทเรียน มีความพยายาม และความสนใจ ในด้านต่างๆ มากกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ระดับปานกลาง สอดคล้องกับ อรพินทร์ สันติชัยอนันต์ (2549: 124) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การศึกษาคุณธรรม และจริยธรรมของนิสิตสถาบันอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า นิสิตจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีคุณธรรมและจริยธรรมด้านความใฝ่รู้สูงกว่านิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนปานกลางและต่ำ และนิสิตนักศึกษาที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางมีคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความความใฝ่รู้สูงกว่านิสิตนักศึกษาที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตด้านทักษะการใช้ภาษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ คือ ด้านจิตใจรักการแสวงหาความรู้ ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล ด้านการพึ่งตนเอง ด้านทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล และด้านทักษะด้านการเรียนรู้ ไม่พบความแตกต่าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความรู้ด้านทักษะการใช้ภาษาโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ มักเป็นตัวชี้วัดความอ่อนและเก่งทางด้านการศึกษาได้ในอีกด้านหนึ่ง โดยเฉพาะผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูง ย่อมจะมีความรู้หรือทักษะทางด้านการใช้ภาษาดีกว่ากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่อยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้หรืออาจเป็นเพราะการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษามีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่มุ่งเนื้อหามากกว่าการแสวงหาความรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอยู่กับเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ ผู้สอบที่ได้คะแนนมาก คือ ผู้ที่สามารถจำเนื้อหาได้มาก ไม่ใช่ผู้ที่สามารถแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและได้คิดวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งได้ จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาไม่ส่งผลต่อการมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตในหลายๆ ด้าน ดังที่ จรัส สุวรรณเวลา (2545: 11) กล่าวว่า หลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาเน้นเนื้อหาสาระที่เพิ่มมากขึ้น หลักสูตรแน่นมากจนไม่เหลือเวลาให้ผู้เรียนได้คิด นิสิตนักศึกษาจึงมุ่งที่จะท่องจำและเรียนเพื่อสอบผ่าน เมื่อผ่านแต่ละวิชาก็พยายามลืม เพื่อที่จะบรรจุเนื้อหาของวิชาใหม่แทน นอกจากนี้ เภนฑ์ที่ใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษากับการวัดลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตก็มีความแตกต่างกัน โดยเกณฑ์ในการการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ใช้ผลการสอบวัดความรู้ตามเนื้อหาวิชาเป็นหลัก อาจมีการให้ศึกษาเพิ่มเติมแต่มีส่วนน้อยมาก ดังที่ แคนดี ครีเบิร์ต และ โอลีเยรี่ (Candy; Crebert; & Oleary. 1994: 149 – 150) เสนอว่า การประเมินผลในระดับอุดมศึกษา ที่สอดคล้องกับการพัฒนาลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ควรเป็นการประเมินสิ่งที่เรียนรู้ ไม่ใช่ประเมินความมากน้อยของความรู้ และคะแนนมีความสำคัญน้อยกว่าผลลัพธ์ ที่ผู้เรียนได้รับจากกระบวนการเรียนรู้ ส่วน อัมพา ซองทุมมินทร์ (2542: 91) ศึกษาเรื่องเจตคติต่อกิจกรรมนิสิตของสถาบันราชภัฏอุดรธานี พบว่า คะแนนเฉลี่ยสะสม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อกิจกรรม นิสิตอาจเป็นเพราะนิสิตที่มีผลการเรียนดีนั้นมีความมั่นใจว่าสามารถเรียนควบคู่ไปกับการทำกิจกรรมได้ เพราะกิจกรรมจะมีส่วนช่วยในการผ่อนคลายความเครียดหลังจากการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

จากการวิจัยนิสิตมีค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตที่สูง ซึ่งอาจเป็นเพราะนิสิตที่เข้ามาเรียนในวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความใฝ่รู้ที่จะเรียนรู้งานที่ตนเองพัฒนาตนเองอยู่แล้ว เหตุเพราะแต่ละคนที่จะได้รับโอกาสเข้ามาเรียนในวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนั้นต้องผ่านการคัดสรรค้จากการทดสอบที่มีการแข่งขันค่อนข้างสูงอยู่แล้ว จึงทำให้นิสิตได้คะแนนเฉลี่ยของความเป็นผู้มีลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีค่าที่สูง เมื่อพิจารณาทั้ง 6 คือ ด้านจิตใจรักการแสวงหาความรู้ ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล ด้านการพึ่งตนเอง ด้านทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านทักษะด้านการเรียนรู้ และด้านทักษะการใช้ภาษา ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ด้านจิตใจรักการแสวงหาความรู้ จากผลการวิจัยพบว่านิสิตมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตในด้านด้านจิตใจรักการแสวงหาความรู้อยู่ในระดับมาก แต่อย่างไรก็ตามพบว่า นิสิตบางคนยังมีปัญหาเกี่ยวกับการแสวงหาความรู้ เช่น ขาดการติดตามความเคลื่อนไหวของข้อมูล ข่าวสาร สาระความรู้ต่างๆ ในเรื่องของความอยากรู้ความอยากเห็น ขาดความกระตือรือร้นที่จะหาความรู้เพิ่มเติม เช่น การตั้งคำถามนอกประเด็นจากที่อาจารย์สอน ดังนั้นมหาวิทยาลัยและกลุ่มสาขาวิชาควรส่งเสริมให้นิสิตได้รับการส่งเสริมให้มีจิตใจรักการแสวงหาความรู้ผ่านการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย เปิดโอกาสจากคณาจารย์ให้นิสิตมีโอกาสซักถาม รวมไปถึงปลูกฝังให้เป็นผู้ที่รักในการเรียนรู้ กระตือรือร้นที่จะหาความรู้เพิ่มเติม สามารถคิดวิเคราะห์ ไม่เชื่ออะไรง่ายๆ ทำความเข้าใจกับข้อมูลได้อย่างรอบด้าน และรู้จักประเมินตนเอง เพื่อเพิ่มเติมให้นิสิตมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการแสวงหาความรู้ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.2 ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตในด้านวิสัยทัศน์กว้างไกลอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามการนำความรู้ไปใช้อย่างสร้างสรรค์ และปรับปรุงแก้ไขสิ่งต่างๆ และการบูรณาการเชื่อมโยงความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ ก็เป็นสิ่งที่สถาบันควรส่งเสริมให้นิสิตฝึกปฏิบัติให้มากๆ ควรปลูกฝังและผลักดันให้นิสิตโดยปลูกฝัง และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยเน้นย้ำให้นิสิตเป็นผู้ที่มีความสามารถในการบูรณาการเชื่อมโยงความรู้ในสาขาต่างๆ จนสามารถระบุได้ว่าเหตุการณ์นั้นๆ เกี่ยวข้องกับความรู้ในสาขาใดบ้าง อธิบายเหตุการณ์โดยใช้ความเหมือน และความแตกต่างของความรู้จากสาขาต่างๆ ได้ นำความรู้ไปใช้อย่างสร้างสรรค์ นำความรู้ไปใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้น คำนึงถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการนำความรู้ไปใช้ และสามารถปรับวิสัยทัศน์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

1.3 ด้านการพึ่งตนเอง จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ในด้านการพึ่งตนเองอยู่ในระดับมาก ดังนั้นมหาวิทยาลัยและกลุ่มสาขาควรส่งเสริมให้นิสิตมีคุณลักษณะ รู้จักฝึกฝนลงมือปฏิบัติทำงานได้ด้วยตนเอง ปฏิบัติภารกิจต่างๆ โดยเต็มกำลังความสามารถของตน ใช้ ความรู้ ความสามารถของตนอย่างอิสระ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค สามารถจัดการภารกิจส่วนตัวได้ เช่น กำหนด จุดมุ่งหมายในการดำเนินชีวิตได้อย่างสอดคล้อง และเหมาะสมกับสภาพการณ์ กำหนดแผนสำหรับการปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการดำเนินชีวิตได้อย่างสอดคล้อง และเหมาะสมกับสภาพการณ์ กำหนดแผน สำหรับการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ ปฏิบัติภารกิจให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

1.4 ด้านทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ ตลอดชีวิตในด้านทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล อยู่ในระดับมาก แต่ทางมหาวิทยาลัยและกลุ่มสาขาวิชาควร ส่งเสริมให้นิสิตยังมีการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและเพิ่มทักษะการแสวงหาข้อมูล และทักษะการสรุป ความและขยายความ เพิ่มทักษะการตั้งคำถามให้ตรงประเด็นตรงกับที่ตนเองต้องการที่จะรู้ โดยจัดแหล่ง เรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ นิสิตสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูล และสารสนเทศที่มีคุณค่าได้ ฝึกให้นิสิต ตั้งคำถาม สรุปความ และขยายความจากข้อมูลที่มีสภาพการณ์ที่แตกต่างกัน

1.5 ด้านทักษะด้านการเรียน จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ในด้านทักษะด้านการเรียน อยู่ในระดับมาก แต่ตั้งนี้แล้วผู้มีส่วนได้ส่วนเสียควรปลูกฝังและผลักดันให้นิสิต มีลักษณะการเรียนให้มากกว่าที่เป็นอยู่ โดยชี้แนะช่องทางและการเข้าถึงวิธีการรับข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย ซึ่งจะทำให้นิสิตเลือกวิธีการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทได้หลากหลาย สามารถประยุกต์ใช้วิธีการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ จนสามารถจัดลำดับความสำคัญของความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตได้ รู้จักประยุกต์ใช้ความรู้ทั้งระดับพื้นฐาน และระดับนำไปปฏิบัติ ในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

1.6 ด้านทักษะการใช้ภาษา นิสิตมีลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตในด้านทักษะการใช้ ภาษา อยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามสถาบันและกลุ่มสาขาควร ใส่ใจและสนับสนุนในการเสริมทักษะ ทางด้านภาษาให้ครบองค์ อันประกอบไปด้วยการพูด การอ่าน การฟัง และการเขียน อีกทั้งจัดให้มีกิจกรรม เพื่อกระตุ้นให้นิสิตเห็นความสำคัญของภาษา ซึ่งเป็นสมบัติของชาติ รวมไปถึงเพิ่มขีดความสามารถให้ นิสิตติดตามข่าวสารทางปัญญาเพื่อเสริมความได้เปรียบทางด้านความหลากหลายของภาษาให้กับอนาคตของ ชาติทุกระดับการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาตัวแปรอื่นๆ เช่น พื้นฐานทางด้านครอบครัว อาชีพ เจตคติ ปัจจัยอื่นๆ ว่าปัจจัย หรือตัวแปรเหล่านั้นทำให้ลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตต่างกันมากน้อยเพียงใด

2.2 ควรมีการทำวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อเพิ่มองค์ความรู้ และ ความหลากหลายทางด้านระเบียบวิธีวิจัย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลมาลัย วิรัตน์เศรษฐสิน. (2553, 15 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย ณิชชาพัฒน์ รัตนเวชชาพัฒน์. ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- กรกช อัดตวิรียานภาพ. (2540). ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิติตกับการพัฒนาตนเองของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- กรมวิชาการ. (2540). การศึกษาศักยภาพของเด็กไทยในระยะที่ 1 (พ.ศ. 2540). กองวิจัยทางการศึกษา กรุงเทพฯ: กรมฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- กวีวุฒิ อเนกสิทธิกิจ. (2553, 15 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย ณิชชาพัฒน์ รัตนเวชชาพัฒน์. ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- การศึกษาไทย. (2547). 3 มาตรฐาน 11 ตัวบ่งชี้ เจริญขึ้นสำคัญ สร้างสังคมไทยในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ. ถ่ายเอกสาร.
- กิตติศักดิ์ กอรั้อย. (2550). พฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนิสิตปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2539). การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศักยภาพสู่ความสำเร็จ. สยามโพสต์. หน้า 5.
- . (2542). ทำอย่างไรลูกจึงใฝ่รู้ใฝ่เรียน. แม่และเด็ก. 22: 133 – 135.
- . (2543). บั้นสมองของชาติ. กรุงเทพฯ: ชักเชส มีเดีย.
- จรัส สุวรรณเวลา. (2539). รื้อปรับระบบสถาบันอุดมศึกษา กรณีศึกษา : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตต์ภิญญา ชุมสาย ณ อยุธยา. (2551). ลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีสุดท้าย. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จุฑามาส นนทะวงษ์. (2553). การเรียนรู้ตลอดชีวิต. สัมภาษณ์.
- เฉลิมเผ่า อจละนันท์. (2532). การศึกษาความต้องการกำลังคนในระดับอุดมศึกษา เพื่อกำหนดรูปแบบและภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ชุตินาถ โอฟาร์เลิศกุล. (2553, 14 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย นิชาพัฒน์ เวชชาพัฒนา. ทีมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง; และ อนุสรณ์ อรรถสิทธิ์. (2549). *ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถแห่งตนเป้าหมายและความเป็นไปได้ที่จะกระทำกับแรงจูงใจในการเรียน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เชิดศักดิ์ โฆมาสินธุ์. (2520). *การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- . (2549). *การวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และคณะ. (2530). *ปัจจัยทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดารณี พานทอง พาลุสุข. (2532). *ทฤษฎีการจูงใจ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธงชัย จะริรัมย์. (2551). *การสร้างแบบวัดสติสัมปชัญญะสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธนาภาสย์ พรหมน้อย. (2553, 15 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย นิชาพัฒน์ รัตนเวชชาพัฒนา.
- น้อยทิพย์ ลัมยิงเจริญ. (2547). *รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยวิธีการบูรณาการและกระบวนการกลุ่ม เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข และพัฒนาความมีวินัยด้านความรับผิดชอบต่อกลุ่มและใฝ่รู้ใฝ่เรียน*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา สำเร็จผล. (2547). *การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. (วิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญใจ ศรีสถิตยัณรากุล. (2543). *การพัฒนาดัชนีรวมของคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. (วิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- . (2545). *ประสานพลังเพื่อผลักดันการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้เกิดขึ้นจริง ในสหัสวรรษใหม่*. สอ. ประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2521). *การวัดและการประเมินผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2547). *การวัดประเมินการเรียนรู้(การวัดประเมินแนวใหม่)*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ปณิธาน วัฒนพานิชกิจ. (2548). *ความต้องการการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร*.
วิทยานิพนธ์. (การบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ประจักษ์ ก้อเจริญ. (2546, มกราคม – ธันวาคม). *ครอบครัวกับการส่งเสริมการ(ใฝ่)เรียนรู้ของเด็ก*.
สารนิเทศ สำนักวิทยบริการสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์.
- ประเทิน มหาพันธ์. (2536). *เลี้ยงลูกให้ถูกทาง*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ประเวศ วะสี. (2544). *ธรรมชาติหลากหลาย การศึกษาหลากหลาย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ.
- ประสาท อิศรปริดา. (2538). *สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา*. มหาสารคาม: นำอักษรการพิมพ์.
- พนม พงษ์ไพบูลย์; และคนอื่นๆ. (2546). *รวมกฎหมายการศึกษา*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- พรพรรณ อุทัยวี. (2544). *ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมใฝ่รู้ในนักศึกษาครู*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2553). สืบค้นเมื่อ 2 เมษายน 2553,
จาก <http://www.lunleekub.blogspot.com/2007/11/0001.html>.
- พลชนัน นิรมิตไชยนนท์. (2549). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (วิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2545). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: แฮ็ส ออฟ
เคอร์มีส์ท์.
- เพ็ญณี แนนรท. (2546). *รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัยเรื่อง: แนวทางการจัดศูนย์การเรียนรู้
ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: กรมการศึกษา
นอกโรงเรียนกระทรวงศึกษาธิการ.
- ไพศาล หวังพานิช. (2528). *การวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- มนัสวาสน์ โกวิทยา. (2543). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับการศึกษาตลอดชีวิต*. กรุงเทพฯ: ครูศาสตร์.
ถ่ายเอกสาร.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2554). *มศว. 60 ปี ศรีสง่ามหานคร*. สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2554,
จาก <http://www.swu60.swu.ac.th/home/Default.aspx>.
- . (2554). สืบค้นเมื่อ 27 พฤศจิกายน 2554, จาก
http://www.swu.ac.th/fac_dept.phpใ
- มาลี จุฑา. (2542). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: อักษรพัฒนา.

- มุกข์ดา ผดุงยาม. (2547). *ความสามารถในการเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักเรียนวัยรุ่น: การศึกษาโมเดลโครงสร้างเชิงเส้นและการประยุกต์เพื่อการพัฒนาวัยรุ่น*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ยุพิน จงเจริญทรัพย์. (2546). *ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ยุวดี อินชัยเทพ. (2541, เมษายน). *การสร้างแรงจูงใจในการเรียนสำหรับนักศึกษา กศน. การศึกษานอกโรงเรียน*. 1(5): 35 – 39.
- ระวีวรรณ พันธุ์พานิช. (2532). *เอกสารประกอบการสอบการวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รุ่งทิwa แยมรุ่ง. (2553, 19 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย ณิชาพัฒน์ รัตนเวชชาพัฒน์. ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. สืบค้นเมื่อ 27 พฤศจิกายน 2554, จาก <http://www.ombudsman.go.th/10/documents/law/Constitution2550.pdf>.
- ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วรรณิ์ แกมเกตุ. (2546). *การวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินผู้เรียน*. ใน *การประเมินผลการเรียนรู้ใหม่*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณิ์ ลิ้มอักษร. (2543). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วรรณมล เสนาะคำ. (2553, 14 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย ณิชาพัฒน์ รัตนเวชชาพัฒน์. ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วารารณณ์ ขวัญกิจโสโรช. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงโรงเรียนไทยบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ กรุงเทพมหานคร*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิญญา วิศาลาภรณ์. (2540). *การวิจัยทางการศึกษา หลักการและแนวทางปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ต้นอ่อนแกรมมี.
- วัฒนา สุทธิพันธุ์. (2553, 19 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย ณิชาพัฒน์ รัตนเวชชาพัฒน์. ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2530). *งานบุคคลากรนิสิตนักศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิรัช ต้นศิริ. (2539, มกราคม – เมษายน). การจัดระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างไร. *วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์*. 11 (1): 9 – 15.
- วิรัช วรรณรัตน์. (2532). *การตรวจคุณภาพเครื่องมือในการวัดผลและการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศิริชัย รินทะราช. (2553). *การพัฒนาตัวบ่งชี้สิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต*. ดุษฎีนิพนธ์ปร.ด. (สิ่งแวดล้อมศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2533). *วิทยาศาสตร์กับการแก้ปัญหา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- สนอง โลหิตวิเศษ. (2544). *ปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมชาย ฐานวุฑโฒ, พระภิกษุ. (2533). *มงคลชีวิตฉบับธรรมทายาท*. กรุงเทพฯ: วิกิแกนส์.
- สมบุญรณ์ ผุยดี. (2547). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เวลากับการพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมัคร ภูเขต. (2551). *ความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปริญญานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม 2545*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- . (2543). *รายงานสรุปการสัมมนาเรื่อง ยุทธศาสตร์การเรียนรู้ตลอดชีวิต*. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ.
- . (2543). *รายงานสรุปผลการสัมมนานโยบายส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตของประเทศไทย*. สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2545). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. (2539). *การพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *การก้าวสู่ประชาคมอาเซียน : กลุ่มยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศ ศูนย์พัฒนาการศึกษาระหว่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. (2540). *ปรัชญาในวรรณคดีสมัยสุโขทัย*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุนทร สุทองหล่อ. (2542). *ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุนันท์ ศลโกสุม. (2525). *การวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุนิสา ละวรรณวงษ์. (2543). *ปัจจัยคัดสรรคที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษากลุ่ม สถาบันราชภัฏ เขตภูมิภาคศาสตร์ตะวันตก*. ปรินญาณิพนธ์ คม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุปาณี สนธิรัตน์. (2530). *วิธีเพิ่มสมรรถภาพในการเรียน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุมาลี สังข์ศรี. (2544). *รายงานการวิจัย การศึกษาตลอดชีวิตเพื่อสังคมไทยในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- . (2544, มิถุนายน). *บทบาทหน้าที่ของสตรีชนบทในการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต*. *วารสารการศึกษานอกโรงเรียน*.
- สุรพล พะยอมแย้ม. (2540). *พื้นฐานทางจิตวิทยาเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุวพิชญ์ อธิมุตติกุล. (2553, 16 ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย ณิชชาพัฒน์ รัตนเวชชาพัฒน์. ทีมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เสาวนีย์ กานเดชารักษ์. (2542, กรกฎาคม – ธันวาคม). *วิทยาลัยคริสเตียน. สอนอย่างไรให้ไม่รู้*.
- หทัยทิพย์ ภาคอินทรีย์. (2545). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อดุลย์ วิริยเวชกุล. (2552). *ปรัชญาการอุดมศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- อนันต์ ศรีโสภา. (2524). *การวัดและประเมินผลทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- อรพินทร์ ชูชม. (2545). *เอกสารสอนวิชา วป 502 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดทางพฤติกรรมศาสตร์*.
กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรพินทร์ สันติชัยอนันต์. (2549). *การศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิต นักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. ปรินญาณีพันธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัฉรา สุขารมณ. (2537). *พื้นฐานทางจิตวิทยาของการศึกษา*. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัมพา ชองทุมมินทร์. (2542). *เจตคติต่อกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา สถาบันราชภัฏ
อุดรธานี*. ปรินญาณีพันธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อารี พันธุ์มณี. (2546). *จากการสอนสู่การจุดประกายความใฝ่รู้: การศึกษา กทม. 26(1)*.
- อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน. (2532). *การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดลักษณะผู้เรียน*. กรุงเทพฯ:
พันธ์พิพพลิชซิ่ง.
- อุ้นตา นพคุณ. (2543). *การศึกษาตลอดชีวิตในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ครูศาสตร์.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2544). *สร้าง EQ. ให้ลูกคุณ*. กรุงเทพฯ: ชันดำการพิมพ์.
- American College of Health care Executive. (2001, July). *2001 – 01 Directory of Fellowships
in Health Services Administration Using adult Lifelong Learning Concepts*. (Online).
Available: <http://www.ache.org.pdf>.
- Anastasi, Anne. (1968). *Psychological Testing*. New York: McGraw Hill.
- Candy, Philip C; Crebert, Gay; & O'Leary, Jane. (1994). *Developing Lifelong Learners Through
Under Graduate Education*. Australian Government Publishing Service. Retrieved
August 17, 2005, from <http://www.dest.gov.au/Sectors/training>.
- Cobb, S. (1976, January). Social Support as Moderation of Life Stress. *Psychosomatic Medicine*.
38(1): 300 – 314.
- Commission of the European Communities. (2005). *Proposal for a Recommendation of the
European Parliament and of the Council on Key Competences for Lifelong Learning*.
Retrieved July 15, 2006, form <http://www.europa.eu.in/eur-lex/en/com>.
- Cropley, A, J. (1977). *Lifelong Education: A Psychological Analysis*. Oxford: Pergamon Press.
- Dave, R. H. (1976). *Foundation of Lifelong Education*. UNESCO Institute for Education.
Oxford, England: Pergamon Press.

- De witt, Thomas. (2001). *Can We Train a Lifelong Learner : Archives of Pediatric & Adolescent Medicine*. form <http://www.archpedi.ama-assn.org>.
- Elliott, Geoffrey. (1999). *Lifelong Learning : The Politics of The New Learning Environment*. London and Philadelphia,England Jessica: Kingsley Publishes.
- Evers, Frederick T.; Rush, James C.; & Berdrow, Iris. (1998). *The Bases of Competence Skill for Lifelong and Employability*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Ferguson, G..A. (1981). *Statistical Analysis in Psychology and Education*. New York: McGraw Hill.
- Fraser, Judith Ann. (1997). *Lifelong Learning and Better Learning for just Another Activity. A Case Study of the Perspective of a Teacher-Librarian and Classroom Teachers Towards a Resource Center In a Secondary School*. Master Thesis. M.Ed. (Education, Curriculum and Instruction). Canada: Graduate School. Queen's University at Kingston (Canada). Photocopied.
- Frey, Muureen A. (1989). *Social Support and Health : A Theoretical Formulation Derived from King's Conceptual Framework*. Nursing Science Quarterly. 2: 138 - 148.
- Frigo, Tracey. (2001, July). *Improving the Foundation for Lifelong Learning in Secondary School*. Australian Council for Educational Research. (Online). Retrieved July 28, 2001, from Available:<http://www.library.cqu.edu.au/conference/2000/papers/frigo.html>.
- Galbraith, Michael. W. (2001, July). *Community-Based Organizations and The Delivery of Lifelong Learning Opportunities*. (Online). Available: <http://www.ed.gov/pubs/PLLIconf95/comm..html>. Retrieved July30, 2001.
- Gronlund, Noman E. (1981). *Measurement and Evaluation in Teaching*. 4th ed. New York: MacMillan.
- Hasan, Abrar. (1996). Lifelong Learning. *International Encyclopedia of Adult Education and Training*.
- . (2001). Lifelong Learning : A Monitoring Framework and Trends in Participation. In *International Handbook of Lifelong Learning (Part One)*. pp 379 – 401. Aspin, David. The Netherlands: Kluwer Academic.
- Hayes, Elizabeth R.; & Darkenwald, Gorden G. (1990, Spring). Attitudes toward Adult Education: An Empirically-Based Conceptualization. *Adult Education Quarterly*. 40(3): 158 – 168.

- House, J. S. (1981). The Nature of Social Support. In *M.A. Reading (ED) Work Stress and Social Support*. Philadelphia: Addison Wesley.
- Hummell, Charles. (1988). *School Textbooks and Lifelong Education : Analysis of School Textbooks from Three Countries*. Hamburg: UNESCO Institute for Education.
- Husen, Thosten; & Postlethwaite, T. Neville. (2001, July). *Lifelong Learning* . Oxford: Pergamon.
- Jacobson, David E. (1986, September). Type and Timing of Social Support. *Journal of Health and Social Behavior*. 27: 252.
- Kemp, David. (1998, March). *Pathways and Priorities for Lifelong Learning. Speech to UNESCO Conference on Education for the 21 Century in the Asia-Pacific Region*. (Online). Available: <http://www.detya.gov.au/archive/ministers/Kemp>.
- Knapper, Christopher K.; & Cropley, Arthur J. (2000). *Lifelong Learning In Higher Education. Third-Edition*. London: Kogan Page.
- Knowles, M. S. (1980). Lifelong Learning : Changes in Social Skills. In *The International Encyclopedia of Education Research and Studies*, V. 5. pp. 3081 – 3082.
- Learning Australia. 2001). Retrieved July 21, 2001, from <http://www.ala.asn.au/III/g8.htm>.
- Livneh, Chery. (1988, Spring). Characteristics of Lifelong Learners in the Human Services Professions. *Adult Education Quarterly*. 38(3): 149 – 159.
- Livneh, Chery; & Livneh, Hamuch. (1989). Factors Differentiating High and Low Participants. in *Lifelong Learning*. Vol. 48 pp.637 – 646.
- Lock, Edwin; & Latham, GARY P. (2002, September). Building a Practically Useful Theory of Goal Setting and Task Motivation. *American Psychologist*. 57(9): 705 – 717.
- Mabel, William H. (2002). *Lifelong Learning at it Best : Innovative Practice in Adult Credit Program*.
- Marra, Rose M.; et al. (1992, 10 – 13 November). Lifelong Learning : A Preliminary Look at the Literature in View of Ec 2000. 29 ASEE/IEEE Frontiers in Education Conference. *San Juan, Puerto Rico*. pp.11a1 – 7 – 11a1 – 12.
- McGhee, Pual E.; & Crandall, Virginia C. (1968). Beliefs in Internal External control of Reinforcements & Academic Performance. *Child Development*. 39: 92 – 93.

- Medel-Anonuevo, Carolyn; et al. (2001). *Revisiting Lifelong Learning for the 21 Century*. UNESCO Institute for Education.
- Nunnally, Jam C. Lewis. (1964). *Education Measurement and Evaluation*. New York: McGraw – Hill Book.
- Oddi, Lorry F. (1986). Development and Validation of an Instruction to Identify Self-directed Continuing Learners. *Adult Education Quarterly*.
- Pender, N. J. (1987). *Health Promotion in Nursing Practice*. 2nd ed. California: Appleton and Lange.
- Plano ISD Lifelong Learner Traits. (2001, July). Retrieved July, 16, 2001, from <http://www.k-12.pisd.edu/currInst/IC/lifelong.htm>.
- Poilio, H.; & Beck, H. (2000). When the Tail Wags the Dog : Perception of Learning and Grade Orientation in, and by, Contemporary College Student and Faculty. *The Journal of Higher Education*. 71(1): 84 – 103.
- Pryor, W. Brandt. (1990, Spring). Predicting and Explaining Intentions to Participate in Continuing Education : An Application of the Theory of Reasoned Action. *Adult Education Quarterly*. 40 (3): 146 – 147.
- Rodgers, R. (1990). *Recent Theories and Research Underlying Student Development*. In *College Student Development : Theory and Practice for the 1990s*. Alexandria: American College Personnel Association.
- Rotter, Julian B. (1982). Generalized Expectancies for Internal Versus External Control of Reinforcement. *The Development and Applications of Social Learning Theory*. pp. 169 – 283.
- Rubenson, K. (1989). Adult Education Research. *Lifelong Education for Adults : An International Handbook*. Edited by Colin J. Titmus. Oxford: Pergamon Press. pp. 507 – 512.
- Sam, Brook Sally. & Stewart, jim. (2011). *Influencing Factors on Lifelong Learning and HRD Practice: Comparison of Seven European Countries*. Retrieved July21, 2001, from <http://www.Leeds.ac.uk/educol/documents/000001160.htm>
- Schaefer, C.; Coyne, J.C.; & Lazarus, R.S. (1981). The Health-Related Function of Social Support. *Journal of Social Indicator Research*. 27: 246 – 269 .
- Smith, Jim; & Spuring, Andrea. (1999). *Lifelong Learning Riding the Tiger*. London: Cassell.

- Solomon, D; & Oberlander, M.I. (1974). *Locus of Control in the Classroom in Psychological Concepts in the Classroom*. New York: Harper and Row.
- Strickland, B.R. (1977). *Internal-External Control of Reinforcement in Personality Variables in Social Behavioral*. New York: John Wiley and Son.
- Tilden, V.P. (1985, June). Issues of Conceptualization and Measurement of Social Support in the Construction of Nursing Theory. *Research in Nursing and Health*. 8: 199 – 206.
- Troits, P.A. (1986). Social Support as Coping Assistance. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*. 54: 416 – 423.
- Weiner, Bernard. (1992). *Human Motivation: Metaphors, Theories, and Research*. Eric Accession. NO. ED440889.
- Yamane, Taro. (1967). *Statistics; an Introduction Analysis*. New York: Harper & Row.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจคุณภาพของแบบสอบถาม

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

เรื่อง ลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

รองศาสตราจารย์ ดร.สมบุญ ชิตพงศ์

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

อาจารย์ ดร.สุวพร ตั้งสมวรวงษ์

อาจารย์ประจำ

สาขาวิชาการอุดมศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รองศาสตราจารย์ ดร.นางอัจฉรา วัฒนางรงค์

อาจารย์ประจำ

สาขาวิชาการอุดมศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ ดร.นางจารุวรรณ สกุลคู

อาจารย์ประจำ

สาขาวิชาการอุดมศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ ดร.จิตต์ภิญญา ชุ่มสาย ณ อยุธยา

อาจารย์พิเศษ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำปฏิญานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต เรื่อง ลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจลักษณะความเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ของนิสิตระดับปริญญาตรี ทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย จิตใจรักการแสวงหาความรู้ วิสัยทัศน์กว้างไกล การพึ่งตนเอง ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ทักษะด้านการเรียนรู้ และทักษะการใช้ภาษา
3. ขอให้ท่านตอบข้อคำถามทุกข้อให้ตรงกับความคิดเห็นที่แท้จริงของท่าน คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้บริหาร คณาจารย์และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่จะใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและแผนงานการบริหารจัดการ ที่จะนำไปสู่การปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย เพื่อให้มีประสิทธิภาพที่เอื้อต่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพต่อไป โดยแบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้.-
 - ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนิสิตมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) ได้แก่ สถานภาพ ชั้นปีที่ศึกษา กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี 6 ด้าน ประกอบด้วย จิตใจรักการแสวงหาความรู้ วิสัยทัศน์กว้างไกล การพึ่งตนเอง ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ทักษะด้านการเรียนรู้ และทักษะการใช้ภาษา

ตอนที่ 1 สถานภาพของนิสิตที่ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดอ่านข้อความข้างท้ายแล้วเขียนเครื่องหมาย ใน หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพที่เป็นจริงของท่าน ดังต่อไปนี้

1. เพศ

เพศชาย

เพศหญิง

2. ชั้นปีที่ศึกษา

นิสิตชั้นปีที่ 1

นิสิตชั้นปีที่ 2

นิสิตชั้นปีที่ 3

นิสิตชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า

3. กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา จำแนกเป็น

วิทยาศาสตร์สุขภาพ

คณะแพทยศาสตร์

คณะทันตแพทยศาสตร์

คณะเภสัชศาสตร์

คณะพยาบาลศาสตร์

คณะสหเวชศาสตร์

คณะพลศึกษา

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

คณะวิทยาศาสตร์

คณะวิศวกรรมศาสตร์

กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์

คณะศิลปกรรมศาสตร์

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง มากกว่า 3.00 ขึ้นไป

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง (2.01 – 3.00)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ 2.00

ตอนที่ 2_ แบบสอบถามลักษณะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี

คำชี้แจง: โปรดพิจารณาข้อความในแต่ละข้อความแล้วเขียนเครื่องหมาย () ลงในช่องระดับพฤติกรรมที่ท่านปฏิบัติโดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

คะแนน	5	หมายถึง	ตรงกับระดับพฤติกรรมที่ท่านปฏิบัติในระดับมากที่สุด
คะแนน	4	หมายถึง	ตรงกับระดับพฤติกรรมที่ท่านปฏิบัติในระดับมาก
คะแนน	3	หมายถึง	ตรงกับระดับพฤติกรรมที่ท่านปฏิบัติในระดับปานกลาง
คะแนน	2	หมายถึง	ตรงกับระดับพฤติกรรมที่ท่านปฏิบัติในระดับน้อย
คะแนน	1	หมายถึง	ตรงกับระดับพฤติกรรมที่ท่านปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

คุณลักษณะจิตใ้รักการแสวงหาความรู้	ระดับพฤติกรรม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ข้าพเจ้าตระหนักว่าการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ประโยชน์และทำให้ชีวิตดีขึ้น					
2. ข้าพเจ้าสนใจศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของตนให้ดียิ่งขึ้น					
3. ข้าพเจ้าเห็นด้วยว่าการเรียนรู้มีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องทำอย่างต่อเนื่อง					
4. ข้าพเจ้าชอบการศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ					
5. ข้าพเจ้าสนใจติดตามหาวิธีเข้าไปแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ					
6. ข้าพเจ้าศึกษาบทเรียนล่วงหน้าก่อนเข้าห้องเรียน					
7. เมื่อพบว่าฟังอาจารย์บรรยายแล้วยังไม่ค่อยรู้เรื่อง ข้าพเจ้าจะค้นคว้า ศึกษา กับเพื่อน มาช่วยเสริมการเรียนรู้					
8. ข้าพเจ้าทบทวนสิ่งต่างๆ ที่ได้เรียนรู้					
9. ข้าพเจ้าทำการตรวจสอบความรู้จากการอ่าน หรือเรียนในชั้นเรียน โดยนำไปทดลองทำด้วย					
10. ข้าพเจ้าเมื่อไปฝึกงาน หรือศึกษาดูงาน จะสังเกตสิ่งต่าง ๆ นอกเหนือจากที่วิทยากร แนะนำ					
11. ข้าพเจ้าปรับวิธีเรียนรู้ให้เหมาะกับเนื้อหาของแต่ละวิชาด้วย					
12. ข้าพเจ้าติดตามความเคลื่อนไหวของข้อมูล ข่าวสาร สาระความรู้ต่างๆ ผ่านทางทีวี/วิทยุ					
13. การเรียนในชั้นเรียนอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะทำให้ข้าพเจ้า มีความรู้อย่างลึกซึ้ง					
14. ข้าพเจ้าใช้อินเตอร์เน็ตช่วยทดแทนสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนได้เมื่อ มีความจำเป็น					
15. ข้าพเจ้าบอกได้ว่า ความรู้เรื่องใดบ้างที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้ดีขึ้น					

คุณลักษณะวิสัยทัศน์กว้างไกล	ระดับพฤติกรรม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ข้าพเจ้าสามารถจำแนกได้ว่าการเกิดภาวะโลกร้อนเกี่ยวข้องกับความรู้ในสาขาใดบ้าง					
2. ข้าพเจ้าสามารถใช้ความรู้ในสาขาต่างๆเพื่ออธิบายเรื่องสถานการณ์ราคาน้ำมันแพง					
3. ข้าพเจ้านำความรู้เกี่ยวกับการประหยัดพลังงานมาใช้ในครอบครัว					
4. ก่อนนำความรู้ไปใช้นั้น ข้าพเจ้าจะพิจารณาว่าไม่ก่อให้เกิดผลเสียแก่ตน ผู้อื่น และสภาพแวดล้อม					
5. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะตรงกับสิ่งที่ข้าพเจ้าคาดคะเนไว้					
6. ข้าพเจ้ามีการวางแผนการทำงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหรือสิ่งที่ต้องการ					
7. ข้าพเจ้าเตรียมความพร้อมในทุกด้านเพื่อเตรียมรับเหตุการณ์ล่วงหน้าได้ดี					
8. ข้าพเจ้าปรับความคิดความเชื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง					
9. เมื่อประสบเหตุการณ์ที่ไม่ดีในชีวิต ข้าพเจ้าจะมองหาโอกาส แก้ไขปรับปรุงมากกว่าอยู่เฉยๆ					
10. ข้าพเจ้าสามารถปรับวิสัยทัศน์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้ดี					
11. ข้าพเจ้าสามารถนำความรู้ที่มี ไปใช้ได้ถูกต้อง และแม่นยำ					
12. ข้าพเจ้านำความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ไปใช้ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น					
13. ข้าพเจ้านำความรู้ที่ได้จากการศึกษา ไปใช้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์					

คุณลักษณะการพึ่งตนเอง	ระดับพฤติกรรม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เมื่อกระทำสิ่งใด ข้าพเจ้าจะพยายามกระทำด้วยตนเอง จนกว่าจะประสบความสำเร็จ					
2. ข้าพเจ้าไม่ชอบขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นง่ายๆ					
3. ข้าพเจ้าเลือกกระทำในสิ่งที่ตรงกับความรู้ความสามารถของตน.....					
4. ข้าพเจ้าไม่ตัดสินใจทำตามคำแนะนำของบุคคลอื่น ถ้าตนเองยังไม่ได้พิจารณาให้รอบคอบ					
5. เมื่อมั่นใจว่าได้ใช้กำลังความสามารถทำงานเต็มที่แล้ว แต่ยังไม่สำเร็จ ข้าพเจ้าก็ยังไม่ย่อท้อง่ายๆพยายามหาวิธีการอื่นต่อไป.....					
6. ข้าพเจ้ามีวิธีการสร้างกำลังใจให้ตนเองเมื่อไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง					
7. ข้าพเจ้ามีจุดมุ่งหมายในการดำเนินชีวิตภายหลังสำเร็จการศึกษาที่เหมาะสมและเป็นไปได้					
8. ข้าพเจ้ากำหนดขั้นตอนวิธีการทำงานเพื่อให้สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายในการทำงาน					
9. ข้าพเจ้าดำเนินตามแผนหรือขั้นตอนการทำงานที่ได้กำหนดไว้จนบรรลุจุดมุ่งหมาย					
10. ข้าพเจ้ามีการวางแผนการเรียนทั้งระยะสั้น และระยะยาว					
11. ข้าพเจ้าวางแผนการปฏิบัติงานล่วงหน้า เพื่อให้การปฏิบัติงานผิดพลาดน้อยที่สุด					
12. ข้าพเจ้าทำงานที่อาจารย์มอบหมาย ด้วยตัวเอง					
13. ข้าพเจ้าสามารถแก้ไข หรือรับมือกับปัญหาเฉพาะหน้าได้					
14. ข้าพเจ้าเป็นคนเริ่มต้นทำสิ่งใดแล้วต้องทำให้สำเร็จ					
15. ข้าพเจ้าชอบทำงานด้วยความคิดของตนเอง					

คุณลักษณะทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล	ระดับพฤติกรรม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. นอกจากแหล่งข้อมูลในห้องสมุดแล้ว ข้าพเจ้ายังรู้จักแหล่งข้อมูลอื่นๆสำหรับใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วย					
2. ข้าพเจ้าสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ประกอบการทำรายงาน					
3. ในการเรียนรู้ที่ผ่านมา ข้าพเจ้าได้ค้นคว้าหาข้อมูลและสารสนเทศต่างๆจากแหล่งข้อมูลมากกว่า 1 แหล่ง					
4. การสืบค้นความรู้ใดใด ข้าพเจ้าจะตรวจสอบความถูกต้องของความรู้จากแหล่งข้อมูลอย่างน้อย 2-3 แหล่ง					
5. เมื่อพบว่าข้อมูลจากแหล่งต่างๆไม่ตรงกัน ข้าพเจ้าจะเลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งที่มีการรับรองอย่างเป็นทางการ					
6. ข้าพเจ้ากำหนดทิศทาง จุดมุ่งหมายก่อนเริ่มดำเนินการค้นคว้าหาข้อมูล					
7. เหตุการณ์ที่ต้องการศึกษาเป็นอย่างไร เกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไร คือจุดมุ่งหมายที่ข้าพเจ้าใช้ในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล					
8. ข้าพเจ้าตั้งคำถามได้มีสาระตรงกับความอยากรู้ของตนเองและเพื่อนร่วมชั้น					
9. ข้าพเจ้าใช้คำถามสุภาพกับทุกคนไม่ว่าจะถามอาจารย์หรือเพื่อนในชั้นเรียน					
10. ข้าพเจ้าอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลกับเรื่องที่ต้องการศึกษาได้ถูกต้อง					
11. ข้าพเจ้าอ่านตำราแล้วสามารถรวบรวม จัดหมวดหมู่ของความรู้ในเรื่องต่างๆได้					
12. ข้าพเจ้าสรุปรวมข้อมูลที่ตนได้ศึกษาค้นคว้าเอง กับที่ได้รับทราบจากผู้อื่น					
13. ข้าพเจ้าสามารถแปลความหมายของข้อมูลที่แสดงเป็นตัวเลข กราฟ แผนภูมิ แผนภาพ ตาราง หรือข้อมูล					
14. ข้าพเจ้าจัดลำดับความสัมพันธ์ของข้อมูลต่างๆได้อย่างเหมาะสม					
15. ข้าพเจ้าศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ อินเทอร์เน็ต ผู้มีความรู้ หรือหน่วยงานที่ให้บริการด้านสารสนเทศต่างๆ					

คุณลักษณะทักษะด้านการเรียน	ระดับพฤติกรรม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนในชั้นเรียนอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะทำให้ มีความรู้อย่างลึกซึ้ง					
2. ข้าพเจ้าทำการตรวจสอบความรู้จากการอ่าน หรือเรียนในชั้นเรียน โดยนำไปทดลองทำด้วย					
3. เมื่อไปฝึกงานหรือ ศึกษาดูงาน ข้าพเจ้าจะสังเกตเห็นสิ่งต่างๆ นอกเหนือจากที่วิทยากรแนะนำ					
4. ข้าพเจ้าใช้อินเตอร์เน็ตช่วยทดแทนสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนได้เมื่อ มีความจำเป็น					
5. ข้าพเจ้าปรับวิธีเรียนรู้ให้เหมาะกับเนื้อหาของแต่ละวิชาด้วย					
6. เมื่อพบว่าฟังอาจารย์บรรยายแล้วยังไม่ค่อยรู้เรื่อง ข้าพเจ้าจะค้นคว้าเพิ่มเติม					
7. เมื่อเรียนจนถึงปัจจุบัน ข้าพเจ้าสามารถบอกได้ว่าวิชาใดมีความสำคัญสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงาน					
8. ข้าพเจ้าบอกได้ว่าความรู้เรื่องใดบ้างที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้ดีขึ้นอย่างชัดเจน					
9. ข้าพเจ้าใช้ความรู้พื้นฐานทางสังคมเพื่อช่วยในการปรับตัวในการเรียนรู้ และอยู่ในสังคม					
10. ข้าพเจ้านำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์เป็นแนวคิดใหม่ๆ เพื่อใช้ประโยชน์ในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น					
11. ข้าพเจ้าเลือกหาหนังสือที่อ่านเข้าใจง่าย มาช่วยเสริมการเรียนรู้					
12. ข้าพเจ้าทดลองการเรียนรู้แต่ละแบบ อย่างมีสติ รอบคอบ					
13. ข้าพเจ้าสามารถเลือกวิธีการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทได้					
14. ข้าพเจ้ารวบรวมความรู้ที่เรียนมาอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ					
15. ข้าพเจ้าเลือกใช้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาอธิบายปรากฏการณ์ธรรมชาติ					

คุณลักษณะทักษะการใช้ภาษา	ระดับพฤติกรรม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ข้าพเจ้าเขียนบรรยายเรื่องราวเป็นภาษาไทยให้ผู้อื่นสามารถอ่านเข้าใจได้ง่าย					
2. ข้าพเจ้าใช้คำพูดภาษาไทยเพื่อการโต้ตอบหรือการสนทนาได้เหมาะสมกับกาลเทศะ					
3. ข้าพเจ้าสามารถออกเสียงภาษาไทยได้อย่างชัดเจน					
4. ข้าพเจ้าเข้าใจความหมายของ คำแต่ละคำ ในภาษาไทยได้					
5. ข้าพเจ้าสรุปย่อเนื้อหาของสาระของสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์					
6. ข้าพเจ้าตอบคำถามหรือข้อซักถามต่างๆ ได้ตรงประเด็นชัดเจน					
7. ข้าพเจ้าชมภาพยนตร์ที่เป็นเสียงภาษาอังกฤษได้อย่างรู้เรื่องโดยไม่จำเป็นต้องอ่านคำบรรยายภาษาไทย					
8. ข้าพเจ้าแนะนำตัวเองเป็นภาษาอังกฤษให้บุคคลอื่นได้รู้จักเป็นอย่างดี					
9. ข้าพเจ้าอ่านหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษแล้วสามารถแปลเป็นภาษาไทยได้					
10. ข้าพเจ้าเขียนรายงานเป็นภาษาอังกฤษได้ถูกต้อง					
11. ข้าพเจ้าอ่านหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษแล้วอธิบายความหมายเป็นภาษาไทยให้เพื่อนเข้าใจได้ถูกต้อง					
12. ข้าพเจ้าสามารถสนทนาเป็นภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติได้					

ภาคผนวก ค

ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Congruency)
ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ตาราง 26 ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Congruency) ของข้อคำถาม จำนวน 83 ข้อ

ข้อ	ค่า IOC	การพิจารณา	ข้อ	ค่า IOC	การพิจารณา
1	1.0	คัดลอก	21	1.0	คัดลอก
2	1.0	คัดลอก	22	1.0	คัดลอก
3	1.0	คัดลอก	23	1.0	คัดลอก
4	0.8	คัดลอก	24	0.8	คัดลอก
5	1.0	คัดลอก	25	0.8	คัดลอก
6	1.0	คัดลอก	26	0.8	คัดลอก
7	1.0	คัดลอก	27	1.0	คัดลอก
8	1.0	คัดลอก	28	0.6	คัดลอก
9	0.6	คัดลอก	29	1.0	คัดลอก
10	0.6	คัดลอก	30	1.0	คัดลอก
11	1.0	คัดลอก	31	0.8	คัดลอก
12	1.0	คัดลอก	32	1.0	คัดลอก
13	0.8	คัดลอก	33	1.0	คัดลอก
14	1.0	คัดลอก	34	1.0	คัดลอก
15	1.0	คัดลอก	35	0.8	คัดลอก
16	0.8	คัดลอก	36	1.0	คัดลอก
17	1.0	คัดลอก	37	1.0	คัดลอก
18	0.6	คัดลอก	38	0.6	คัดลอก
19	0.8	คัดลอก	39	1.0	คัดลอก
20	1.0	คัดลอก	40	0.8	คัดลอก
41	1.0	คัดลอก	58	0.6	คัดลอก
42	1.0	คัดลอก	59	0.4	คัดลอก (แก้ไขข้อความ)
43	0.8	คัดลอก	60	0.4	คัดลอก (แก้ไขข้อความ)
44	1.0	คัดลอก	61	0.4	คัดลอก(แก้ไขข้อความ)

ตาราง 26 (ต่อ)

ข้อ	ค่า IOC	การพิจารณา	ข้อ	ค่า IOC	การพิจารณา
45	1.0	คัดเลือก	62	0.8	คัดเลือก
46	1.0	คัดเลือก	63	0.8	คัดเลือก
47	1.0	คัดเลือก	64	0.6	คัดเลือก
48	0.8	คัดเลือก	65	0.4	คัดเลือก(แก้ไขข้อความ)
49	1.0	คัดเลือก	66	0.4	คัดเลือก(แก้ไขข้อความ)
50	0.8	คัดเลือก	67	0.4	คัดเลือก(แก้ไขข้อความ)
51	1.0	คัดเลือก	68	0.4	คัดเลือก(แก้ไขข้อความ)
52	0.6	คัดเลือก	69	1.0	คัดเลือก
53	1.0	คัดเลือก	70	1.0	คัดเลือก
54	1.0	คัดเลือก	71	1.0	คัดเลือก
55	1.0	คัดเลือก	72	1.0	คัดเลือก
56	1.0	คัดเลือก	73	1.0	คัดเลือก
57	1.0	คัดเลือก	74	1.0	คัดเลือก
75	1.0	คัดเลือก	80	1.0	คัดเลือก
76	1.0	คัดเลือก	81	1.0	คัดเลือก
77	0.8	คัดเลือก	82	0.6	คัดเลือก
78	1.0	คัดเลือก	83	1.0	คัดเลือก
79	1.0	คัดเลือก			

ตาราง 27 ค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

1. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.97
2. ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) หรือค่า (r) ดังต่อไปนี้

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (ค่า r)	การพิจารณา
ด้านจิตใต้สำนึกการแสวงหาความรู้		
1	.6136	คัดเลือก
2	.4237	คัดเลือก
3	.2295	คัดเลือก
4	.4850	คัดเลือก
5	.3331	คัดเลือก
6	.2770	คัดเลือก
7	.4203	คัดเลือก
8	.3468	คัดเลือก
9	.4368	คัดเลือก
10	.2534	คัดเลือก
11	.3309	คัดเลือก
12	.4263	คัดเลือก
13	.5641	คัดเลือก
14	.2918	คัดเลือก
15	.2949	คัดเลือก
ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล		
16	.2618	คัดเลือก
17	.2560	คัดเลือก
18	.4080	คัดเลือก
19	.2826	คัดเลือก
20	.4010	คัดเลือก
21	.4867	คัดเลือก
22	.5381	คัดเลือก

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (ค่า r)	การพิจารณา
23	.4272	คัดเลือก
24	.5637	คัดเลือก
25	.5341	คัดเลือก
26	.4866	คัดเลือก
27	.5017	คัดเลือก
28	.4864	คัดเลือก
ด้านการพึ่งตนเอง		
29	.5355	คัดเลือก
30	.5990	คัดเลือก
31	.4173	คัดเลือก
32	.5843	คัดเลือก
33	.4684	คัดเลือก
34	.5231	คัดเลือก
35	.5164	คัดเลือก
36	.5840	คัดเลือก
37	.5581	คัดเลือก
38	.5824	คัดเลือก
39	.5531	คัดเลือก
40	.5531	คัดเลือก
41	.3361	คัดเลือก
42	.5395	คัดเลือก
43	.4495	คัดเลือก
ด้านทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล		
44	.5921	คัดเลือก
45	.4898	คัดเลือก

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (ค่า r)	การพิจารณา
46	.5718	คัดเลือก
47	.4729	คัดเลือก
48	.5089	คัดเลือก
49	.5694	คัดเลือก
50	.4742	คัดเลือก
51	.7712	คัดเลือก
52	.5272	คัดเลือก
53	.5777	คัดเลือก
54	.4450	คัดเลือก
55	.4445	คัดเลือก
56	.4967	คัดเลือก
57	.5546	คัดเลือก
58	.2735	คัดเลือก
ด้านทักษะการเขียน		
59	.3440	คัดเลือก
60	.3321	คัดเลือก
61	.4463	คัดเลือก
62	.3048	คัดเลือก
63	.2625	คัดเลือก
64	.4523	คัดเลือก
65	.3588	คัดเลือก
66	.4590	คัดเลือก
67	.5689	คัดเลือก
68	.6110	คัดเลือก
69	.6976	คัดเลือก
70	.6888	คัดเลือก

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (ค่า r)	การพิจารณา
71	.4671	คัดเลือก
ด้านทักษะการใช้ภาษา		
72	.6058	คัดเลือก
73	.5973	คัดเลือก
74	.4204	คัดเลือก
75	.5374	คัดเลือก
76	.4963	คัดเลือก
77	.4435	คัดเลือก
78	.5493	คัดเลือก
79	.5863	คัดเลือก
80	.3776	คัดเลือก
81	.4708	คัดเลือก
82	.5094	คัดเลือก
83	.4427	คัดเลือก

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวณิชาพัฒน์ รัตนเวชชาพัฒน์
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 9 มีนาคม 2527
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	243/68 ถ.ลาดพร้าว แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2544	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 จาก โรงเรียนศรีयाภัย
พ.ศ. 2548	ปริญญาตรี วิทยาการการจัดการ (ธุรกิจร้านอาหารและภัตตาคาร) จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
พ.ศ. 2555	กศ.ม. สาขาวิชาการอุดมศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

